ANG PALAPUCAO SA CALAG

ÑGA

GUINSULAT SA BINISAYA SANG

R. P. Fr. Angel Fabo

Agustino Recoleto

CAG

Cura Parroco sa Sumag

PROVINCIA

OCCIDENTAL DE NEGROS

MANILA

Tip. del Colegio de Sto. Tomas

1910.

ANG PALAPUCAO SA CALAG

ÑGA

GUINSULAT SA BINISAYA SANG

R. P. Fr. Angel Fabo

Agustino Recoleto

CAG

Cura Parroco sa Sumag

PROVINCIA

OCCIDENTAL DE NEGROS

MANILA

Tip. del Colegio de Sto. Tomas.

1910.

PAG HALAD CAY JESUCRISTO

¡Diosnon ñga Casingcasing ni Jesús! iguinhalad co na sa imo ang tanan; Icao ang naca hibalo ñga aco nagapa ñgabudlay cag nagasulat tuñgud lamang sa imo, cay buut co guid tutumanon ang mña catuyo-an sang imong taguiposo on ñga nagahandum sang icapalangit sang tanan ñga mña tao; cag nagpanaad ca ñga pagataga-an mo ang mña Sacerdote sing bugay sa pagpa homoc sang mña casing casing ñga labing matig-á; busa napangayo aco sa imo ñga iuagan mo ang acong hunahuna, cag padabdabon mo ang acong buut sa paghigugma sa imo, cag pacaisugon cag pacalig-onon mo ang acong calag cay agud dag-on co ang imong mña caauay, cag itugot mo ñga macapalangit ang tanan guid ñga macabasa ó macabati sang mña balasahon sini ñga libro, ñga iya na sang imong Diosnon ñga Casing casing.

MG̃A INDULGENCIA.

Cay bisan sin-o ng̃a magabasa sini ng̃a librito ng̃a guina-ng̃alanan ng̃a «Palapúcao sa calág» ng̃a sinulat ni P. Angel Fabo, cag magpang̃adie sia sing isa ca Amay namon, isa ca Maghimaya ca Maria cag isa ca gloria Patri, tung̃ud sa mg̃a catuyó-an sang Santo Papa, guinatogot sa iya sing cap-atan ca adlao ng̃a indulgencia.

Federico Rooker.

Obispo sa Salog.

Ang mg̃a polong ng̃a nasambit guinsulat sang amo ng̃a Señor Obispo sa adlao ng̃a 12 sa Septiembre sang 1904. sa linatin ng̃a mg̃a polong ng̃a amo ini ang masonod:

Legentibus liberculum cui titulus «Palapucao sa calág,» Rdo. Patre Angelo Fabo auctore, et recitantibus semel Paternoster, ave María et gloria Patri, pro intentione Summi Pontificis conceditur indulgentia quadraginta (40) dierum.

Fridericus Rooker.

Epus. Jarens.

ANG PALAPUCAO SA CALAG

Surge qui dormis, et exurge á mortuis, et illuminabit te Christus (S. Paulus Epist. ad Ephesios Cap. V v. 14).

Bumangon ca na nga nagacatulog, tumindug cag humalin ca na sa camatayon sa salá, cag iuagan ca ni Cristo. (SiS. Pablo sa iyang sulat sa mga taga Efeso Cap. V v. 14).

PAMONÓ

Sa caron nga panuig ang bug-os nga Infierno dao nagcari sa duta sa pagpanulay sa mga tauo, cag sa pagpatalang sa mga cristianos sa dalan nga mapalangit, Sa masunsun nabatian ang hinolohambal sang iban nga masiling: "Ah caron pagusto na lang ang tao con buut magsimba sa católico, ó con sa protestante, ó sa yauá, ó con sa aglipay; pagusto lang con magsonod sang toloohan nga cristianos, ó con indi" amo ini nga mga polong ang nacapabuang sa maramu nga mga bicualon, cay uala sila cahibalo nga ang tanan nga mga tauo may catungdanan nga ipasacop nila ang ilang

buut sa pagtuman sang mg̃a guinasogo sang Dios. Cun tung̃ud sa pagtuman nila sang ilang gusto magbiya sila san matuod ng̃a religion, ó mahimo sila ng̃a aglipay, ó protestante, sa tung̃ud lamang sina, indi sila pahilabtan sang gobierno; apang pahilabtan cag pagasilotan sila sang Dios ng̃a yará sa ibábao sang tanan ng̃a mg̃a gobierno. Guinhatagan quita sang Dios sang pagcasarang tamagpili sang maayo, cag malain: con magpili quita sang maayo, ng̃a iya quinasogo, pagabaslan quita nia sang cabulahanan ng̃a dayon; apang con magpili quita sang malain, ng̃a iya guinadilian, pagasilotan quita sa ualay catapusan.

Uala sing iban condi isa lamang ca Dios ng̃a matuod, busa isa man lamang ang religion ng̃a matuod. Ang Dios amo ang sarang magsiling con ano ang aton pagabuhaton sa pagpahamuot sa iya; cag cutub sang guinhalinan sang calibutan, guinpahayag na sang Dios ang aton pagatumanon sa pagalagad sa iya, cay sa sini ng̃a pagpahayag natucod ang matuod ng̃a religion, ng̃a magapadayon tub-

tub sa catapusan sang calibutan, siling sang pana-ad sang atong guinoo Jesucristo, nğa Dios cag tauo nğa matuod, nğa nagpahayag cag nagtucod sang amo nğa religion, nğa ang amo ang guinadumalahan sang salili ni San Pedro sang pagca Obispo sa Roma nğa amo ang Santo Papa. ¡Diosnon nğa tuod ang religión católica Romana nğa bisan guinatimulang sing dayon nagalutao sa guihapon sa ibabao sang mğa nagatimulang sa iya! Ini nğa religion, nğa nasacupan ta, cag nğa amo man ang na sacupan sang tanan nğa mğa Santos, amo guid lamang ang matuod nğa religión, cay amoy binuhat nğa totoo sang Dios, apang ang iban nğa mğa religion pulus butig, cay tuga lamang sang tauo.

Ang camatooran sang atong Religion nğa guin lalang sang Dios, nagapasanag cag nagasidlac labi pa sang adlao, cag siling nğa ang casidlac sang adlao nagapasaquit sa mğa matá nğa dili maayo, cag uala maga iuag sa mğa bulág; subong man ang capaua cag casidlac sang mğa camatooran nğa diosnon sang santa Igle-

sia católica nagapasaquit sa mga calibutanon cay yará nga masaquiton ang mga matá bilang sang ilang calag, cag uala maga-iuag sa mga Protestante cag aglipayano, cay yará nga bulág ang mga matá bilang sang ila calag.

Ang mga Santos, cag quita aton guinangalanan nga cristianos, cay sa cay Jesucristo guincuha naton ini atong ngalan nga cristianos, subong pananglet may sing mga tauo nga excomulgado nga guinangalanan nga mga aglipayano, cay sa cay Aglipay nga excomulgado guincuha nila ang ila ngalan, sa tapus na ang pagbiya nila can Jesucristo, cag sa iya Iglesia, nga guinbuñagan sa ila. Quita aton nga mga cristianos dili caliuat ni Judas nga nagluib cag nagbaligia can Jesucristo sa mga Judios; quita aton dili mga quintotonan ni Judas nga nagbulag can Jesucristo cag sa iya Iglesia, cag olihi sini nanguinmatay sia, cag naquita man nga guincuha sang mga yauá ang bangcay ni Judas cag guindala nila sa infierno; cay uay sing sarang macapalangit ang sa luas sa santa Iglesia ni Jesucristo, nga Dios cag tao nga

matuod, nğa nagpanubus sa aton, cag ang iya nğa mğa pahanungdan, nğa amo ang nagapacasantos sa mğa tauo, iya guinbilin sa iya guid lamang nğa Iglesia; busa uala sing macapalangit ang sa luas sang santa Iglesia catolica nğa guinlalang ni Jesucristo. Ang mğa aglipay nagbulag sa Iglesia ni Jesucristo cag ang ila nğa guinahimo amo pag-ilog-ilog nğa butig, cag paglahud lahud lamang sa mğa butang nğa sagrado, cay ang mğa nagahimo sang ila mğa hihicoton dili Obispo cag dili Padre, condi mğa tao nğa nagpagca-olo-Padre, ó nagpagcaolo-Obispo lamang.

Ang mğa Protestante yará sa luas sang santa Iglesia ni Jesucristo; ang caheresian nğa protestante amoy binuhat ni Lutero nğa nag-amancebado, cag guintuga nia ang pagca-protestante tunğud sa pagbatoc sa santa Iglesia sang Dios. Busa sa nasayoran ta nğa ang aton religion católica Romana amo lamang ang matuod, pacamahalon ta caayo, cag sa matag-adlao manundum quita sa pagbasa sang pila lamang ca mamatuoran nğa diosnon, nğa nababahin bahin sa mğa adlao sa bilog nğa bulan.

ADLAO NĞA 1.

Sa tunğud sang salá nğa mortal.

Mamati camo sing matalupanğuron, cay agud macasabat camo con may calainan, ó may pagcabuang balá nğa subong sang iya sang tao, nğa igapahayag co caron sa iño. May isa ca tao. nğa nagbaton sing calig-onan, ó escritura sa iya amay, nğa sa di madugay nğa tiempo, nğa iga-hulat-hulat pa, cun ipaquita man nia sa iya amay ang nasambit nğa escritura, pagahatagan sia sang iya amay sing isa ca palanublion nğa ualáy tupung sa mğa mangad, sa mğa cadunganan, cag sa mğa calipayan. Apang ang tauo nğa ini iya guimbaligia ang nasambit nğa escritura tunğud lamang sa isa ca pagcaon nğa quinaugali sang hayup. ¿May pagcabuang ayhan nğa subong sini? ¿Napactan ayhan niño con sin-o balá nğa tauo ang nacahimo sini nğa cabuangan? Anay camo, mğa hinigugma co, sosihon ta sing maayo, cay basi con icao nğa nagabasa ó nagapamati sini amo yadtong tauo nğa nacahimo sing cabuangan nğa

subong; sanglet cay amo guid ini ang guinahimo sang nacasalá sing mortal. Yya guinabaliguia ang santos nĝa gracia sang Dios tunĝud sa isa ca calipay nĝa quinaugali sang mĝa sapat, guin-pasolabi nia ang salá sa gracia sa pagca santos, nĝa amoy calig-onan, con escritura nĝa quinahanglan guid sa pagdanĝat sang pagcamanunubli sang lanĝit, nĝa catilingban sang tanan nĝa mĝa mangad,cadunganan cag calipayan. Guinhatagan quita sang Dios sa santos nĝa pag buñag sang gracia,nĝa banĝud sini nahimó quita nĝa manunubli sang lanĝit; apang dirá sa pagpacasalá sing mortal nadulá ini nĝa gracia, cag nanĝuintacús pa sa infierno ang macasasalá.

Ang salá nĝa mortal amoy paglapas sa dacu nĝa butang sang guinasogo sang Dios cag sang santa Iglesia. Ang salá amo ang naca-upang sapagdangat sang bendición sang Dios cag sang cabulahanan nĝa dayon; ang salá nĝa mortal amo ang paon sang yauá sa pagbihag nia sa mĝa tauo, cag sa pagdala sang ilang caläg sa infierno, cag amo ang guinahalinan

sang mĝa cabudlayan, cag sang mĝa balatian cag sang camatayon. Ang salá amo lunsay nĝa calautan nĝa nacahimo sang pagcadesgraciados sang tauo diri sa calibutan, cag labi na sa isa ca quinabuhi; cag bisan tingbon abi ang tanan nĝa mĝa tauo indi guid sila macasarang pagbayad sa diosnon nĝa catarungan tunĝud sa isa lang ca salá nĝa mortal; solo si Jesucristo, cay Dios sia nĝa matuod, cag tauo man sia nĝa matuod, amo ang nagbayad sing tumbas sa diosnon nĝa catarunĝan tunĝud sang mĝa sala sang tanan nĝa mĝa tauo; apang agud maca-ambit quita sa mĝa pahanungdan ni Jesucristo, cag maluas quita sa mĝa salá, cag sa pagcaholog sa infierno, quinahanglan nĝa magtuman quita sang iya guinasogo, cay con mag lalis quita sa iya, manguinsililotan man quita subong sang mĝa yauá, nĝa yará na sa infierno.

Suguiri aco niño, ang polong ni San Agustin, con iño masayoran nĝa con camó macasalá, pagautdan ang iño camot, ó ang isa ca paa, ó pihacon sang binanĝon ang iño lauas, manĝahas camó ayhan sa pag-

buhat sing salá? Seguro nğa dili. Té ¿nğa-a man nğa nagpacasalá ca nğa nasayoran na nğa nanğuintacus ca sa mğa casaquitan nğa dili matapus sa infierno tunğud sang sala nğa mortal?

Abi cun maquita mo nğa guinapasipalahan cag guinatapacan sang mğa hereges, ang isa ca larauan sang atong Guino-o Jesucristo, seguro nğa pagacaaquigan mo ang subong nğa pagpasipala sa Dios; nğani man, ang imo calág amoy larauan nğa buhi sang Dios; cay guinhimo quita nia nğa iya larauan cun halimbaua busa con macasala ca sing dacú, dili lamang cay imo guinatamay ang larauan sang Dios, condi guinahatag mo man sa yauá ang imong calág, nğa larauan sang Dios, agud nğa pagpasipalahan sing labi.

Oh guino o cong Jesucristo, Dios sa acon taguiposoon, nğa sa tunğud sang imong pagcatauo nagpapatay ca bangud sang acon mğa salá, cag banğud sang mğa sala sang tanan nğa mğa cataohan, tuman na caayo ang pagpacasalá co sa imo, cutub caron dili na aco magpacasalá magapahilayó guid aco sa mğa malaut

nga caupdanan, cag magalicao na aco sang mga cahigayonan nga igapacasalá co sa imo. Cutub sa caidalman sang acon taquiposoon nagahinulsul aco cay nacasala aco sa imo. Con may sarang nga sacerdote nga totoo, nga católico nga acon pagaconfesaran, magconfesar guid aco. Oh Dios, nga acong magbubuhat. malooy ca sa acon nga isa ca macalolooy nga macasasalá.

ADLAO NGA 2.

Ang infierno amoy silot nga tacús sang salá nga mortal.

Cun madulaan camo abi bisan pisos lamang, seguro magasubó guid camo; cag ang amo nga pisos iño guid nga pagapangitaon. ¿Sarang aihan mapati nga magamasubó ang tauo nga naualaan sing cuarta, cag ualá magmasubó bisan guinuala nia ang Dios sing macaramú tungud sang salá nga mortal? ¿Sarang pa bala mapati nga pagapacamahalon sang tauo

ang pilac cag ang calipay labi pa sa Dios?

Dirá sa pagbuñag sa aton, nahimo quitá nğa puluy-an sang Dios; apang ang Dios cag ang salá nğa mortal indi mahimo nğa magimponay; busa dirá sa pagpacasalá sing dacú, guinapahaua ang Dios dirá sa aton calang cag sa aton lauas. Ang Dios nğa macaacó sa nğatanan, nğa nagapadayon sang aton guinhaua, cag sang cabuhi cag icaayo sang aton lauas, guinapasipalahan sang macasasala. Dán, ¿anano bala ang silot nğa tacús nğa ipatunğud sa nacasala sing dacu contra sa Dios? uay duhaduha nğa ang silot nğa nagaca-igo sa macasasala nğa uala magtuman sang guinasogo sang Dios agud mapatauaran ang mğa salá, amo ang infierno.

Ang pagcamatarung sang Dios uay catapusan; cag bisan pa sini naquita naton diri sa duta nğa ang Dios nagapaligad sing tuman caramú nğa mğa salá sing uay castigo; busa sa capilitan may isa pa ca quinabuhi, cag didto guinatigana sang Dios ang balus ó silot nğa dapat sa aton mğa buhat. Sa pagcamatuod, guinatigana sang Dios didto sa lanğit ang mğa calipa-

yan nĝa uay catapusan sa mĝa matarung, cag guinbuhat man nia para sa mĝa malaut ang infierno nĝa uay catapusan sa mĝa casaquitan. Amo ini nĝa mĝa camatuoran ang guinapahayag sang Dios, cag guinapapagtoo sa aton man sang iya Iglesia, nĝa dili maglimbong, cag dili malimbonĝan; busa, pumati ang macasasala ó dili, may infierno guid; cay ang pagcaualay pagtoo sang tauo dili macabungcag sang binuhatan sang Dios. Didto sa infierno, polong sang aton Guino-o Jesucristo, maga mugot, magapananĝis, magabagrot cag magapagot ang mĝa macasasala sa uay catapusan; cag dason sini, nagasiling man sang sentencia nĝa igapamolong nia sa mĝa malaut, nĝa amo ini: "Pahauá camo, mĝa malaut, sa acon atubanĝan; cadto camo sa calayo nĝa uay catapusan sa infierno.

Cun mamatay ang macasasala cag umatubang sa Dios ang iyang calág, maquita nia sing masanag caayo ang catahum sa Dios nĝa uay catapusan, iya maquita bisan sa malayó ang di matung cad nĝa mĝa calipay nĝa guinatigana

sang Dios didto sa lan̄git para sa iya, cun abi iya guintuman ang iyang santos n̄ga sogo dinhi saduta. Sa sadto n̄ga horas buut sia unta maghiagum sadtong mĝa calipay sa lan̄git, apang indi na mahimo; cay ang Dios magapamolong sa iya sing: "Pahauá ca sa guilayon sa acon atuban̄gan, umupud ca sa mĝa yauá, n̄ga imo guinservihan, cag pacadto ca sa calayo n̄ga ualay catapusan sa infierno." Dason sini lamoyon sia san infierno opud sa mĝa yaua, cag didto panagsaquiton sing labi guid sa ualay catapusan.

Didto sa infierno panagsaquiton ang calág sang macasasala; apang con pamanhauon na sang Dios ang tanan n̄ga mĝa lauas sang mĝa tauo sa catapusan sang calibutan; cag con tumin̄gub na ang mĝa calág sa caugalin̄gon nila n̄ga lauas, entonces pati lauas cag calág sang macasasala igaholog sa infierno, cag didto magadabdab sa guihapon, sa dili na na ma matay, cay amo ini ang gahun n̄ga iguinhatag sang Dios sadtong calayo, n̄ga magasaquit sing mabani̇̃gis sa calág cag lauas sang macasasala sa dili macapatay

sa ila; cay sa obus na pamanhauon quita sang Dios, dili na guid mahimo nğa mamatay liuán, condi mabuhi quita guinhapon, ó sa himayá sa lanğit con maayo quita, ó sa infierno, con quita malaut.

Caron painoinohon ta sing maayo ini nğa camatuoran: nğa ang mğa casaquit sa infierno uay catapusan. Didto panagsaquiton ang macasasala sa di ilisipon nğa linibolibo nğa mğa tuig. Huna hunaon ta nğa, abi, ang isa ca subáy macadala sa tagsa ca libo ca tuig sing isa lamang ca bilog nğa balás ¿pila aihan ca tuig ang quinahanglan tubtub nğa mapuno guid sa mğa balás ang calayoon cumutub sa duta hasta sa lanğit? apang sa obus na isipa ang linibo nğa mğa tuig, dirá sogod guihapon ang bag-o nğa pag-isip, nğa dili guid matapus. cay ang mğa casaquitan sa infierno uala sing catapusan.

Ang infierno amo isa ca bilanğoan nğa calayohon nğa sa guihapon pagalubnğan sa macasasala. Sa idalom cag sa ibabao, sa masigcaquilid, sa licud cag sa atubangan sang mğa infiernohanon yará ang isa ca dagat nğa calayo; calayo sa

tanan nĝa mĝa igbalati, calayo sa bugos nĝa lauas nila.

Caron sabton mo aco ¿nacasala ca bala sing salá nĝa dacú? pues con nacasalá ca, nanguintacús ca na sa pagcaholog sa infierno. Ang calooy sang Dios amo lamang ang nagahulat sa imo hasta caron á ver con maghinulsul ca sing minatuod cag magpenitencia ca, agud dili ca mapa infierno. Caron buhi ca pa banĝud cay uala pagtuguti sang Dios ang yauá nĝa pation nia ang imo lauas cag dalhon ang imo calag sa infierno; cay con ang tauo yará sa salá nĝa dacú, guinatinĝuha guid sang yauá ang pagpatay sang lauas sang tauo, cay agud dal-on nia ang iya caläg sa infierno, cag indi na cadanĝat sang patauad sang iya nĝa sala. Calitan mo ini nĝa calooy sang Dios sa imo, cag dili ca na magpacasala liuan. Dacú guid lang ang sayúp sang tauo nĝa tunĝud sa pagtuman sang iya vicio, maglapas sia sang catungdanan nĝa guinasogo sang Dios, cag mapainfierno sa guihapon, cay ang quinabuhi naton diri sa calibutan madali matapus, apang ang mĝa castigo nĝa

pagaantosan sang mĝa malaut didto sa infierno dili matapus nĝa mas-a.

ADLAO NĜA 3.

Sa tunĝud sang quinabuhi sang tauo diri sa duta.

Ang quinabuhi sang tauo diri sa dutá subong sang isa ca landong nĝa nagalabay lamang. Diri sa dutá mĝa manglalacat lamang quita nĝa nagapacadto sa camatayon, nĝa amo guinsogoran sang isa ca quinabuhi nĝa uay catapusan ó sa calipay sa mĝa matarung, ó sa casaquitan para sa mĝa malaut.

Guinbuhat quita sang Dios, cag pinahamtang quita nia sa sining dutá, diri cay agud magquinabuhi quita nĝa subong sing mĝa sapat, condi agud aton sia servihan dirá sa pagtuman sang iyang mĝa sogó, cag sa olehe hiaguman ta sia didto sa langit. Cun ang tauo parejo lang sang sapat, bisan magapanĝabuhi lamang quita sang naha nunĝud sa lauas, uay sapayan; apang cay ang atong calág lain caayo sang sa sapat; cay ang calag

sang sapat mamalation, apang ang atong calag indi mapatay nga mas-a, cay ang calág sang tao espirituhanon, cay guinpanaad sang Dios nga ang aton calag mabuhi sa quihapon, cag nga ang tagsa tagsa sa aton pagataga-an sa isa ca quinabuhi siling sang aton binuhatan diri sa calibutan.

Sang yará pa quita diri sa calibutan, pulus quita tanan nga mga jornal sang Dios: Con magobra quita caron sa pagtuman sang iya mga sogó, macadangat quita sang sohol nga ualay catapusan sang Dios didto sa langit, apang con indi quita magpasacop sa pagtuman sang maayo cag mamag-an nga tulumanan nga guinasogo sang Dios, pagasacopon quita sang mga yaua, cag dalhon quita sa infierno. Busa ¿ano bala ang pulus nga macuha sang tauo nga iyahon nia, abi, ang bugos nga calibutan, cun mamatay sia sa salá, cag mapa infierno ang iyang calag? Ibutang ta abi nga macandagat ca sang tanan nga saráng mo maluyagan diri sa dutá, apang anhon mo ining tanan sa olehe, con sa isa ca quinabuhi.

Caron sa nagacabuhi pa ang tauo dao sa guinapiong sang Dios ang iya mg̃a matá, ng̃a dao ualá pagcabaná ó uala maghacer caso sang aton mg̃a salá; apang ¡ay cailo ang mg̃a macasasalá! cay sa di madugay maga-abut ang adlao cag horas ng̃a amo ang catapusan sang iño mg̃a salá cag sang iño quinabuhi dinhi sa duta, cag sa amo ng̃a horas magasogod ang isa ca quinabuhi ng̃a dayon. ¡Abao ang magcalamatay sa salá ng̃a mortal! Dili mo pagpabuasbuasan ang pagbalic sa Dios, cay sa horas ng̃a ualá ta hunahuna-i ma-abut ang aton camatayon. Dili quita magsalig sang caayo ó sang cabata-on sang atong lauas, cay ang aton cabuhi yará lamang sa camot sang Dios ng̃a nagpaandam sa aton sa pagsiling sa santos ng̃a Evangelio ng̃a: "Amanon niño ang iño calág, cag mang̃aman camo ng̃a daan, cay sa horas ng̃a uala niño mahibalo-e, taugon camo sa holocmanan sang Dios".

Con abi may isa ca tauo ng̃a masiling sa imo ng̃a: Hoy, dili ca mag-agui sadto ng̃a dalan, cay may balati, cag madali maholog ca sa isa ca bobón ng̃a labing

madalum; con macabati ca sini nğa mğa polong, seguro dili ca manğahas sa pagagui sadto nğa dalan; pues ¿nğa-a man nğa sa pagsiling sang Dios nğa dili quita magagui sa dalan sa mğa salá, cay nahamutang sa dacú nğa catalagman sa pagcaholog sa bobón sa infierno, magapacatig-a pa ang tauo sa dili pagpati, cag sa pagpadayon sa salá? Nan, pabugtaua cag pamuclata ang iñong calag sa uala pa sa iño magabut ang silot. Magpenitencia camo, nğa nia ni Jesucristo nğa atong guino-o, cay con dili, mamatay camo tanan sa iñong mğa salá.

ADLAO NĞA 4.

I

Sa nahanunğud sa camatayon.

Quita tanan nğa mğa tauo macatilao sang isa ca bunğa sang salá, nğa amo ang camatayon; mamatay quita sa uay catimauá. Hoo; sa madali na lang mamatay icao, cag mamatay aco, cag mamatay quita tanan. Sa ualá lumigad ang isa ca gatus ca tuig maholog na ang aton lauas

sa lubnğanan, cag madunot sa dutá. Didto sa lubunğan magaobus na ang pagpataastaas sang mğa palabilabihon, cag madunot yanang lauas nğa nag guyud sa mğa maulagon sa salá; apang ang ila calág ¿sa diin mapacadto? Macalolooy nğa mğa macasasala, caron dao sa nagatiaotiao silá sa Dios, apang ¡ay cailo sila con uala pa magbiliya sang salá, cag magbalic sa Dios! cay con mamatay sila, ang ila lauas madunot sa duta, cag ang ila calág mahologo sa infierno.

Sa horas sang çamatayon amo guid ang tiempo nğa guinatinğuha sing labi sang yauá sa pagpanulay sa tauo agud iya sia dalhon sa infierno. "Sang nahibaloan sang yauá, ang polong sang Dios, nğa diot na lamang ang tiempo, nğa mabilin sa iya sa pagpanulay sa iño sa pagpacasala, pumalapit sia sa pagducsol sa dacú nğa cabanğis, agud angconon nia ang iñong caláģ, cag dalhon sa infierno" busa quinahanglan nğa tinğuha-on ta guid ang pagbatoc sa mğa panulay sang yauá nğa buut magpierde sa aton. Maramu ang mğa guinpa-

tay sang yauá sa lalang sang mĝa babaylan, nĝa mĝa salili nia.

II

Sa tunĝud sa mĝa masaquit.

Con yará na quita sa balatian indi guid quita magpadaya sa mĝa siruhano nĝa ualay alam sa pagbulung, cag nacadangat sila sa paghimo sing salamanca dirá sa guinatauag nila nĝa pagbot bot; nĝa macuha, conó, sing cahoy cag bató sa lauas sang masaquit. Guinbuhat sang Dios sing maramú nĝa mĝa bulong sa pag-ayo sang aton balatian sa calág cag salauas; cag amo ini ang mĝa bulong nĝa aton pagabatonon. Cun yará quita sa balatian nĝa may catalagman nĝa icamatay, ang una nĝa dapat ta guid tumanon ang pagconfesar, con may Padre nĝa totoo, nĝa católico, nĝa pagaconfesaran, cag ang pagcalauat man, con mahimo, cag ang pagbaton sang sacramento sa pagbadlis, nĝa dili lamang nĝa macapanas sang mĝa salá, cag macapabascug sa masaquit sa pagbatoc sa mĝa panulay,

con dili nga macahatag man sang icaayo sa lauas, con angay sa iya icapalangit; cay ang sacramento sa pagbadlis amo bolung sang Dios, bolung sa caĺág cag sa lauas sang masaquit.

Quinahanglan guid nga pagatumanon ta ang guinasogó sang Dios agud mapatauaran ang mga salá, nga amo ang pagconfesar; apang con dili mahimo nga macaconfesar, cay indi guid cadangat sing totoo nga Padre, nga pagaconfesaron maghinulsul sing himpit nga contricion sang aton mga salá. Ang paghinulsul nga himpit nga guinangalanan nga contrición amoy casaquit, con casubu sa buut tungud cay nacasala sa Dios, nga tacus higugmaon sing labi sa ngatanan tungud sang iya pagcaayo nga ualay catapusan, cag magtapat sa pagconfesar, con may sarang na magconfesar; busa guindayaan sang yaua yadtong mga masaquit nga con singganon sila nga magconfesar cay sarang pa macadangat sing totoo nga Padre, nagasabat sila nga: Ah indi na lang aco magconfesar, condi maghinulsul na lang aco sing paghinulsul nga contri-

cion. Ini amo pagdayá guid nga iya sang yaua cay te, agud may paghinulsul nga himpit, nga guinatauag nga contrición, quinahanglan guid ang pagtapat sa pagconfesar, cay nagsiling na caina nga ang contrición amo isa ca casaquit con casubu sang buut bangud cay nacasala sa Dios nga icaayo nga uay catapusan, cag magtapat sa pagconfesar cag dili na macasalá.

Ang Dios uay magsogo sang dili naton madangatan, busa con indi quita cadangat sa pagconfesar, cag magdangat quita sa Dios, cag magpanga-muyo quita sa iya, cag mag-ampó cag manauag quita nga mahinulsulon sa iya, pagabatonon quita nia sa may pagcaloló, cag macadangat man quita sang patauad sang aton mga sala nga tanan.

Sa masunsun, cag labi na guid sa malisúd na ang atong pamati, magpaquilooy quita sa Dios, sa sulud sang aton casingcasing, con dili quita macapamitlang man sa pagpolong sininig pagampo.

———

III

Pagampo nĝa basahon agud mabatian sang masaquit.

¡Oh Jesús, Dios sang acong casingcasing! nagato-ó aco sa imo, nagalaum aco sa imo, cag nahagugma aco sa imo. ¡Ah cabay pa unta nĝa mamatay aco, nĝa dili lamang aco magpacasala sa imo! Nagahinulsul na aco, cay nacasalá aco sa imo, nĝa nalansang sa cruz bangud sang paghigugma mo sa acon. Guinahalad co caron sa imo ang acon mĝa casaquit cag camatayon, nĝa icabayad sang acon mĝa sala.—Batonon mo ¡Oh Dios nĝa Amay! ang acong guinabatiag nĝa masaquit caupud sang cay Jesucristo nĝa imong Anac, nĝa sa tunĝud nia nĝa tauo namatay sa cruz cag nabanhao bangud sa pagluas nia sa acon sa mĝa salá cag sa infierno. Oh Guinoo cong Jesucristo, tabanĝan mo aco sa sini nĝa horas sang acon calisúd. Patauara aco sang acon mĝa sala nĝa tanan: hatagui aco sing himpit nĝa paghinulsul sang acon mĝa sala. Dili aco

buut nĝa mapa infierno aco, cay dili aco buut magpang-himalaut didto sa imo, cay maayo ca guid para sa acon; buut co guid nĝa macapalangit aco, cay agud magdayao acó sa imo sa guihapon didto sa lanĝit. Malooy ca sa acon, cag dili mo na pagdudumon ang acon mĝa sala; nagatapat na aco nĝa dili na guid aco magpacasala. Cutub sa icadadalman san acon casing casing nagatuao aco sa imo; Oh Dios, pamatii ang acon pagampo. Ycao ang nagsiling sa babá sang mĝa Profeta nĝa con may magpanauag sa imo ang macasasala, nĝa may paghinulsul nĝa matuod sang iyang mĝa salá, imo sia nĝa pamatian, cag calimtan ang tanan nia nĝa mĝa salá. Sa tunĝud sini nĝa mĝa polong mo nagapacalig-on aco sa paglaum sa imo, Oh Dios nĝa maloloyon. Bisan matuod nĝa tuman caramu cag cadalagcú ang acon nĝa sala, apang lumabi pa guid ang imong calooy nĝa ualay catapusan; busa nagasalig aco sa imo nĝa imo aco patauaron sang acon mĝa salá nĝa tanan. Uala guid aco sing mĝa pahanungdan nĝa caugalingon, apang may mĝa pahanungdan

aco cay Jesucristo nğa namatay sa cruz tunğud sa pagbayad nia sang acon mğa sala. Tunğud sang mğa pahanungdan ni Jesucristo nagapa-nğayo aco sa imo, Oh Dios nğa Amay, nğa imo aco patauaron. Oh Dios nğa Espíritu Santo iuagan mo aco. Oh Dios nğa Anac, nğa si Jesus, nğa nagpacatauo cag sa tunğud mo nğa tauo napapatay ca sa cruz, agud maluas aco sa infierno, tabangan mo aco cag calooyan sa sini nğa horas.

Mahal nğa Vírgen María, cag Señor San José, Santo co nğa sanğay, cag Angel conğa manugbalantay, cag tanan nğa mğa santos, nğa guinadevocionan co, igampo aco niño caron sa aton Guino-ong Dios.

Jesús, Maria, cag José, guinatuguian co sa iño ang acon calág cag casingcasing.

Jesús, Maria, cag José, buligui aco niño sa horas sang acon pagcamatay, cag labi na con nagatinğá na aco.

Jesús, Maria, cag José batonon niño ang acon calág, con mabugto ang acon guinhaua.

Con may lugar pa maayo nğa magbasa ó magpabasa ang masaquit sing mğa balasahon nğa iban sini nğa libro nğa macapatandúg sa iya sing labi sa paghigugma sa Dios cag sa paghinulsul sang mğa salá. Basahon, abi, ang nahatunğud sang mğa pagpasaquit cag camatayon sang aton Guino-ong Jesucristo sa cruz, nğa yará nasaysay sa adlao nğa 13, cag ang balasahon sang adlao nğa 17.

Tinğuhaon ta ang icaayo sang lauas sang masaquit, apang labi guid nğa tinğuhaon ta ang ica-ayo sang iyang calág. Con malooy cag magbulig quita sa mğa masaquit, ang Dios magabulig man sa aton sa horas sang aton camatayon.

ADLAO NĞA 5.

Sa tunğud sa paghocom sa tagsa ca tauo sa horas sang iyang camatayon.

Guilayon nğa bumulag ang calag sa aton, maga atubang sia sa holocmanan sang Dios, nğa maga hocom sa cada isa

sa aton sa horas sang camatayon. Caron guinapaligad sang Dios ang pagsilot sa mĝa salá, pero ¡ay ang mĝa macasasala! Hisayoran niño nĝa mamatay quita, cag sa guilayon hulaton quita sang isa ca paghocom sa atubanĝan sang Dios. Mamatay ang macasalá, cag sa iyong camatayon maga-abut sa iya ang silot nĝa naĝacalaigo sa iyang mĝa sala. Sa madali mahológ na quita nĝa tanan, nĝa buhi caron, sa lulubnĝan; ang atong lauas igaholog sa lubnĝanan, apang ang atong calag.. ¿diin mapacadto ang aton calág? Ang calág sang mĝa matarung pasudlon sa lanĝit, apang ang ila sang mĝa macasasala ¿sa diin macadto? pamatii niño. ¿Quilala niño inang mĝa tauo nĝa nagaquinabuhi nĝa dao ualay pagtoo, nĝa dili sila buut magbiliya sang salá, nĝa dao sa nagatiaotiao sila sa Dios? Pues macadto sila sa infierno, con ila dayonon ang subong nĝa pagquinabuhi nila nĝa malain. ¿Quilala niño inang mĝa tauo nĝa malain, nĝa ang ila mĝa buhat nagabatoc sa mĝa guinasogo sang Dios? Pues cun uala sila sa madali mag-

balic sa Dios, con caron abi cuhaon hinali ang ilang cabuhi, guilayon pagahocman sila sang Dios nĝa igaholog guid sa infierno.

Hinigugma co nĝa mĝa macasasala magbugtao na camo sa madalum nĝa catologon sa iñong caláq. Cun yará camo sa salá nĝa dacú, caauay camo sang Dios, cag tacus nĝa iholog camo nia sa infierno sang mĝa yauá, nĝa mĝa caauay man sang Dios. Caron caron, nĝa tiempo pa sa calooy, magpaquigabian camo sa Dios; dili camo magpacasala sa iya, cay ang Dios indi magbatas nĝa pagtiaotiauan sia; con magtiaotiao camo caron sa Dios, pagatiaotiauan man camo sang Dios sa ualay catapusan.

Caron nagacadlao ang mĝa macasasala, nagapatuyang, cag nagasalum sa mĝa calipay sang sala, sa uala nila guinapatihi ang mĝa pagnĝotnĝot sang ilang conciencia, ni ang mĝa laygay, ó mĝa pagpanauag sang Dios sa ila; apang con sa horas sang camatayon umatubang sila sa Dios, nĝa ila guintamay sa pagpacasala, pagatanĝisan nila sa ualay

pulus ang mga calautan, nga ila guinhimo sa calibutan; cay sa sadto nga horas nalucban na ang puerta sa calooy sa mga macasala para sa guihapon. Caron caron nga buhi pa quita sa calibutan amoy tiempo sa calooy, tiempo pa nga icadangat sing patauad sang aton mga salá; busa hinulsulan ta sing bugos sa taguiposoon ang aton mga sala, cag tinguhaon ta pagtuman ang nahanungud sa aton pagca cristianos, cay amo ini ang buhat nga nahamut-an sang Dios, cag nga pagabaslan nia sing himaya sa isa ca quinabuhi. Sa sadto nga horas magasiling si Jesucristo sa matinumanon nga cristianos: "Tala, hinigugma co, tapus na ang mga calilisdan, mga panulay cag cabudlayan, imabut na ang adlao sang calipay nga dayon; malipay ca na, cag sumulud ca sa himayá nga guinatigana co sa imo cutub pa sa guinsogoran sang calibutan." Cabay pa nga manguintacus quita pagpamati sing subong nga sentencia sa babá ni Jesucristo, nga magahocom sa cada isa sa aton sa horas guid sang camatayon.

ADLAO NGA 6.

Sa tungud sa Purgatorio.

Ualay Purgatorio sa mga malaut, condi infierno lamang; apang ang mga calág sang mga nagacalamatay, nga sa gracia sila sang Dios, cag may mga salá nga venial, ó uala pa sila magbayad sing igó tungud sang silot sang mga salá nga dalagcú, nga napatauad na sa pagconfesar; ó nahinulsulan sa himpit nga paghinulsul, con dili sarang macaconfesar; ang mga calag nga ini guinalantang pa anay nga macasulud sa langit sa isa ca palaninloan sa mga salá nga amo ang Purgatorio; cag ugaling con matinló na sila, nga nacabayad sin tumbas sa diosnon nga cataruñgan, pasudlon sila quilayon sa langit.

Hunahunaon ta, abi, nga may isa ca Hari nga aton abian, nga nanauag sa aton agud umatubang quita sa iya; apang cay ang dalan, nga aton pagaaguihan pacadto sa iya, malauig caayo, cag maramú ang higco, yaboc, cag lunang;

¿mañgahas quita aihan sa pag-atubang sa iya nña yará sia guinalibutan sang mña dalagcú nña mña tumalambong sa guinharian? Seguro nña dili, cag mientras nña ualá pa quita magpaninló sang atong cahigcó sa isa ca palaninloan, dili guid quita pasudlon sa pagatubang sa hari, bisan con aton abian ang hari. Té man, ang Dios amoy Hari sang tanan, cag abian sang mña yará sa gracia sa pagcasantos, nña iya sila guinpatacus sa langit, cag guintauag sa iya atubangan; apang cay ang dalan pacadto sa atubangan sang Dios amo ang calibutan nña ini, nña puluyan sang mña malaut, cag sang mña vicio, yaboc cag lunang sang mña salá, con dili quita magbantay sing maayo guid, madalí na lamang higcoan ang hamili nña viste sa gracia sa pagcasantos; busa, con mahigcoan quita bisan diot lamang sa mña calautan, nña duro caramu nña yará sa calibutan, cag mabugto ang aton guinhaua, sa uala pa mahugas cag mapanas ina, quinahanglan guid sumulud anay ang aton calág sa palaninloan tubtub nña mapanas ang tanan nña higco.

Ysa pa, ¿igo bala aihan sa catarungan nğa ang nacasalá sing diotay, cag ang nacasala sing dacú pagasilotan sing alangay? dili; cay ang nacasalá sing dacu pagacutaon hasta sa camatayon, amo man bilang ang infierno sa isa ca quinabuhi; apang ang nacasalá sing diotay pagacotaon sing isa ó pila ca adlao siling sang cadiotay sang iyang salá, cag amo iná abi ang Purgatorio; busa sonó man sa razon ang toloohan sa Purgatorio, nğa guinpahayag sang Diós nğa yará cag gui- natoohan man sang iya santa Yglesia.

Calayo man ang nagasaquit, cag nagapaninló sa mğa calág didto sa Purgatorio, apang bisan tuman cadacú ang mğa saquit sa Purgatorio, yadto nğa mğa calág may calipay man didto sa tunğa sang ila mğa casaquit, cay nasayoran na nila nğa masacá sila sa lanğit, con macapaninló na sa dabdab. Ang mğa calág sa Purgatorio dao nğa natunao sila sa gugma sa Dios, cag bangud sini ila guinadumtan sing labi ang salá bisan ano cadiotay; cag buut guid sila nğa maninló

guid anay sadtong mĝa casaquit nĝa macahahadluc sa Purgatorio, sa dili pagsulud sa langit nĝa may buling pa sa salá. May pagcasubó man sila sa paghunáhuná nĝa guinhunĝud nila ang mĝa silot nĝa guinabati didto, banĝud cay uala nila mabuhat diri sa duta ang penitencia nĝa igó sa tanan nila nĝa mĝa salá; cay ang mĝa buhat nĝa maayo nĝa guinahimo diri sa duta sa isa abi ca pagpugung sa aton nĝa igbalati, ó sa isa ca paglimos, ó sa iban pa nĝa buhát sa calooy, con sa isa ca pagsimba sing Misa, nahamut-an sang Dios sing labi pa guid sa macapahamuot sa iya isa ca calág nĝa mag-ilub sing isa ca tuig sa Purgatorio; apang dacú man ang ila calipay sa nasayoran man nila nĝa banĝud sang guincacaopdan sang mĝa Santos, nacaambit man sila sa mĝa buhat nĝa maayo sa mĝa cristianos nĝa buhi pa sa duta. Dacu ang ila calipay, cun quita macapadulung sa ila sang aton mĝa pagtabang, cag con guinahalad ta sa Dios sing mĝa buhat nĝa maayo, cag mĝa pag-ampo tunĝud sa ila; cay banĝud sini sarang quita macacuha sa ila sa Purgatorio. Sila

may utang pa sa Dios, cay ualá pa ila mabayare sing bug-os ang ila mg̃a salá; ang culang sa ila sa pagbayad may pila ca mg̃a buhat ng̃a maayo, ng̃a uala nila buhata sang buhi pa sila sa dutá; ng̃ani man, quita aton sarang macabuhat sadtong mg̃a buhat ng̃a maayo, ng̃a utang pa nila sa Dios bang̃ud sang ila mg̃a salá; nán, calooyan ta sila, cag i-halad ta sa Dios sing mg̃a buhat ng̃a maayo tung̃ud sa ila. Buligan ta sila sa mg̃a buhat ng̃a maayo, dili sa mg̃a sa-ot, ó sa mg̃a cahampang̃an ng̃a maca patubó sang salá, ni sa mg̃a pag-inum ng̃a lacás; cay ini ng̃a tanan dili cay macabulig sa ila, con dili hinono-o ng̃ani nagadugang pa sang ila mg̃a casaquit. Buligan ta sila sa mg̃a maayo ng̃a batasan, sa mg̃a pagampo, sa mg̃a buhat sa calooy, sa pagconfesar cag sa pagcalauat, cag sa pagsimba sing Misa. Apang dili quita magcalimot sa aton calág, condi ting̃uhaon ta guid ng̃a maluas man quita sa bisan ano ng̃a salá, cag magpenitencia, agud malicauan ang mg̃a silot sa isa ca quinabuhi, cag agud guilayon sa aton pagcamatáy, mang̃uintacús quita pagsulud sa langit.

ADLAO NG̃A 7.

Sa nahanung̃ud sa paghocom sing tinũgub sa mg̃a tauo ng̃a tanan sa catapusan sang calibutan.

Maualá anay ang duta, apang ang mg̃a polong ni Jesucristo, ng̃a amoy camato oran, dili mahimo ng̃a maualá, condi pagatumanon guid ang tanan ng̃a iya guinsiling. Sang nagapas-an si Jesús sang mabug-at ng̃a cruz pacadto sa calvario, ng̃a iyang quinamatian, nagasonod sa iya ang maramú ng̃a mg̃a babaye, ng̃a nagapanang̃is tung̃ud sang calooy nila sang mg̃a pagpasaquit nia ng̃a labing dalagcu; cag si Jesucristo nalooy man sadtong maloloyon ng̃a mg̃a babaye, cag iya sila guintudloan sa pagsiling ng̃a: "Mg̃a babaye ng̃a taga Jerusalen, dili camo magpanang̃is bang̃ud sang acon mg̃a casaquit hinonoo tang̃isan niño ang iño mg̃a salá, cag ang sa iño mg̃a anac, cay maabut ang adlao sa pag hocom sa ng̃atanan, ng̃a ang mg̃a macasasalá magasi

ling sa mĝa cabuquiran sing: Magcadagdag camo sa amon, cag tago-a cami sa atubanĝan sang diosnon nĝa Cordero, nĝa nagacari sa paghocom sa amon.“

Cailo sadto ang mĝa macasasalá cay bisan buot sila unta magalicao sa pagatubang cay Jesucristo, nĝa sa ilang mĝa sala ila guintamay, dili silá sarang macapanagó cag macapalaguio, cay quinahanglan guid, siling sang santos nĝa sulat, nĝa tanan quita nĝa mĝa tauo magatubang sa holocmanan ni Jesucristo.

Ang macahahadluc nĝa adlao sa paghocom sa mĝa catauohan sa catapusan sang calıbutan ualá mahibaloe sing bisan sin-o con san-o, ang Dios lamang ang nacasasayud siná; busa pulao cag bantay camo nĝa dili camo magpuyó sa salá, cay sa horas nĝa uala niño hibaloe magaabut sa paghocom sa iño ang Anac sang Dios nĝa nagpacatauo.

Ang mĝa tima-an nĝa magauna sadtong adlao sa paghocom amo ini: “Magadulum ang adlao, nĝa nia ni Jesucristo, matiná sa dugó ang bulan, magacaladagdag ang mĝa bitoon sa lanĝit, magapan-

linti, magabaguio, cag magalinog sing mabascug ang calibutan; ang dagat magabayao, cag magatubó sing dacu... cun maquita na ining tanan masayud camo nğa malapit na caayo ang adlao sa paghocom" Dason sini isa ca olán nğa calayo maga-sonog sa tanan nğa mğa tauo nğa buhi pa sadto cag sa mğa butang nğa tanan nğa yara sa ibabao sang calibutan. Sa tapus na ining pagcalaglag, cag sa uala may tauo nğa buhi sa ibabao sang duta mabatian ang isa ca macagagahum nğa tinğug nğa magapanauag sa tanan nğa mğa tauo, cag magsiling: "Mag-banğon camo, mğa minatay, cag dumali camo sa pagatubang sa holocmanan" Yning tinğug sang Dios pagasabton guilayon sang tanan nğa mğa minatay nğa tauo, cag sacupon sang mğa calág ang ilang caugalinğon nğa lauas, nğa mabanhao, cag magaguican sa bisan diin nğa lugar nğa nalubnğan sa ila, cag ang tanan nğa mğa catauohan magatilipon sa pag-hulat cay Jesucristo.

Sadto con pacari liuan si Jesucristo sa paghocom sa nğatanan, matuman yad-

tong mg̃a polong sang Evangelio ng̃a nagasiling ng̃a uay bisan nano ng̃a tinagó ng̃a dili ipahayag. Ygapahayag sang Dios sa atubangan san tanan ang mg̃a salá ng̃a ualá icaconfesar. ¿Ano bala ang igasiling didto sa atubangan man sang ilang estado sang mg̃a malinbongan sa ila sacramento? ¿Ano ayhan didto sang mg̃a nagalimólimó sang mg̃a quinabudlayan sang mg̃a nagapamogon, cag sa mg̃a nagalupig caron sa mg̃a balo, sa mg̃a iló, cag sa mg̃a imol? ¿Ano aihan didto sang mg̃a hereges ng̃a Protestante, cag sang mg̃a escomulgado ng̃a mg̃a aglipay, ng̃a sa caron nagatimulang sa santa Yglesia sang Dios? ¿Ano ang igasabat man sadto sang mg̃a amancebado, cag sang iban pa ng̃a mg̃a malinapason sa catungdanan sa pagcacristianos, con ipahayag sang Dios ang ilang mg̃a salá sa atubang̃an sang tanan?

Sa napahayag na ang mg̃a salá sang tanan ng̃a mg̃a malaut, magasiling sa ila si Jesucristo, ng̃a maghohocom sa isa ca ting̃ug ng̃a macalilisang: "Pahauá camo, mg̃a malaut, pacadto camo sa calayo

nğa dayon; updan niño ang mğa yauá nğa iño guinservihan; caron pagabaslan camo nila sing mğa casaquit nğa uay catapusan" Dason sini lamoyon guilayon sang infierno ang mğa m·laut, cag didto panagsaquiton sila sa guihapon sa calayo nğa ualay pagcaugdao. Magabaliquid cag magasiling man si Jesucristo sa mğa maayo sing: "Cari camo, nğa mğa guinbendicionan sang acon Amay, cag sumulud camo sa cahimaya-an sa lanğit, nğa guinatigana sa iño cutub sang guinhalinan sang calibutan."

Sa icalima ca adlao nasaysay na nğa sa horas sang aton camatayon, pagahocman sang Dios ang tagsatagsa sa aton; ang aton lauas madunot sa duta tubtub nğa banhaon sia sang Dios, cag ang aton calág macadto sa lanğit, ó sa Purgatorio, ó sa infierno, siling sang binuhatan sang cada isa; apang sa catapusan nğa adlao sang calibutan pamanhaon sang Dios ang aton lauas agud nğa maghiupud sa calág, cag maganğay sila sing capalaran sa guihapon, tunğud cay ang lauas nagaoyon sa calág sa pagbuhat

sang maayo, ó sang malaut sang buhi pa diri sa duta.

Painoinohon ta sing masunsun ini nğa caolehian nğa aton pagaaguihan; cay agud dili quitá magpacasala. Amo ini ang guinapadumdum sang mğa Angeles sa mğa Apóstoles sa adlao nğa cumayab sa lanğit ang aton Guinoo Jesucristo. "Masayud camo, polong sang mğa Angeles sa ila, nğa nagatanglá cay Jesus, nğa nagahimulag sa ila sang pagsacá sa lanğit, masayud camo nğa ining Jesus, nğa nagsacá carón sa lanğit nğa guinatánao niño, pacari sia liuan sa amo nğa himaya nğa iguinsaca nia." Sa pagpamalandong sini sang mğa Apostoles, cag sang iban pa nğa mğa guintoton-an ni Jesus, guinbug-os nila ang ila lauas cag calag sa pagsogot sa Dios. Bulahan guid sila caron, cay yadto na sa lanğit ang ilang caläg. Sondon ta ang batasan sang mğa guintoton-an nğa maayo sang aton Guinoo Jesucristo, agud nğa manğuintacùs man quita paghiagum opud sa ila sa mğa calipayan sa lanğit.

ADLAO NĜA 8.

Sa tunĝud sang paghigugma sang Dios sa mĝa tauo.

Tuman caramú ang mĝa guinbuhat sang Dios, agud umalagad cag maghigugma quita sa iya diri sa dutá, cag sa olehe mahiagum quita sa iya didto sa langit. Bangud sini guinbuhat nia ang adlao, ang bulan cag ang mĝa cabitoonan, ang dagat, mĝa tubúran, cag ang mĝa subá; ang mĝa isda cag capispisan, ang mĝa hayup, ang mĝa cahoy, cag ang tanan nĝa mĝa butang sa calibutan; cag ang mĝa Sacramento sang santa Iglesia; ang tanan guid nĝa mĝa binuhat guinhimo sang Dios, agud puslan ta sa caayohan sang aton lauas cag calág.

¡Pagcadacú sang gugma sang Dios sa aton! Iya quita guinbuhat nĝa larauan cag daguay nia, cag uala quita unta matauo con dili buot ang Dios; guinapatobo nia ang humay sa dutá, cag iya quita nĝa guinasagud; guinhatagan nia ang cada

isa sa aton sing isa ca Angel nĝa magbalantay, agud mag-apin sa aton diri sini nĝa quinabuhi, labut pa sini, ang Dios nagabantay man sa aton, subung sang pagbantay sang isa ca iloy sa bata nia nĝa diotay; ang Dios amoy nagapadayon sang quinabuhi cag sang icaayo sang aton lauas, ¿cag sarang ta bala aihán igadapat ining aton lauas cag cabuhi sa pagpacasala sa iya? sarang bala aco aihan magbuhat sining tuman ca dacu nĝa calainan? ¡ah! indi na guid aco magpacasala liuan.

Nahatagan quita sang Dios sang dili maisip nĝa mĝa caayohan sa lauas cag sa calag, apang lumabi pa sini ang gugma nia sa aton, sa paghatag man sa aton sang bugtong nia nĝa Anac. Hoo; ang Anac sang Dios, nĝa amoy guinsogoran cag catapusan sa nĝatanan, sa ualá mabalhin ang iya pagca-Dios, nahimo sia nĝa tauo banĝud sang paghigugma nia sa aton, napabilin man sia sa santos nĝa sacramento sa altar, cag guinpacamaayo pa nia ang pag-ulá sang iya diosnon nĝa dugó, cag ang pagcamatay sa cruz ba-

ñgúd sa aton ñga mña macasasalá, ñga amoy cabangdanan sang iya camatayon. Sa pagpamalandong ni San Pablo Apostol sining paghigugma sang Dios sa aton, nagapamolong; "Sin-o bala ang saráng macapahamulag sa aton sa paghigugma sa Dios ñga yará cay Jesucristo? dili; cay sa pagcamatuod, bisan ang gutum, bisan ang mña pagtimuláng, bísan ang mña hinanñiban, bisan ang mña yauá, bisan ang bug-os ñga infierno, bisan ang cabuhi, bisan ang camatayon, cag bisan pa nano dili macapahamulag sa aton sa paghigugma cay Jesucristo nga aton Guinoo."

¿Si sin-o bala aihan ang uala maghigugma cay Jesucristo ñga Dios ñga matuod ñga nagpacatauo? Yya guindapat ang bugos ñga lauas nia sa mña casaquit cag sa camatayon banñud sa aton, ¿ano ang dapat ñga aton pagabuhaton sa pagtoloc ta sa iya ñga nalansang sa cruz tuñgud sa aton? ¿May tauo pa aihan ñga manñahas sa pagpacasalá? ¡ah! dili na guid quita magpacasalá, painoinohon ta ñga con sin-o ang nacasalá sing dacú,

nañagpadupa liuan sa Anac sang Dios, subong sang polong ni San Pablo nğa Apostol.

Ang Dios nagasogo sa aton nğa aton sia higugmaon, cag nğa ihatag ta sa iya ang aton taguiposoon; caron mismo naga pangğayo sia sa iño sang iñong gugma cag taguiposoon sa lalang sini nğa libro; dili na quita maglalis sa iya, dili na quita magdumili sa iya sang atong gugma cag taguiposoon, pahalinon ta na sa aton ang mğa salá, cag pasudlon ta na ang Dios; cay ang paghigugma sa Dios macapalaran sa tauo bisan pa diri sining dutá nğa luhaan. Higugmaon ta ang Dios sing labi guid, cag sa guihapon, cag sa bisan diin, cay ang nagatuman sini, iya madanğat ang tanan nğa calipayan nğa saráng nia maluyagan didto sa cahimayaan.

ADLAO NĞA 9.

Sa tunğud sang pagpacatauo sang Anac sang Dios sa ulay nğa tian ni María Santísima.

Ang Dios nğa Anac nğa tupung gayud sa Dios nğa Amay, cag sa Dios Espíritu

Santo, nğa tupung guid sa ila sa pagca-Dios nğa isa lamang,tupong sa pàgca-maca-aco, cag sa tanan nğa mğa cahimpitan nila, cag tagbuhat sa nğatanan, nahimo sia nğa tauo, sa ualá mabalhin ang iya pagca-Dios, cag guinanğalanan si Jesucristo.

Nanaug ang Dios nğa Anac guican sa lanğit dinhi sa dutá, cag nagpaca-tauo sia sa olay nğa tian ni Maria Santisíma tunğud sa pagpanubus sa aton sa caoliponan sang yaua; sa pagtudlo nia sa aton sang dalan nğa mapalanğit; sa pagpas-an nia sa aton sa himaya cag sa pagbucas man sa aton sang puerta sang lanğit nğa guilucban sang salá ni Adan, nğa aton una nğa guinicanan.

Caron dapat nğa dumdumon ta con paano bala ang pagcahimo sini nğa misterio sa pagpacatauo sang Anac sang Dios sa olay nğa tian sang mahal nğa Virgen: "Sa olay nğa tian ni Maria Santisíma, cag sa dugó sang amo nğa Señora binuhat sang Dios sing isa ca lauas nğa himpit,. binuhat man sang Dios sa ualá sing isa ca calág, cag iya guinti-

ngub sadtong lauas, cag guilayon siná, ang Dios nga Anac timingub sadtong lauas cag calág; cag sa sini nga bagay, sa ualá mabalhin ang iya pagca-Dios, nahimo nga tauo ang Anac sang Dios, nga may lauas cag calag subong sang sa aton."

Ang pagpanancun ni Maria Santísima sa Dios nga Anac, nga si Jesucristo nahimo lamang sa lalang sang Dios, sa uala guid sia hilapiti sing lalaqui; busa si Jesucristo nga Dios sia nga matuod, cag tauo man sia nga matuod uala sia sing amay sa tungud nia tauo, condi iloy lamang, nga amo si Maria Santisíma; cag sa tungud nia nga Dios ualá sia sing iloy, cay Anac sia sang Dios sing uay iloy: sa tungud nia nga tauo may guinsogoran sia, cay nahimo sia nga tauo nga subong sa aton, cag natauo sia sa calibutan, apang sa tungud nia nga Dios ualá sing guinsogoran, cay sa guihapon yará sia.

Ang persona sang pagca-tauo ni Jesucristo nga aton Guino-o amo ang icaduha ca personas sang Dios, cay ualá timubó sa iya ang personas nga tinauo;

busa, si Jesucristo may pagca Dios cag may pagcatauo, apang isa lamang ang personas nia, nĝa dili sa tauo, condi sa Dios; busa man nĝani, guinatauag si María Santísima nĝa iloy sang Dios banĝud cay pinanamcum cag guinanac nia si Jesucristo nĝa Dios nĝa matuod ang iyang persona, nĝa isa guid lamang, bisan uala buhata sa iya tian ang pagca Dios ni Jesus nĝa uay guinsogoran sa tunĝud nia nĝa Dios. Ining misterio sa pagca-tauo sang Dios nĝa Anac amoy misterio sa calooy, nĝa guinasimba sang mĝa Angeles, guin-uali sa mĝa naciones, guinquilala sa bug-os nĝa calibutan cag guinbaton sa cahimayaan. Cun uala pa magpacatauo ang Anac sang Dios, uala pa mabucsi ang puerta sang lanĝit, cay siling sang Santos nĝa Sulat, nĝa amoy polong sang Dios, nĝa uala nĝa mas-a hatagui ang mĝa tauo sang pagcasarang sa pagpapalanĝit, condi tunĝud cay Jesucristo nĝa Dios nĝa nagpacatauo cag nagpanubus sa aton. Busa, dayauon cag simbahon sia sang tanan nĝa mĝa catauohan, cag managluhud sa iyang atubangan ang tanan

nğa mğa pumuluyó sa lanğit, sa dutá cag sa infierno; cag ang tanan managtug-an nğa ang aton Guinoo Jesucristo yará sa cahimayaan sang Dios nğa Amay. Higugmaon ta sia carón sa sini nğa quinabuhi, cag sa ualá sing catapusan didto sa lanğit.

ADLAO NĞA 10.

Sa tunğud sang pagcatauo sang aton Guinoo Jesucristo didto sa Belen.

Ualay iban nğa casal con dili ang pagcasal nğa guinlalang sang Dios, cag nğa guinbilin nia sa iyang Iglesia, cag ini nğa paagcasal amoy lalang nğa usara nğa guinpahayag sang Dios, agud nğa magmaramu ang manğa tauo diri sa calibutan; cag sa amo guid ini guinbuut sang Dios nğa macasal man si María Santísima bisan sia magapanğanac sing diosnon nğa bata sa lalang sang Dios lamang. Si San José amo ang pinili sang Dios nğa magpacasal sa mahal nğa Virgen María. Sila nğa duha, sa uala pa sila macasal, may panaad sila sa Dios nğa magaquinabuhi sing putli cag olay tubtub

sa camatayon, cag guintuman nila sing himpit ini nĝa ilang panaad sa Dios, cag nagquinabuhi sila nĝa dao duha sila ca Angel sa pagcaolay.

Ang Dios nĝa Anac nahimo nĝa tauo sa olay nĝa tian ni Maria Sma. sa uala guid sia hilapiti sing lalaqui; cag si San José amoy sacsi cag manugdayao sang pagcaolay ni Maria nĝa iyang esposa nĝa quinasal. Sang uala pa macahibalo si San José sang labing dacú nĝa misterio nĝa guinhimo sang Dios sa halangdon nĝa Virgen, nĝa iya guinpanamcum ang Dios nĝa Anac, sa ualá mag-ano sang iyang pagcaolay; cag sa quinita nia nĝa matuod guid ang pagmabdus ni Maria, nĝa iya santos nĝa esposa, nalisang sing dacú ang iyang buut; apang sa nagasat-um si San José sini nĝa misterio, nagpanghunahuna sia nĝa magalicao sa cay Maria Sma., cay guinadumdum nia nĝa dao dili sia tacus sa pagpaquigpuyó sa nanĝin-iloy sang Dios. Guilayon sini, siling sang santos nĝa Evangelio, napaquita sa iya ang isa ca Angel nĝa namolong sing: "José, nĝa anac ni David, dili ca mahadluc sa pag-

paquigpuyo cay Maria nĝa imong esposa, banĝud cay ang quinadala nia sa tian guican sa Espiritu Santo: magapanĝanac sia sing bata nĝa paganĝalanan cay Jesus, nĝa magaluas sa mĝa tauo sa casalanan.

Sa nacaagui na sing siam ca bulan cutub nĝa si Maria Sma. nanamcum sa Anac sang Dios; cag sang yará sa banua sa Belen si Maria cag si José sa pagtuman sang sogó sang Emperador, nĝa si Cesar Augusto, nĝa managpapadron ang tanan; cag sa uala sing naquita nĝa macapasacá sa ila, napasilong si José cag si Maria sa isa ca camalig, cag sa tunĝa ang gabi nĝa pagadasonan sang adlao nĝa 25 sa Diciembre naganac si Maria Sma sang Anac sang Dios nĝa natauo sa isa ca pasunĝan banĝud sang paghigugma nia sa aton. Nagguá si Jesucristo sa tian ni Maria sa ualá guid mabungcag cag sa ualá madag-ta-i ang pagcaolay ni Maria, nĝa iyang iloy, subong pananglet sang sidlac sang adlao nĝa nagalapus sa cristal, nĝa ualá sing pagcaboong, cag dili man madagtaan. Natauo si Jesus, nĝa aton Manunubus sa

tuig nĝa apat ca libo cumutub sang pagbuhat nia sang calibutan.

Si Jesucristo nanaug quican sa lanĝit dinhi sa duta, agud sa pagpasacá sa mĝa tauo sa lanĝit; apang ang mĝa tauo nagdumili sa pagbaton sa iya; banĝud sini nahapilitan si José cag si Maria sa pagpapalipud sa isa ca puluy-an sang mĝa mananap, cag dirá natauo ang diosnon nĝa bata nĝa si Jesús; cay sa tian pa sia nĝa daan ni Maria guintabúg na sia sang mĝa tauo. ¿Ano pa nĝa labi nĝa macatitinĝala sang sa pagtanao sa daguay sa diotay nĝa bata sadtong Guino-o nĝa magbubuhat sang lanĝit cag sang duta, nĝa sang iyang pagca-tauo nahamutang sia sa labing dacu caayo nĝa caimolan cag pagpaobus. ¡Ah! Diosnon nĝa bata nĝa Jesús, cun ang mĝa macasasala dili buut magbaton sa imo, con uala sila sa imo maghatag sing puluy-anan yari ining acong taguiposoon, angconon mo sia, cay icao na lamang ang Hari cag ang gugma sang bug-os co nĝa casing-casing.

Sadto sa pagtanao ni S. José cay Jesus

nĝa bata nĝa nananĝis, cay guinatugnauan sia, gumua sa camalig si S. José, cag iya guinbascog ang iya tinĝug sa pagsinguit sing amo ini: "Oh mĝa catauohan, bumanĝon cag tumindug na camo, cag biya-an na niño ang iño mĝa sala; humalin na camo sa quinabuhi nĝa malain, cag cumari diri, cag tanauon niño ang Magbubuhat sang lanĝit, cag sang duta, nĝa sa daguay nia sang diotay nĝa bata yará dirá sa pasunĝan; yará dirá ang iño Manunubus, nĝa nagapananĝis sa pagpanĝayo sang cainit sang iño gugma; dili niño sia pagdilian siná, cay cun higugmaon niño sia, magahipus man."

Ang tanan nĝa nacabati sini nĝa pagagda ni S. José, nagdulugoc didto sa camalig nĝa natauohan ni Jesús, cag didto naquilala guid nila nĝa Dios nĝa gayud yadtong bata nĝa bag-o natauo, cay didto naquita nila ang maramú nĝa mĝa catinĝalahan nĝa sa lanĝit, cag sa duta; naquita man nila dito ang caramuan sang mĝa Angeles, nĝa nanagsimba sa bata, cag nĝa nanagcalanta sa pagsiling: "Panghimayaon ang Dios sa cahitaasan,

cag papapagdaeton sa duta ang mĝa tauo nĝa maayo sing cabubut-on." Mĝa Angeles, mĝa Hari, cag mĝa pastores, mĝa bitoon, cag mĝa casapatan nanagsimba didto cay Jesucristo sa dacú nga pagtahud. Sondon ta man sila sa pagsimba cay Jesus nĝa yará nĝa totoo cag buhi cag sa daguay man sang diotay nĝa bata dirá sa hostias nĝa guinconsagrahan sa Misa Suminba quita sa iya, cag hatagan ta sing puluy-an sa sulud sang aton casingcasing dirá sa pagbaton sa iya sa pagcalauat sing may pagaman nĝa tigayon, cag hatagan man guid quita nia sing puluya-nan didto sa lanĝit.

ADLAO NĜA 11.

Sa tunĝud sang quinabuhi sa aton Guino-o Jesucristo dinhi sa duta.

Ang pagpapanubus sa aton, cag ang paghatag man sa aton sing huluaran, cun solondan sa pagcabuhi nĝa matarung amo ini ang duha ca tuyó sang pagpacatauo sang Dios nĝa Anac; busa dapat nĝa quita magpamalangdong sa tunĝud

sang quinabuhi ni Jesus, nĝa aton pagasondon tubtub sang aton madanĝatan, con buut quita mapalanĝit.

Sa apat ca libro sang santos nĝa Evangelio guinasuguid sa lactud nĝa hambal ang diosnon nĝa quinabuhi sang aton Guinoo Jesucristo; cag sa tagsa tagsa ca panid sining diotay nĝa libro may dirá nĝa mĝa pagtudlo nĝa sa santos nĝa Evangelio quinuha; apang polong ni San Juan Evangelista nĝa cun isaysay, abi, ang tánan nĝa guinhimo ni Jesús, mapunó ang calibutan sing mĝa libro, cag dili pa matapus pagsuguid ang tanan nĝa guinabuhat ni Jesús. Ang santos nĝa Evangelio guinsulat lamang sa mĝa nagacalaigó, agud sa pagquilala nĝa si Jesucristo Dios sia, cag tauo man nĝa matuod; cag sa pagtoo ta sini cay Jesucristo, higugmaon ta sia. Busa, sa isa lamang ca adlao, diotay lang ang sarang masaysay sa tunĝud sang diosnon nĝa quinabuhi ni Jesús; bisan pa sini, sugdan ta ang pagpamalangdong sing pila lamang ca paagui sang iya quinabuhi..

Guilayon nĝa natauo ang diosnon nĝa

Jesús tubtub nĝa napapatay sa cruz nagantus sia sing mĝa pagtimulang, cag mĝa pagdumót sang mĝa malain cag yauaon nĝa mĝa tauo, nĝa buut magapatay sa iya. Si Jesús nagantus guihapon sa dacú nĝa pagpailub sang tanan nĝa mĝa pagtampalas sang iyang mĝa caauay, cag nanĝayó man sia sing patauad sa iyang Amay nĝa lanĝitnon tunĝud sa ila.

Natauo si Jesús, cag guilayon guinpapanĝita si Herodes nĝa Hari sa pagpatay sa iya; banĝud sini pinapugotan ni Herodes didto sa Belen, cag sa mĝa banua nĝa cainĝod ang tanan nĝa mĝa bata nĝa ualá pa cumapin ang ila edad sa duha ca tuig. Si Jesús lamang amo ang guinca aquigan cag guindumtan ni Herodes, apang cay uala nia maquita sia, cay guindala ni S. José sa Egipto opud ni María, guinpapatay san mapintas nĝa hari ang tanan nĝa mĝa cabata-an, cay agud dirá siná madapli ang bata nĝa si Jesus; apang auat lamang ini nĝa tinuyo ni Herodes, cay uay bisan sin-o ó bisan nano nĝa cagamhanan nĝa saráng macabatoc sa pag-bulot-an sang Dios. Ang iban nĝa didto nĝa

mĝa bata napugotan, apang si Jesus nĝa amo lamang ang guinpapanĝita amo guid man lamang ang naluas.

Si Jesus cutub sang iya pagcatauo napasacup sa tanan nĝa mĝa sinosogo sa batasan nĝa una, nĝa guinpabantala nia cay Moises; nĝani man, sa icaualo ca adlao cutub sang iya pagcatauo nag-antos sang masaquit nĝa buluhaton sa circuncisión, nĝa nasogo sa daan nĝa batasan, cag diri sini nĝa misterio nagpatuló sing dugó si Jesus nĝa guican sa mahomoc nia nĝa lauas. ¡Oh dugó sa pilas ni Jesus,! nĝa bisan isa lamang ca tuló sini tuman na caayo nĝa macapaninlo sa tanan nĝa mĝa macasasala sa ilang mĝa salá tinlo-e ang acon calág sa cun bisan nano nĝa dagtá sang salá.

Sa may capatan na ca adlao cutub sa pagcatao ni Jesus, guindala sia ni María sa templo sa Jerusalen sa pagtuman sang isa man ca sogó sa daan nĝa batasan. Didto guihalad sang mahal nĝa Virgen sa Dios nĝa Amay si Jesús, nĝa halad sang atong mĝa salá.

Sang olehe, sa may napulo na cag duha

ca tuig ang edad ni Jesús, guindala man siya sang mahal nĝa Virgen cag ni San José didto sa Jerusalen sa pagtuman sang isa pa guid ca sugó sa daan nĝa batasan, nĝa amo ang guinatauag mahal nĝa Pascua. Sa natuman na nila ang Pascua, si José cag si Maria nĝa buot na unta mapauli sa ila, ila namulalunĝan nĝa ualá macaupud si Jesus sa ila; banĝud sini nagbalic sila sa Jerusalen sa pagpanĝuita sa iya, cag nadugay sing tatlo ca adlao ang pagpanĝita nila sa iya, cag sa icatlo ca adlao naquita sia didto sa templo nĝa nagapanoon sa mĝa Doctores sang nahanunĝud sa Mesias nĝa guintagná sang mĝa Profetas. Yadto nĝa mĝa maalam natinĝala sing dacú sa pagcabati sang labing mataas nĝa caalam, cag pagcamabuut sang bata nĝa si Jesus, cag sa natinĝala man ang caramuan nĝa nagatambong didto sang pagtudló ni Jesus namolong sila sing: "¿Diin balá magcuha sing caalam ini nĝa bata, ibago ualá sia magtoon sa escuela, cag bisan pa sini, uala guid sing macaanĝay sa iya sa caalam?" Sang dirá nĝa guinalibutan

sia sang mĝa maalam inabtan sia ni José cag ni Maria, nĝa sa dacú nĝa casaquit nagapanĝita sa iya. Sang pagcaquita sa iya ni Maria, namulong sa iya sing: "Anac co, ¿nĝa-a man nĝa guinbuhatan mo cami sing subong? ohó, tanaua cami, si José cag aco nagapanĝita sa imo sa dacu nĝa casaquit." Si Jesus nagsabat sa ila sing malolot sa pagsiling nĝa naualá sia sa ila mĝa matá sulud sadtong tatlo ca adlao, cay quinahanglan man nĝa iya pagatumanon ang mĝa nahanunĝud sa iyang Amay. Sa pagcatapus sining ila paquigpolong-pulong napauli sila nĝa tatlo sa Nazaret, cag si Jesus napasacup sa ila, nĝa duha nĝa si José cag si Maria. ¡Pagcadacú sini nĝa misterio! Si Jesus nĝa Magbubuhat cag Guino-o sa nĝatanan napasacup sa iya mĝa binuhat, cag quita aton ¿dili magpasacup sa iyang diosnon nĝa mĝa sogo?

Sa may catloan na ca tuig ang edad ni Jesús naghalin sa Nazaret cag nagcadto sa subá sa Jordan. Sang malapit na sia sa Jordan naquita sia ni S. Juan Bautista, cag sa naquilala nia sini nĝa si Jesús amo

ang Mesias, nagtuao sia sa pagsiling sa mg̃a catauohan ng̃a yadto didto: "Ohó, amo ini ang Cordero sang Dios; tanaua niño, amo ini ang nagapanas sang mg̃a salá sa calibutan." Dason sini sumulud si Jesús sa Jordan; cag sa guilayon nabucsan ang calang̃itan, cag nagcunsad ang Espíritu Santo sa daguay sang salampati, ng̃a nagtongtong sa olo ni Jesús, cag nadunggan man ang ting̃ug sang Dios ng̃a Amay ng̃a nagsiling: "Amo ini ang Anac co ng̃a hinigugma, ng̃a guinacalipayan co, pamatian niño siya."

Cutub sa subá sa Jordan guindala si Jesùs sang Espíritu sa cahauaan, cag didto nagpuasa sia sa sulud sang capatan caadlao. Sa pagcatapus sini ng̃a iya pagpuasa, naghalin sia sa cahauaan, cag simugod sa paglibod sa mg̃a cabanuahanan, ng̃a nagapang̃-uali sa mg̃a tauo sang mg̃a quinahanglan ng̃a tulumanon sa pagdang̃at sa lang̃it.

Sa sulud sang tatlo ca tuig ng̃a nagapang̃-uali sia sa tung̃ud sang guinharian sa lang̃it sa cun diin ng̃a guina-aguihan nia, iya guinbuhat sa mg̃a catauohan ang

dili salayoron nğa mğa caayohan, nğa sa pagtanao siná sanğ mğa Judios, nanagtua-o sila sa pagsiling:„ Ang tanan guinbuhat nia nğa ma-ayo, guin-ayo man ang mğa bunğol, nğa nacabati, cag quinpamitlan nia ang mğa apá.“ Tunğud sang cagamhanan ni Jesus ang mğa butá, nacaquita, ang mğa lupúg nacalacat, cag nagcalabanhao ang manğa minatay.

Guinbaton ni Jesús ang mğa mahinulsulon nğa mğa macasasala, cag iya sila guinpa-tauad sang ila mğa salá, guinpatauad nia si María Magdalena, si Simon Pedro, cag iban pa nğa mğa macasasalá nğa bantug.

Nagpahayag man si Jesus sing malolo nğa gugma sa mğa cabata-an, cag iya sila guihapon guin apinan. Sa nagapahaua ang mğa Apóstoles sa mğa bata, nğa nagapalapit cay Jesús, iya sila guinbadlung sa pagsiling: “Pabayae niño nğa pumalapit sa acon ang mğa cabataan, ila man ang guinhaharian sa lanğit.“ Ang mğa bata nahagugma man cay Jesus, cag nanagcalipay sila sing dacú sa pag-atubang sa iya, busa sa nasayoran niya nğa

ma abut si Jesus sa Jerusalen, nang-gua sila sa pagsugat sa iya, cag nanagdala sila sing mĝa ramos, cag nanagcalanta sila sa pagsiling cay Jesùs "Hossana... nĝa con sayoron, himaya, dunĝug cag pagdayao cay Jesus nĝa amo ang Mesias magatubús sa aton.

Dayaon ta man si Jesus nĝa Manunubus ta, sumonod man quita sa iya nĝa subong sadtong mĝa cabataan, cay cun sumonod quita sa iya dirá sa pagtuman sang iyang diosnon nĝa mĝa sogo, paambiton quita nia sa mĝa calipayan sa langit.

ADLAO NĜA 12.

Sa tungud sang paglalang ni Jesucristo nĝa aton Guinoo sang santos nĝa tuod nĝa Sacramento, cag Sacrificio sa altar.

Ang Dios nĝa maloloyon cag mahinoclogon nagbilin sing handumanan sang mĝa butang nia nĝa catinĝalahan, naghatag sing calan-on nĝa lanĝitnon sa mĝa nahagugma sa iya. Ang Hostias nĝa guinconsagrahan, nĝa guinabaton sa pagcala-

uat, cag ang Hostias nğa guinabayao sang totoo nğa sacerdote sa Misa, cag ang vino nğa nasulud sa caliz, nğa guinconsagrahan man sang totoo nğa Padre sa Misa amo ang santos nğa tuod nğa Sacramento sa altar, nğa sa idalum sang bayhon sang hostias cag vino yará ang matuod nğa lauas cag dugó ni Jesucristo, cag yará man ang iyang calag cag pagca Dios.

Ang Santa Misa amoy Sacrificio nğa sa idalum sang bayhon sang Hostias cag vino iguinahalad sang totoo nğa sacerdote sa Dios nğa Amay ang lauas cag dugó ni Jesucristo sa pagpaquilala sang pagcatag-iya sang Dios sang cabuhi cag sang camatayon; busa, ang guinahalad caron sa lalang sang matuod nğa Padre, nğa naga Misa, amo guid man ang guinhalad sang aton Guinoo Jesucristo sa cruz, nğa iya quinamatian, sa uay iban nğa catuhayan condi sa paagui lamang; cay didto sa cruz nagantos sia sang dili masaysay nğa mğa casaquit, cag guin-ulá ang iya dugó, cag namatay sia; cag dirá sa Misa, tunğud sang gahum sang pagconsagra

sang tinapay, yará sa Hostias ang lauas ni Jesucristo; cag tuñgud sang gahum sa pagconsagra sang vino nahantang cag yará sa caliz ang iya dugó, cag sa sini ñga bagay guinapahayag ang camatayon ni Jesucristo, bisan uala sia mamatay liuan, cay si Jesucristo yará ñga buhi sa Hostias ñga guinconsagrahan, busa, yará man sa Hostias ang iyang dugó, ang iyang calag, cag pagca Dios; cag amo ang natatabo sa caliz, ñga dirá sa guinconsagrahan yará ang dugó ni Jesucristo, ñga buhi cag mahimayaon subong sang yadto sa lañgit; busa yará man sa caliz ang lauas, ang calág cag pagca Dios ni Jesucristo.

Sang nasayoran sang mahigugmaon ñga Manunubus ta ñga si Jesús ñga malapit na ang horas sang camatayon nia sa Cruz bañgud sa aton; cag sa dili macaantus ang iyang Casingcasing sa pagpalayó cag sa pagbiya sa atong sa sining calibubutan; sang macaon na sia upud ang iya mñga quintoton-an sang catapusan nia ñga pagpanihapon, guincaptan nia ang isa ca bilog ñga tinapay, cag iya guinconsagrahan cag guinhatag sa iya mñga

guintoton-an sa pagsiling: "Magbaton camo, cag magcaon camo sini; ini amo ang lauas co." Subong man guincaptan nia ang isa ca caliz, nğa nasudlan sing vino, nğa iya man guinconsagrahan, cag guinhatag sa ila sa pagsiling: "Magbaton cag mag-inum camong tanan, cay ini amoy caliz sang acon dugó, nğa tunğud sa iño cag sa cadamuan iga-ulá sa pagpatauad sang mğa salá" Amo ini ang guinbuhat ni Jesus nğa banğud sang paghigugma nia sa aton iya guinlalang ang santos nğa tuod nğa Sacramento cag sacrificio sa Misa, cag diri sini nacabig sia nğa upud cag calan-on ta, cag halad tunğud sang aton mğa salá.

Buut man ni Jesucristo nğa ining diosnon nğa Sacrificio, cag Sacramento sa altar ipadayon tubtub sa catapusan sang calibutan, cag sa tunğud sini iya guinordenahan nğa mğa Sacerdote ang mğa Apostoles nğa guinhatagan nia sing gahum sa pagconsagra sang diosnon nia nğa lauas cag dugó. Guinconsagrahan man nia nğa mğa Obispo ang mğa Apostoles nğa guinhatagan sila, cag ang ta-

nan ng̃a maga-ilis sa ilang pagca-Obispo, sing gahum ng̃a sarang man sila maca-ordenar cag macagbuh it sing mg̃a sacerdote sà iban ng̃a mg̃a tauo ng̃a pinili, ng̃a ila paga ordenahan.

Dacú ng̃a tuod ang cagamhanan ng̃a guinahatag ni Jesucristo sa mg̃a nacagbaton sang Sacramento sa pag-Orden, ng̃a guinahicot lamang sang totoo ng̃a Obispo, cag dili sang mg̃a aglipay ng̃a nagpagcaolo-obispo man lamang. Bang̃ud sang pila lamang ca polong, ng̃a paga mitlang̃on sa ng̃alan ni Jesucristo sang matuod ng̃a Padre, ang tinapay cag ang vino mabalhin ng̃a lauas cag dugó ni Jesucristo, apang nasayoran ta na man ng̃a ang Dios amoy maca-aco sa ng̃atanan, cag ang pagbalhin sang hostias cag vino sa lauas cag dugó ni Jesucristo guinahimo tung̃ud sang cagamhanan sang Dios ng̃a ualay catapusan; busa, ang macatiting̃ala ng̃a tuod amo ang labing lacas ng̃a paghigugma ng̃a sa sining Sacramento guinapahayag sang Dios sa aton, ng̃a mg̃a macalooy ng̃a mg̃a macasasala, cay bisan nasayoran nia ng̃a pagatamayon sia ni

Judas sa Santos nğa Hostias, nğa pagabatonon cag calauaton man sia sa olehe sa mğa tauo nğa tampalasan, bisan nasayoran nia nğa daan nğa paga pasipalahan sia sing labi guid sa mğa simbahan, cag ang pag-ilog-ilog nğa butig nğa pagabuhaton dirá sang aglipay nğa nagpagca olo Padre; bisan pa sini, nagpâbilin si Jesus opud sa aton sa diosnon nğa Sacramento sa altar, nğa amoy Sacramento sang gugma sang Dios, gugma nğa mainit, nğa dili guid matungcad condi sang Dios lamang.

Hinigugma co nğa mğa macasasala yará na si Jesus sa sacramento; yará sia nğa totoo, yará sia nğa buhi sa Hostias nğa guinconsagrahan, nğa guinatipig sa Sagrario agud nğa calauaton cag duauon ta man sia, cag sa adlao adlao nğa tanan ihinalad sa Hostias cag sa caliz nğa quinabayao sang Padre nğa totoo. sa Santa Misa, agud nğa pagasimbahon sang mğa tauo; busa simbahon ta sia sa dacú nğa pagtahud cag mainit nğa gugma, duauon ta siya nğa nagahulat sa aton, cag hinulsulan ta ang mğa salá sa atubangan ni

Jesus Sacramentado, cay sia ang aton abian nğa mahigugmaon, sia ang Dios nğa matuod nğa nagpacatauo, nğa nagpabilin sa Sacramento sa altar banğud sa aton, sia ang magaduao sa aton sa horas sang aton pagcamatay cag magadala sa aton sa lanğit.

ADLAO NĞA 13

Sa tunğud sang mğa pag pasaquit sang aton Guinoo Jesucristo.

Sa tapus na ang pagtudló ni Jesús sa mğa catauohan sang dalan nğa mapa lanğit; sa guinlalang na nia ang santos nğa tuod nğa Sacramento cag Sacrificio sa altar; sa ubos na guinpacalauat ni Jesús ang mahal nia nğa lauas sa mğa Apostoles, cag sa iban pa nğa mğa guintoton-an nia sa catapusan nia nğa pagpanihapon; cag sa guinpahibalo ni Jesús sa ila nğa sadto mismo nğa gabi pagásundan ang iya mğa casaquit cag camatayon; cag nğa guinbaliguiá na sia sa mğa Judios sang isa nia ca Apostol, naghalin sia sa balay nga guinpanihaponan caupud sang

iya mg̃a Apóstoles, cag nagpadayon sa tanuman ni Getsémani ng̃a amo ang lugar ng̃a quinabatasanan nia sa pag-ampo sa Dios ng̃a Amay sa pagluas sa aton ng̃a macasasala.

Halos ng̃a nacasulud si Jesús sa tanuman ni Getsémani, iya guinbatiag ang dili masaysay ng̃a casuló cag casaquit. Ang tuman caramu ng̃a mg̃a salá ng̃a dalagcó sang mg̃a catuohan ng̃a tanan amo ang nang̃in-cabangdanan sang tuman ca dacú ng̃a casubó sang aton Guinoo Jesucristo, cag didto namolong sia sa iya mg̃a Apóstoles: "Masubó ang acong calág tubtub sa camatayon." Ang paghunáhuná man ni Jesús ng̃a, bisan mabayaran nia sa diosnon ng̃a catarung̃an tung̃ud sang mg̃a salá sang mg̃a catauohan, maramu pa guid ang mapainfierno bang̃ud ng̃a uala nila mapusli ang mg̃a pahanungdan nia ng̃a diosnon, ng̃a guinbilin man nia sa mg̃a Sacramentos, amo ini ang nagpasaquit sing tuman cadacú sa diosnon ng̃a Casing-casing ni Jesus, ng̃a guinbalhas sing dugó tubtub ng̃a nagagagay sa duta; cag sa amo ini ng̃a cabtang̃an tumangla sia sa lang̃it

cag nagampo sa pagsiling: "Ámay co, con sarang, paligaron mo sa acon ini nğa mğa calisud cag casaquit, apang dili mo pagbuhaton ang acon buut, con di ang pagbuut mo imo nğa tumanon."

Naquita ta na nğa sa ualá pa pagsaquita sang mğa Judios cag sang mğa gentiles ang lauas ni Jesus, ang aton mğa salá lamang amoy nagpasaquit cag nagdala sa iya sa puerta sang iya camatayon; busa, dapat nğa caaquigan ta, dili yadtong mğa soldados cag mğa Judios nğa nadulman ang ila painoino, condili quita mismo batoc sang aton mğa salá; nğa amo ang cabangdanan sang pagcamatay ni Jesus sa cruz.

Sa guinhalad na ni Jesus ang iya cabuhi tunğud sang aton mğa salá, tumindug sia, cag napacadto sa mğa Apóstoles nğa nagacatulog, cag guinpucao sila nia sa pagsiling: "Tala, tumindog na camo cag lumacat na quita; cay yará na nğa malapit si Judas upud ang maramu nğa mğa soldados, nğa nagapacari sa pagdacúp sa acon." Sa nagapolong pa si Jesús sini nğa mğa polong, si Judas cag ang

maramú nğa mğa tauo, nğa may mğa dala nğa sugá, bangcao, cag mğa pacang, nagatubang cay Jesus, nğa namolong sa ila sing: "¿Sin-o ang guinapanğita niño?" cag nagsabat sila—si Jesus Nazareno— cag guilayon sumabat si Jesus sa ila:— "Amo aco". Sa pagcabati nila sining duha ca polong nğa diosnon nğa guinmitlang ni Jesus sa isa ca tinğug nğa macagagahum, subong sang pagtugá nia sang calibutan sa isa lamang ca polong, nagcalapucan sila sa duta nğa dao mğa patay.

Si Jesus cag ang mğa Apóstoles nagtanao sadtong pagcalaglag nğa naabutan sadtong mğa ministros sang calautan tunğud sang macagagahum nğa polong ni Jesus, cag yará sila dirá nğa mğa caauay nia, nğa nagcalapucan nğa uala sing guihó. Sarang man ni Jesus nğa himoon sila nğa abó, cag mabucsan ang mğa caidadalman, cag nğa lamoyon sila sang infierno; apang uala nia pagbuhata ini, con dili nğa guinpaulian sila nia sang ila guinhaua, cag namolong uli sa ila sing; "¿Sin-o ang guinapanguita niño?" Nagsabat sila sa dacù nğa caaquig—Si Jesus Nazareno. — Si

Jesus nagsabat sa ila: "Nagsiling na aco sa iño nğa amo aco, apang dili camo maghilabut sa sining acon mğa guintoton-an nğa yari sa acon luyó." Cag ila sia guindulunğanan sa pagbunal. ¡Oh nğa pagcadacú nğa cabuanğan ang ila sini nğa mğa tauo nğa malaut, ¡cay bag-ó lamang nğa natilauan nila ang isa ca milagro nğa masanag caayo sang diosnon nğa cagamhanan, nğa nagpapucan sa ila sa duta, cag bisan pa sini naghunáhuná sila nğa macasarang guid sila batoc can Jesus nğa nagamando sa nğatanan.

Patugsilinğon caron sang mğa malaut nğa tauo nğa nagatimulang sa mğa matarung cag sa catarunğan, nğa nagahunahuna nğa macasarang sila batoc can Jesucristo, cag sa iya Yglesia, nğa buut nila nğa palaon sa calibutan ang diosnon nğa religion ni Jesucristo, cag mahibaloan nila dirá nğa si Jesucristo amo ang Dios nğa macagagahum, nğa tag-iya sang cabuhi cag camatayon, nğa nagamando sa lanğit cag sa duta cag sa nğatanan; busa, tuman na lamang ang isa ca polong nğa igsiling ni Jesus sa mğa malaut, agud

magcalapucan sila nğa tanan sa iyang atubanğan, subong sang guinhimo nia sa mğa buut magdacup sa iya. Dili igcatinğala nğa sa caron dao uala sia pagsapac sang mğa salá, cay siling sang guinpolong man nia sa mğa nagcadto sa pagdacúp sa iya nğa: "Caron nğa tiempo amo ang horas sang mğa macasasala, cag gahum sang cadudulman," apang con umabut ang horas sang Dios, cag mauala na ang mğa cadudulman, entonces... ¡ah cailo nğa mğa malaut! cay sa pagcabatiag niño sang isa lamang ca polong nia, magacalapucan camo subong sa ila ni Judas; cag con uala camo magpenitencia nğa daan caron, magacalaholog man camo sa infierno upud sa ila ni Judas apang si Jesus magahari guid sa caron cag sa guihapon.

Si Malco, nğa isa sadtong mğa tauo nğa nagcadto sa pagdacúp cay Jesus, amo ang una nğa nagpalapit sa pagbunal cag pagdacup sa iya; cag sang dili na maca-antos si San Pedro nğa pagpasilahan pa si Jesus, guinabut nia ang iya hinanğiban sa pagtinğuha sa pagpihac

sang lauas sadtong bañaga nğa tauo; apang tunğud sang cagamhanan ni Jesus. nğa dili buut nğa mapatay si Malco sadto nğa horas, ang paglab) ni S. Pedro napacadto lamang sa dalungan nia cag natigbas sing bilog lamang ang pihac nia nğa dalungan. Guilayon sini namolong si Jesús cay S. Pedro nğa: "itagub mo ang imo hinanğiban, cag dili ca magpanlabó; ¿uala ca balá macahibalo nğa yari man diri sing linibo nğa mğa Angeles nğa handa sa pagtuman cag pagapin sa acon? ¿dili ca bala buut nğa pagaobrahon co caron ang pagpanubus sa mğa catauohan, nğa amo ang cabangdanan sang acon pagcari sa calibutan?" cag guilayon siná guincuhá ni Jesus sa duta yadtong dalunggan nğa guinguilang ni S. Pedro, cag guinuli nia nğa subong sing ualá macaagui sing ano man nğa pilás ang dalunggan sadto nğa tauo.

Apang uala pagpanagubaliha sadto nğa mğa tauo yadtong mğa buhat nğa catinğalahan ni Jesús, hinonoo nğani ila sia guindulunğanan sa paghigot, cag sang nagapus na si Jesús sang mabacud nğa

mĝa pisi, guindala sia nila sa atubanĝan ni Anás, nĝa sa dacu nĝa caaquig nagpangcot sa iya sang iya pagtolon-an, cag sang iya mĝa guintoton-an. Si Jesús nagsabat sa iya sa pagsiling: "Aco uala magahambal sa tagó, con dili sa nĝatanan, cag sa templo, cag sa sinagoga, nĝa catilingban sang tanan; pangcoton mo sila nĝa acon guinpanghambalan, cag sila magasuguid sa imo." Sa sini nĝa pagsabat ni Jesus guilayon sina guintampá sia sang isa sa mĝa saçup ni Anás cag guinsinganan sia: "¿Amo iná ang pagsabat mo sa Pontifice?" nagsabat sa iya si Jesus: "Con aco nagsabat sing malain, ipahayag mo con anano; cag con ualá, nĝa-a man nĝa guintampa mo aco?" Sa sini nĝa pagsabat ni Jesus nahuyá sing dacú yadto nĝa ministro ni Anás, nĝa dao uala sia sing babá, nĝa sarang icagsabat; cag ¿dili bala amo man guid ang nahatabó sa mĝa caauay sang Dios, cag sang iya Yglesia, con ang mĝa totoo nĝa Padre, nĝa salili ni Jesucristo, nagpahayag sang diosnon nga pagtolon-an, cag nagasauay sang ila mĝa salá? Hoo; amo man guid ini, cag sang

nahibaloan na man ini sang mg̃a hereges, cag sang mg̃a cismático, nagalicao sila sa pagpamati sang mg̃a camatuoran ng̃a guinalaygay sang mg̃a sacerdote sang Dios, cag nahibaloan nila ng̃a ualá guid sing sarang sila icagsabat sa mg̃a ministro sang Dios, ng̃a nagabadlung sang ilang calautan.

Apang sondon ta si Jesús ng̃a guindala sang iya mga caauay cutub sa balay ni Anás pacadto sa cay Cayfas, cag cutub diri sa cay Pilatos, cag cutub man diri sa cay Herodes, cag guinbalic sia uli sa holocmanan ni Pilatos cag namancot si Pilato sa iya mg̃a caauay ng̃a: "¿Anano bala ang iño igasumbong batoc sini ng̃a tauo, ng̃a si Jesús?" cag sila nagsabat: "Con dili sia malain, dili man cami magdala diri sa imo holocmanan." Nagpangcot uli si Pilatos sa ila ng̃a: "Con malain ang binuhatan nia, buut co caron ng̃a suguiran aco niño con anano ng̃a calainan ang iya guinbuhat."

Oh Pilatos, bang̃ud cay sa sini ng̃a pagpangcot mo sa ila, ualá sila magsabat, caron suguiran ta sang guinbuhat ni Jesús.

Guinhatagan nia sing capaua ang mĝa bulág, guinpamitlang nia ang mĝa apá, guinpamanhao nia ang mĝa minatay, guinlibot nia ang tanan nĝa mĝa cabanuanan sa bilog nĝa Judea, cag guinuali nia ang guinharian sang Dios sa nĝatanan, labi na guid sa mĝa macalooy nĝa mĝa tauo; Con malain ini, amo ini nĝa mĝa calainan ang guinbuhat ni Jesús.

Apang ¡aba! cay bisan si Pilatos naga-pahayag sa nĝatanan nĝa si Jesús ualay-salá, iya sia guinhocman nĝa pagabunalon, cay basi na lamang nĝa sa sini nĝa pagbunal malooy sa iya ang mĝa Judios, nĝa dili na sila magpanĝayo nĝa pagahocman pa sia sa camatayon.

Guilayon siná guincuhá si Jesús sang mĝa mapintas nĝa verdugo, cag ila sia guindala sa lugar nĝa pagabunalan sa iya, cag sang didto na sila, ila guin-uba ang mĝa viste ni Jesus, cag sa sini nĝa cabtanĝan sa pagcauba, cag sang nagapus ang iya mĝa camot, pumalapit yadtong mĝa manughampac cag guinsugdan nila pagbunal ang bilog nĝa lauas ni Jesus. Oh hinigugma co nĝa mĝa maca-

sasala, ¿naquilala niño ang guinahampac, ñga nagaagay sing dugó ang bilog nia ñga lauas? Amo sia ang Dios cag Guino-o, ñga Hari sa duta cag calañgitan; si Jesus, ñga amoy caalam, gahum cag casilao sang Dios ñga Amay, amo ang guinapahampac bañgud sang aton mña salá, guinpilas si Jesus bañgud sang aton calainan. Con abi didto quita ñga nagatanao sang pagbunal sang mña verdugo sa aton Guino-o Jesucristo ¿macagbatas pa aihan quita nagsiling sa ila ñga dugangan pa guid ang pagbunal sa iya, sanglet cay nagpailub sia sa pagantus siná? ¡ah! seguro ñga dili; busa ¿ñga-a man ñga guinadugangan ta pa ang pagpacasalá bañgud lamang cay guinantus quita nia? Dili na quita magpacasalá, cay ang salá amoy nagapasaquit cag nagapilas sa aton Guino-o Jesucristo.

Sa tapus na ang pagbunal cag paghampac sing capin sa lima ca gatus ca libo sa aton Guino-o Jesucristo, guinpurungpurungñan sia sing mña matalum ñga tonoc, cag naghunahuná si Pilatos ñga maumpauan ang caaquig sang mña

Judios con maquita nila yadtong macasusubó nğa daguay ni Jesus, busa iya guidala ang aton Manunubus sa isa cabalcon nğa mataas agud nğa cutub dirá maquita sia sang tanan, cag namolong sa ila si Pilatos sa pagsiling: "Tanaua niño ini nğa tauo nğa si Jesus" cag nagsabat sa iya ang mğa Judios nğa: "Cuha-a sia; cag con buut ca, pabuhian mo yadtong preso nğa si Barrabas, nğa macauat cag nacapatay sing tauo; apang si Jesus ipalansang mo sia sa Cruz." Nagsabat sa ila si Pilatos "¿Nano, ipalansang co sa cruz ang iñong Hari?" Nagsabat sa iya ang mğa Judios nğa: "Uala quita sing iban nğa Hari con dili si Cesar lamang." Cag quita aton nğa cristianos ¿nano ang guinasabat ta caron? ¿Sin-o ang aton quilalahon nğa bugtong cag matuod nğa Hari naton? Oh Jesus, icao lamang ang Hari namon, cag uala na guid sing bisan sin-o ni con nano man nğa magahari sang amon taguiposoon.

Si Pilatos nğá isa ca hocom nğa matalao nğa buut magapin sa pihac cag sa pihac, napilitan sia sa paghatag sing sen-

tencia sa camatayon sa cruz batoc cay Jesus, nga guinaquilala nia nga ualay salá. Dason sini, yadtong mga Judios, ila guinpaquita cay Jesus ang cruz, nga pagalansangan sa iya. Guinhacus ni Jesus ang cruz sa dacú nga paghigugma, cag guintayá nia ang iya mga abaga sa pagpas-an sadtong mabugat nga cruz, nga nalolanan sang mga casalanan sang tanan nga mga catauohan.

Dan, gumua na ang aton Guinoo Jesucristo nga nagapas-an sang mabugat nga gayud nga cruz tubtub nga umabut sa buquid nga calvario. Sang didto na guinsogó sia sadtong mga verdugos nga ipahamtang nia ang iyang lauas sa cruz, nga pagalasangan sa iya. Guilayon siná guinuntay ni Jesus ang iyang mga camót cag mga tiel sa cruz, cag tumangla sia sa langit sa paghalad sang iyang cabuhi sa Dios nga Amay bangud sang aton ica-ayo. Dason sini guinsugdan na nila ang paglansang sang mga camot cag tiel ni Jesus sa cruz, nga guinbangon man nila dayon, cag ila guinbungsad sa isa ca bató nga dacú, nga may bohó.

¡Oh macasasaquit nğa pagcabutang ang iya sang Anac sang Dios, nğa nabitay sa cruz, cag yará sia nğa punó sang mğa pilas cutub sa mğa tiel hasta sa olo. ¿Diin pá aihan caron ang sarang nia capahuayan? cay con isandig nia ang iya olo sa cruz, nagapalanolot yadtong purongpurong nğa mğa tunoc sa iya olo, cay con iducó nia ang iya olo, nagaca-uang-uang ang pilas sang iya mğa tiel cag mğa camot; ang iya bábá yará nğa napunó sang apdó nğa mapait, nğa guinpainom nila sa iya, ang iya mğa matá yará nğa nabulit sang dugó, cag dirá sa malapit sa cruz, nğa nalansanğan sa iya, yará ang mğa Judios nğa nagatiaotiao sa iya. Oh Dios nğa Amay, ¿nğa-a man nğa guinpabaya-an mo ang imong bugtong nğa Anac sa tuman ca dalagcú nğa mğa casaquit? ¡Ah Pobre nğa Jesus! guinbaya-an ca sing subong, sinang imo mğa casaquitan, tunğud sang acon mğa salá, cag tunğud man sang ila sang iban nğa mğa macasasala.

Sa amo ini nğa macasasaquit nğa pagcabutang ni Jesus, nğa nalansang cag nabitay sa cruz, dao nalimot sia sang iya

mḡa casaquit, cag dao nadugang pa guid ang paghigugma nia sa aton, cay nagtuao sia sa pagsiling sa Dios nḡa Amay: "Patauaron mo sila, cay dili sila nagatalastas sang ila guinbuhat nḡa salá."

Sang nacaligad na sing tatlo ca horas, nḡa nalansang si Jesus sa cruz, dumocó sia sa duta, cag namatay. Namatay si Jesus sa may á las tres ang hapon sang adlao nḡa viernes cag sa amo nḡa horas nḡa iya quinamatian, nagdulum caayo ang adlao, naglinóg sing mabascúg ang duta, nagsilinto-anay ang mḡa bató cag nagcalaboong, maramú nḡa mḡa minatay ang nagcalabanhao, nḡa naggulua sa ila mḡa lubung, napihac ang santo nḡa lipon sang templo sa Jerusalen, tinudcan sing dacú nḡa cahadluc ang mḡa Judios, cag maramú sa ila, nḡa sadto anay nagapanḡayó nḡa ilansang si Jesus sa cruz, napauli sila nḡa mahinulsulon halin sa calvario, cag nagapanoctoc sang ila dughan sa pagsiling: "Matuod guid nḡa ining Jesus, nḡa caron pa lang mapatay, amo sia ang bugtong nḡa Anac sang Dios.

Namatay si Jesus, cag ang aton mĝa salá amo ang cabangdanan sang iya camatayon. ¡Ah mĝa macasasala! ¿buut pa camo magpadayon sa pagpacasala sa iya? Ang mĝa guinhimo ni Jesus sa pagbayad nia tunĝud sang aton mĝa salá, ¿indi pa macatandug sa iño sa pagbiya sang mĝa salá, cag sa pagbalic sing minatuod sa iya? Con nagapatig-á pa guid camo sang iñong casingcasing sa pagpacasalá mahadluc camo, cay pagahologon camo sa infierno upud cay Judas cag sang iban pa nĝa mĝa Judios, nĝa ualá macabuhat sin penitencia sang ila mĝa salá. Apang dili camo magpadayon sang iño mĝa salá, cay ang Dios dili buut nĝa mapa-infierno ang tauo, con di nĝa mapalanĝit, cag banĝud sini guinantus nia sa tunĝud nia nĝa tauo ang dalagcu nĝa mĝa casaquit cag camatayon sa cruz. Guimbayaran na ni Jesus ang aton mĝa salá, cag guinbucsan man nia ang mĝa puerta sang lanĝit para sa aton, cag amo ini ang pagbulut-an sang Dios nĝa con magambit quita caron sang mĝa casa-

quit ni Jesus, macaambit man quita didto sa iya sa cahimayaan sa lañgit.

ADLAO NĞA 14.

Sa tuñgud sang pagcabanhao sang aton Guino-ong Jesucristo sa icatlo ca adlao sang iyang pagcamatay.

Sa pagpamatuod ni Jesucristo sa mga catauohan nğa sia amo ang Dios nğa Anac nğa nagpacatauo; cag sa pagpahayag man sa aton nğa diosnon ang iya pagtolon-an; guinpana-ad cag guintagna nia nğa daan nğa mabanhao sia sa icatlo ca adlao sa iyang pagcamatay. Amo ini ang milagro nğa guinpana-ad ni Jesús sa mğa fariseos nğa nagpangayó sa iya sing milagro, agud pagmatooron nila nğa sia amoy Anac sang Dios, cag diosnon man ang iya pagtolon-an.

Sa ualá pa magpanğayó cay Jesús sing milagro ang mğa fariseos, da-an na nila naquita sing maramú cag dalagcú nğa tima-an sang iya pagca Dios dirá sa pagpalacat ni Jesús sa mğa lupúg, nğa sa

guilayon nacatindúg sa pagtuman sa iya; cag dirá man sa pagpamanhao nia sing mğa minatay bisan nadunot na subong cay Lázaro, nğa guinbanhao nia, cag guinpagua sa iya lubong sa may apat na ca adlao nğa namatay, cag mabahó na guid caayo ang iyang bangcay. Apang lumabi pa sini ang milagro nğa guinpana-ad ni Jesús sa mğa fariseos, cag sa mğa Apóstoles, cag sa tanan nğa nagapamati sang iyang pagtolonan nğa lanğitnon. Siling ni Jesús sa ila nğa pagapasilahan sia sing labi, cag nğa pagahocman pa sia sa camatayon nğa sa crúz; apang nğa mabanhao man sia sa icatlo ca adlao sang iyang pagcamatay.

Sang pagcabugto na sang guinhaua ni Jesus, ang iya mğa ca-auay nacadumdum sila sang guinpamolong sa ila ni Jesus, cag umatubang sila cay Pilatos sa pagpahayág sa iya sini, agud nğa pabantayan nia sing mğa soldados ang lubong ni Jesus, cay basi, ang polong nila, con cuhaon dirá sang iyang mğa guintoton-an ang iyang bangcay, cag sumiling sila nğa nabanhao na sia. Si Pilatos namolong

sa ila nğa. "Yará ang mğa soldados; camo lamang ang mahibalo sang iño pagabuhaton." Busa guinpanilagan nila cag guinbutanğan sing bantay nğa mğa soldados ang lubong ni Jesus, cag ila pa guinpintalan sing isa ca bató nğa dacú ca-ayo ang amo nğa lubong; apang auat lamang ini nğa pagtinğuha nila batoc cay Jesus nğa Dios cag tauo nğa matuod, cay sa icatlo ca adlao sa iyang pagcamatay nabanhao sia sa caugalinğon nia nğa gahum, nğa dili sa iya sang iban nğa subong sang cay Lázaro nğa nabanhao tunğud lamang cay Jesus.

Nabanhao na si Jesus nğa mahimayaon sa calag cag sa lauas, gumua na sia sa iyang lubong nğa guinabantayan; naglapus sia sa bató nğa dacú nğa amoy pat-in cag pintal sang iya lubong, nabanhao na ang mahigugmaon nğa Manunubus ta nğa si Jesus, nğa guinacahadlucan sang mğa soldados, nğa nagabantay sang iya lubong; cag sang gumua sia sa iya lubong naglinog sing dacú ang duta, cag nana-og sing isa ca Angel guican sa lanğit, nğa naghacuat sang bató nğa natongtong

sa lubong, cag iya guintongtongãn ang amo nga bató. Sa pagcaquita sang mga soldados sini nga mga catingalahan, cag sang pagcabatiag nila nga ang duta naglinog sing mabascug caayo, napunó sila sa cahadluc, cag nagcalapucan sa duta nga dao mga patay na sila.

Ini nga mga catingalahan sa horas sang pagcabanhao sang aton Guino-o Jesucristo nahatabó sang may aga pa guid sang Domingo nga icatló ca adlao sang iyang pagcamatay; cag sang nagsubang na ang adlao nagabut ang tatlo ca Maria nga may mga dala sila nga pahamot sa lubong ni Jesus; apang ¿dao ano bala ang cahangaua ni Maria Magdalena, ni Maria Cleofás cag ni Maria Salomé sa pagcaquita nila nga nabucsan na ang lubong, cag uala na dirá ang lauas ni Jesús nga guinapangita? Si Maria Magdalena nagasali sia dirá sing hibi, cag nagtuao sa pagsiling: "¡Ay! nga quinauat ang Guino-o co nga si Jesus, cag uala co masayori con diin bala guinbutang." Guilayon sina napaquita si Jesus sa iya, cag nangutana sa pagsiling: "¿Sin-o bala ang guinapa-

ng̃ita mo?" Naghunahuná si Maria Magdalena ng̃a yadto ng̃a nagpangcot sa iya amo ang Lagüertero sadtong jardin ni José de Arimatea, cag guinpangcot sia ni Magdalena ng̃a: "Con icao ang nagcuhá sa iya, suguiran mo aco con diin mo pagibutang cay cuhaon co sia." Si Jesus nagsabat sa iya ng̃a: "Maria" cag diri naquilala ni Maria Magdalena ang ting̃ug ni Jesus, cag guilayon sina, lumuhod si Magdalena ng̃a buut magahaloc sa mg̃a tiel nia, apang guindilí-an sia siná ni Jesus sa pagsiling: "Indi pa anay, con dili ng̃a lumacat ca caron sa pagsuguid sa acon mg̃a guintoton-an ng̃a nabanhao na aco, cag singganon mo sila ng̃a sa dili na madugay maquita aco sa ila ng̃a tanan sa buquid sa Gálilea."—Nagdalagan si Magdalena sa pagsuguid sining macalilipay ng̃a balita sa mg̃a Apóstoles cag guinapas nia ang duha ca María, ng̃a nag-una sa iya sa pagpahibalo cay S. Pedro ng̃a guincauat sa lubung̃an ang lauas ni Jesus. Sang nalambot sila nia sa dalan, iya sila guinsuguiran ng̃a si Jesus nabanhao na, cag guilayon sina napaquita man si Jesus

nğa mahimaya-on sa ila nğa tatlo, cag nagtogon sa ila nğa suguiran nila guilayon ang tanan nia nğa mğa guintoton-an, cag labi na guid cay Pedro, nğa nabanhao na sia, cag sa labing madali mapaquita sia sa ila.

Guinpahibaló nila siñg una ini cay S. Pedro cag cay S. Juan, cag guilayon dumalagan sila nğa duhá pacadto sa nalubnğan, apang uala sila sing iban nğa naquita didto, condi ang habol cag mğa paño, nğa guinsapot sa lauas ni Jesus. Sang pagcaquita nila sini, napauli sila sa Jerusalem, cag sa amo man nğa adlao napaquita man cay Pedro; apang ang mahal nğa Virgen Maria amo ang una guid nğa nacaquita cay Jesus, sa amo guid man nğa oras nğa nabanhao si Jesus.

Sa amo man nğa domingo sang iya pagcabanhao napaquita man si Jesus sa duhá ca guintoton-an nia nğa nagapacadto sa Emaús, cag napaquita man sa mğa Apóstoles nğa naga catipon sa balay nğa guinpanihaponan ni Jesús sadtong gab-i nğa sinugdan ang iya mğa casaquit; apang si Santó Tomas nğa Apostol uala dirá

masacpi, busa, guinpangĩta sia sang mğa caupdanan nia nğa mğa Apóstoles, cag nagsuguid sa iya sing amo ini; "Naquita namon ang aton Guinoo nğa nabanhao na." apang nagsabot si Tomas sa pagsiling: "Dili aco magpati sirang guinasuguid niño sa ácon, con dili co anay maquita ang mğa pilás sa iya dughan, cag sa iya mğa camot, cag con dili co anay igsulud ang acon mğa tudlo sa pilas sang iya mğa camot, cag ang acon camot sa pilas sang iya dughan.

Sa icaualo ca adlao sang iya pagcabanhao napaquita sia liuan sa mğa Apostoles nğa nagatililipon sa pagampó, cag guinpamolonğan sila ni Jesus sing: "Ang pagdaet yará sa iño" cag guilayon sina guinpamolonğan nia si Santo Tomas sa pagsiling: "Dala diri ang imo camót, cag ihicap mo sa acon mğa pilas, cag isulud mo ang imo camot sa pilas sang acon dughan." Sa pagcaquita ni Tomas cay Jesus, nğa mahimaya-on nğa tuod, nğa ualay anğay ang catahuman sang agui sang mğa pilas, nğa nabilin sa iya lauas, nagtuao si Tomas sa pagsiling cay Jesus.

"Dios co cag Guino-o co" cag nagsabat si Jesus sa iya sa pagsiling: "Nagto-o ca sa acon tungud cay imo aco naquita; bulahan ang nagato-o sa acon bisan uala nila aco maquita."

Sa uala pa sumacá si Jesus sa langit, sulud sa cap-atan ca adlao sa ubus sang iya pagcabanhao napaquita man si Jesus sing macaramú sa iya mga Apóstoles cag mga guintoton-an. Si S. Pablo, sang buhi man ang maramu nga mga Apóstoles nagasuguid sang iya sulat ó Epistola sa mga taga Corinto sa pagsiling nga: "Sang nagatililipon ang may mga lima ca gatus ca mga guintoto-an ni Jesus napaquita si Jesus sa ila nga tanan."

Busa, ang pagcabanhao ni Jesus guinamatuoran sang langit cag sang duta cag guinamatuoran man sang santos nga Evangelio, cag sang mga Angeles, cag sang capin sa 18.000,000 ca mga santos Mártires, nga guinpamatay sang mga malaut tungud can Jesucristo, nga Dios cag tauo nga matuod, nga namatay cag nabanhao bangud sa aton. Ah hinigugma co nga mga macasasala, tinguhaon niño ca-

ron nĝa mabanhao man ang iñong calág nĝa dao patay na tunĝud sang salá. Panĝayoon ta cay Jesús, nĝa mabanhoco sia dirá sa aton casingcasing, cag nĝa mábuhi sia sa aton caláy. Si Jesús, siling sang guintapat nia, nabanhao sia sa caugalinĝon nia nĝa gahum, cag ini nĝa camatooran nagapamatuod sa aton nĝa pamanhauon quita nia sa catapusan sang calibutan, siling sang guintagna cag guipana-ad nia nĝa da-an. Busa, alagaron ta caron ang diosnon nĝa Manunubus ta nĝa si Jesús, cay con amo ini ang aton caron pagabuhaton, pagabaslan quita nia sa cahimaya-an sa lanĝit.

ADLAO NĜA 15.

Sa tunĝud sang mahimaya-on nĝa pagcayab sa langit sang aton Guinoo Jesucristo, cag tunĝud sang pagcunsad sang Espiritu Santo sa mĝa Apóstoles.

Sang nabanhao na si Jesús nagpuyó pa sia dinhe sa duta sa sulud sang capat-an

ca adlao nğa nagpaquita sing macaramu sa mğa Apóstoles, cag sa iban pa nğa mğa guintoton-an nia sa pagtudlo sa ila sang mğa nahanunğud sa guinharian sang Dios, cag sa pagpamatuod nia sang iya pagcabanhao nğa dili pagduhaduha-an bisan sa mğa caauay nia. Nğani man, sa icacapatan ca adlao sang iya pagcabanhao napaquita liuan si Jesús sa iya mğa guintoton-an nğa didto sila sa Jerusalen, cag sa obus na sia macaca-on, cag maca-inum upud sa ila naglacat sia upud sang iya mğa guintoton-an pacadto sa buquid de las olivas, cag sang didto na namolong sia sa ila sing: "Anğay pa sa iño nga sumacá na aco caron sa lanğit, cay con dili aco maghalin diri sa iño, dili man magcari ang Espíritu Santo; macayab na aco caron sa lanğit sa pagaman sang iño puluy-an. Dili camo magcahadluc sa pagtoo sa Dios, cag magtoo man camo sa acon nğa Dios cag tauo nğa matuod; didto sa lanğit, nğa amoy balay sang acon Amay, may maramu nğa mğa puluy-anan. Sa catapusan sang calibutan maga cari aco liu:n sa pagbalus sing himaya sa

mğa matarung, cag sa pagsilot sang mğa ualay pagtoo sa acon cag sa tanan nğa mğa malaut."

Sang natudloan na ni Jesús ang mğa Apostoles sang mğa nahanunğud sa pagbantalá sang Evangelio sa tanan nğa mğa catauohan sa calibutan, cag sa paghicot sang mğa Sacramentos; cag sang paghopot pagdumala sa mğa tauo pacadto sa langit; iya sila guinbendicionan cag sinmogod na sia sa pagsaca sa lanğit, nğa guinalantao sia sang iya mğa guintoton-an tubtub nğa sa mataas na caayo, cag nğa natabonan na sia sing isa ca gal-um nğa masilao. Sang nauala na si Jesús sa mğa matá sang iyang mğa Apóstoles, guinatanglá nila guihapon ang lanğit tubtub nğa napaquita sa ila ang duha ca Angel nğa nagaviste sing maputi, cag namolong sa pagsiling sa ila: "Mğa tauo nğa taga Galilea, nğa-a nğa nagatangla pa camo sa lanğit? Yning Jesús, nğa guinatanao niño nğa nagcayab caron sa lanğit, pacari sia liuan sa amo nğa himaya, nğa iguinsacá nia." Sa tapus ini, ang mğa Apóstoles cag ang mğa guintoton-an nagpalauli

sa Jerusalen, cag didto nagtililipon sila upud ang mahal nĝa Virgen nĝa iloy ni Jesús sa pagpanĝamuyo sa Dios, cag sa pagpa-abut sa Espiritu Santo nĝa guinpanaad sa ila ni Jesús.

PAGCUNSAD SANG ESPIRITU SANTO.

Nĝani man, sa icapulo ca adlao sang pagcayab ni Jesús sa lanĝit, cag sang nagatipon ang mĝa guitoton-an cag mga Apóstoles upud ang mahal nĝa Virgen, nabatian nila sa hinali ang isa ca gahud nĝa nagaguican sa lanĝit, cag guilayon sina guinquita sing dao mĝa dilá nĝa calayo nĝa nagtongtong sa olo sang cada isa sa ila, nĝa sa guilayon sila nĝa tanan nagsogod sa paghambal, cag sa paguali sang nagacasarisari nĝa mĝa pinamolonĝan, siling sang pagbugna sa ila sang Espíritu Santo. Tinudcan man sila dayon sing dacu nĝa valor sa pagtamay sang tanan nĝa mĝa butang sini nĝa calibutan nĝa macagtublag sa ila sa pagtuman sa Dios. Guintamay nila, cag ualá man sila mahadluc

bisan sa mg̃a hinang̃iban, bisan sa camatayon, cag sa bisan con anano, con dili ng̃a nagapang-uali sila bisan con diin, cag ila guinbatala ang santos ng̃a Evangelio sa bug-os ng̃a calibutan, cag guinpabalic nila sa Dios cag sa matuod ng̃a religion sing maramu ng̃a mg̃a tauo.

Sang pagcabati sang mg̃a pumulu-yó sa Jerusalen sang gahud, ng̃a dao sa mabascúg ng̃a hang̃in, ng̃a nagaguican sa lang̃it; cag sang pagcaquita man nila sing dao mg̃a dilá ng̃a calayo sa ibabao sang balay ng̃a guina-estaran sang mg̃a Apóstoles, nanagduluguc sila sa amo ng̃a balay. Sang didto na ang maramu ng̃a mg̃a tauo guinlaygayan sila ni S. Pedro, cag sa sining̃a nahauna ng̃a paglaygay ni San Pedro guipabalic nia sa Dios sing tatlo ca libo ca tauo.

Sa pagsulud ni S. Pedro upud ni San Juan sa templo sa Jerusalen naquita nila ng̃a may isa dirá ca tauo ng̃a lupúg sa quinatubo ng̃a nagpaquilimos sa ila. "Uala acoy pilac, ang polong ni S. Pedro sa iya, uala guid acoy pilac cag bulauan; ang yari sa acon amo ini ang igahatag co ca-

ron sa imo; sa ngalan sang aton Guino-o Jesucristo nga Nazareno tumindug ca, cag lumacat ca" cag sa guilayon tumindog cag dumalagan iyadtong lupúg, nga quilala sang tanan nga mga pumuluyo sa Jerusalen nga sia lupúg sa quinatubo. Ini nga milagro nga naquita sang maramu nga mga tauo nangincahigayonan sang icaduha ca pagsermon ni S. Pedro iguinpabalic nia sa Dios sing lima ca libo ca tauo. Apang ang mga ponoan sang mga Judios nagpadacup cay S. Pedro cag cay S. Juan, cag nangutana sa ila: "¿Nano bala nga gahum nga guinayo niño yadtong tauo nga lupog?" Si S. Pedro, nga punó sa Espíritu Santo, nagsabat sa pagsiling: "Masayud camo ngatanan nga ining tauo nga lupog anay, nag-ayo tungud sa ngalan ni Jesus Nazareno nga aton Guinoong Dios nga guinlansang niño sa cruz; apang nabanhao sia cag quimayab sa langit, cag ualay sarang macapalangit con dili sa ngalan ni Jesucristo, cag tungud sa cay Jesucristo.

Huna-hunaon ta caron ang paghigugma nga guinpahayag ni Jesus sa aton diri

sini nğa mğa misterio, cag sang pagcayab nia sa lanğit guinbucsan nia para sa aton ang mğa puerta sadtong mahimayaon nğa puluy-an nğa nalucban tunğud sang salá ni Adan. Sa uala pa sumacá si Jesus sa lanğit uala sing macasulud didto bisan ang mğa calag sa mğa nagacalamatay sa gracia sa pagcasantos, con dili nğa guinahauiran didto sa guinatauag seno ni Abrahan; apang caron nğa na abrihan na si Jesus ang mğa puerta sang lanğit, pasudlon quita sang Dios didto sa himaya sa horas sang aton pagcamatay, con uala quita sing caulanğan tunğud sang aton mğa salá.

Con diin ang guinapacamahal ta, yadto man didto ang aton taguiposoon; nğani man si Jesus nğa aton Manunubos labi pa sia nğa mahal sa nğatanan; busa, dili anğay nğa ibutang ta ang atong taguiposoon cag gugma diri sa duta, condi nğa itib-ong ta ang aton mğa matá cag casing-casing sa lanğit, nğa guinapuy-an ang aton Guino-o Jesucristo. Dili quita magpadaug sa mğa calipayan sang sala, condi ibutang ta ang bug-os ta nğa

gugma didto sa himaya, nĝa guinatigana ni Jesus sa mĝa nahagugma sa iya.

¿Sin-o bala ang dili maluyag maquigupud sa guihapon cay Jesús didto sa langit? ¿Sin-o bala ang dili magbalus sing gugma can Jesús nĝa mahigugmaon nĝa tuod para sa aton? "¡Ah! mĝa anac co nĝa hinigugma; ang polong ni S. Juan Apostol, nagasulat aco sa iño sini, cay agud dili camo macasala; apang con sin-o ang nacasalá may Mananabang quita sa atubanĝan sang Dios nĝa amay, nĝa ini nĝa Mananabang ta amo ang macagagahum nĝa si Jesús, nĝa amoy halad tunĝud sang aton mĝa sala, cag tunĝud sang sala sang bug-os nĝa calibutan." Busa, dili camo magpacasala cay ang gugma ni Jesus nagapilit sa aton agud aton sia higugmaon. Dili camo magpacasala, hinigugma co nĝa mĝa cristianos, amo ini ang guinapanĝayo co man caron sa iño upud cay S. Juan, di camo magpacasala, agud nĝa dili camo pagsaquiton sa infierno sa ualay catapusan, condi higugmaon ta caron anh aton Guino-o Jesucristo dira sa pagtuman sang iya mĝa

santos nğa sogo, agud nğa camo nğa nagabasa cag nagapamati sini, cag aco nğa nagasulat, magquilita-ay didto sa lanğit tunğud sang mğa pahanungdan sang aton Guino-o Jesucristo.

ADLAO NĞA 16.

Sa tunğud sang himaya sa lanğit.

Ang himaya sa lanğit amoy isá ca puluy-an nğa himpit nğa tuod, nğa natingban sang tanan nğa mğa caáyohan cag calipayan; cag nauad-an sang tanan nğa mğa calautan. Didto sa lanğit maaguman sa guihapon sang tauo nğa bulahan ang tanan nğa butang nğa iya maluyagan. Guinapahayag sang Dios sa santos nğa sulat nğa didto sa lanğit ualay bisan ano nğa casaquit, condi tanan lunsay cag pulus calipay; busa saráng quita macagsiling nğa didto uala sing bisan anano nğa mğa casaquit, casubó, calisud, cauhao, gutum, cag bisan ano nğa calainan nğa aton pagabatiagon, nğa subong sang guinabatiag ta diri sa duta; pero ¿ano ang pagcasayud ta sang mğa

calipayan sa langit, cay diri sa duta uala pa quita catilao sing calipay nga maca-angay sang mga calipayan sa langit? Cuinpasaca sang Dios ang santo nga Apóstol nga si S. Pablo tubtub sa icatlo ca langit nga nahamtangan sang himaya sang Dios, nga macapabulahan sa tanan nga mga pumuluyó sa langit, cag sa ubus na nia maquita yadtong mga calipayan, cag sang binutang sia liuan sa duta, nagtuao sia sa pagsiling: "¡Aba! Dinhi sa duta ualay mãtá nga macagtánao, ualay dulunggan nga macagpamati, cag ualay ihibalo nga macagtalastas sang mga calipayan nga guinatigana sang Dios didto sa langit para sa mga mahigugmaon sa iya. Busa pangita-a niño ang mga calipayan nga langitnon nga guinapuyan ni Jesucristo, cag tinguhaon niño pagdangat ang mga calipayan sa langit, dili ang sa dutá. Ang mga casaquit diri sini nga quinabuhi dili maca-angay sang dacú nga balus nga aton paga-aguman sing dayon didto sa langit; cay con magantus quita caron diri sa duta tungud can Jesucristo, maca-ambit man

guid quita sang iya himaya didto sa langit.".

Dan, pagmalata na camo, cag pamatian man niño ang guinasiling ni S. Agustin: "Ang ualay catapusan nga mga calipay sa langit guinabaliguiá sang Dios sa bisan cay sin-o, nga buut magbacal siná, nga nia ni S. Agustin. ¿Ano, maluyag man camo sang langit? Pues baclon niño. Dili camo macagsiling nga ualá camo sing pilac nga igabacal, cay ang bilí sang langit dili ang pilac ó bulauan, con dili ang iño taguiposoon amo ang icabacal niño sang langit; ihatag niño sa Dios ang iñong casingcasing, cag igabalus nia sa iño ang langit. ¡Oh nga pagcadacú sang calooy sang Dios sa aton! nga nia pa ni S. Agustin, cay sa diotay lamang nga tiempo nga magtrabajo quita sa pagtuman sang iya mga sogo, iya quita panghatagan sang ualay catapusan nga capahuayan sa langit."

Ang pagtuman sang mga sogo sang Dios cag sang santa Yglesia amo lamang ini ang dalan nga mapadulong sa langit; apang caron maramu ang mga tauo nga

nagadalagan sa dalan sang sala nğa mapacadto sa infierno; dili quita magsonod sa ila, tinğuhaon ta nğa dili quita cauadan sang lanğit. Ang labing dacu nğa casaquit sang mğa guintagudilian didto sa infierno dili cay ang calayo nğa nagasaquit sa ila sa guihapon, condi ang pagcahimulag nila sa Dios, cag ang pagca-uala nila sing lanğit. Bumatoc quita caron sa mğa caauay sang aton icapalanğit, cay con madaug ta sila, pagacoronahan quita sang Dios; magantos quita caron sing mğa cabudlay tunğud sa Dios, con maluyag quita nğa pagdalhon quita nia sa capahuayan nğa dayon, cag tinğuhaon ta guid ang pagdanğat sang ualay catapusan nğa himaya.

ADLAO NĞA 17.

Sa tunğud sa Dios, nğa nagapanauag sa mğa macasasala nğa bumalic sa iya, agud madanğat nila ang cabuhi nğa dayon, cag dili sila mamatay sa ualay catapusan nğa camatayon.

Bisan dili pa anğay sa pagbuut sang Dios ang pagcastigo, guinasilotan man

nia con caisa ang macasasala sa mg̃a calisud cag mg̃a calalat-an ng̃a umalagui sa calibutan, agud maluas ang macasasala sa mg̃a silot ng̃a ualay catubtuban sa infierno. Amo ini ang nahatabo sa cay David, cag sa cay S. Pablo ng̃a Apostol, cag iban pa ng̃a mg̃a Santos cag Santas subong cay Sta. Margarita de Cortona, cay Sta. Pelagia, cag sa iban pa ng̃a maramú, ng̃a sadto dalagcu sila ng̃a macasasala, apang guintandog ang ila casing casing sang diosnon ng̃a calooy, cag nagbalic sila sa Dios, cag nadang̃at nila ang mataas ng̃a pagcasantos.

Ang Dios ualay quinahanglan sa aton, con dili quita amo ang may quinahanglan sa iya, cag bisan pa sini, ang Dios amoy nagapanauag sa aton ng̃a mg̃a macasasala agud maghinulsul quita cag bumalic sa iya. "Bumalic camo sa acon siling sang Dios sa santos ng̃a Sulat, magbalic camo sa acon, cag dili camo magduhaduha cay pagabatonon co camo sa may pagcaloló; cay dili aco buut sang camatayon ng̃a ualay catapusan sang macasasala, condi ng̃a bumalic sia sa acon,

cag mapalang̃it. Cari camo sa acon, ng̃a nia sang aton Guino-ong Dios ng̃a si Jesucristo sa santo ng̃a Evangelio, camo ng̃a tanan, ng̃a quinabudlay cag quinabugatan, cari camo sa acon, cay paumpaũan co camo, cag hatagan man sing capahuayan ang iño calag. Bisan maramu cag macang̃ing̃il-ad ang iño mg̃a sala cari camo tanan sa acon, cay ang acon mg̃a sogo lunsay ng̃a mg̃a matam-is cag mamag-an."

¿Ano? magpacabong̃ol pa bala quita sining mg̃a maloló ng̃a mg̃a pagpanauag sang Dios sa aton? ¿Diin na aihan quita caron cong uala quita paghulata sang calooy sang Dios? ¿Sin-o pa ayhan sa aton sa uala maholog sa infierno con ang silot isonod guilayon sa paghimo sang salá? ¿Pila na aihan quita caron ca tuig ng̃a nagadabdab sa infierno, con sa una ng̃a sala ta ng̃a nahimo inabutan quita sing hinali ng̃a camatayon? cag con sa subong sina ipadala sang Dios sa aton ang hinali ng̃a camatayon, ¿diin aihan pacadto ang aton calag? oh hinigugma co ng̃a mg̃a cristianos, pamatian ta ang

tiñgug sang Dios ñga nagapanauag sa aton subong sing diosnon ñga Manunubus ta dirá sa pito nia ca Sacramento, ñga amoy iligan sang iya diosnon ñga dugó, ñga amoy icapanas sang aton mñga salá. Guinatauag man quita sang Dios sa tuñgud sini ñga libro cag sa iban pa ñga mñga nagacasarisari ñga pa-agui.

¡Oh hinigugma co ñga mñga cristianos! batonon niño ini ñga mñga pagpanauag sang Dios sa iño ñga bumalic camo sa iya; dili niño pagdulogan ang pagbalic sa Dios; dili niño pagduganñgan ang pagpacasala sa iya, cay ang salá nagapasaquit sa diosnon ñga Casingcasing ni Jesus ñga namatay sa cruz bangud sang paghigugma nia sa aton.

Matuod man guid ñga ang yaua, cag ang mñga tauo ñga malaut, cag ang iño mñga inogbalati magasingguit sa pagpañgayó sa iño sa pagpadayon sang iño mñga salá; apang ¿sin-o bala ang pamatian niño? ¿Pamatian niño ang Dios, ñga nagapanauag sa iño, agud camo macapalañgit sa dalan sang iyang santos ñga mñga sogo; ó buut camo magpamati sa

mg̃a guinapang̃ayó sa iño sang yauá, cag sang iban pa ng̃a mg̃a caauay sa calág ng̃a buut sila magadala sa iño sa infierno sa dalan sang mg̃a sala? Painoinohon cag pilion niño caron con sin-o bala ang dapat ng̃a iño pamatian, con ang Dios bala; ó con ang mg̃a caauay nia; con paglapas sa Dios cag pacadto sa infiierno, ó con pagtuman sa Dios cag pacadto sa himaya ng̃a dayon. Pilion niño caron, apang calooyan niño ang iñong calág sa pagpili.

ADLAO NG̃A 18.

Sa tung̃ud sang pag-too sa Dios.

Siling sang santo ng̃a Sulat ng̃a ang ualay pag-too sa Dios, dili mahimo ang pagpahamuot sa iya. Ang pag-too ng̃a sa Dios amoy pagpati sang uala naton maquita, cay guinpahayag sang Dios, cag guinatudlo man sa aton sang santa Yglesia; ang pagtoo ng̃a ini amoy isa ca hatag ng̃a diosnon ng̃a igatoo ta sing malig-on sa Dios, cag sa tanan ng̃a mg̃a camatuoran, ng̃a guinatudlo sang iyang Yglesia, tung̃ud cay ang Dios, ng̃a naga-

pahayag sini, amoy camatuoran nğa dili macaglimbong, cag dili man malimbonğan. Guican sa lanğit cag sa caluoy sang Dios ini nğa pagtoo nğa guinhatag nia sa aton dirá sa pagbaton ta sang nahauna nğa Sacramento sang iyang Yglesia católica Romana.

Caron, maramu na ang mğa tauo nğa nauadan sining mahal nğa hatag sang pagtoo banğud cay uala nila pagpacamahala ang amo nğa pagtoo nğa nabaton ta dirá sa Sacramento sang pagbuñag. Sa masunsun na guid nabatian na caron ang hinolohambal sinang mğa tauo nğa masiling: "¡Ah! ¿anhon mo ang pagtoon sang pahanunğud sa Dios? ¿anhon mo ang pagsimba cag ang pagconfesar? con magsimba ca, indi ca man mabusog." Ang mğa nagahambal sing amo ina nagapahayag nğa uala sila sing guinapatihan condi ang sa nagasagud sa lauas, cag dili ang sa mğa camatuoran sang Dios, cag sang mğa Sacramentos nğa nagasagud sa calag sang cristianos nğa mabuhi sa uay catapusan. Bulahan pa guid ang mğa sapat sa talunan sa mğa

tauo nga nagahambal sing subong sina, cag uala na sila sing pagto-o sa Dios, cag uala sila magtuman sang batasan nga iya guinasogo; cay ang mga sapat sa talunan duro sa catamboc, cag uala sila-i obra, cag nagapamata, cag uala sila sing balus cag silot nga guinapaabut, cay uala sila sang Dios pag hatagui sing mga tulumanon; apang quita aton nahatagan sang Dios sing mga sogó, cag ang tagsa tagsa sa aton pagataga-an sang Dios siling sang aton mga binuhatan.

Agud nga ma-ayo ang aton pagtoo quinahanglan nga toohan ta sing tingub cag sa isa ca malig-on nga pagtoo ang tanan nga mga camatuoran nga guinapahayag sang Dios, cag nga guinatudlo sang iya santa Iglesia, nga dili man macaglimbong, cag dili man malimbongan; cag may tatlo ca camatuoran nga quinahanglan nga mahibaloan cag toohan sang tauo sing tag-isa-isa, cay con dili nia mahibalo-an cag toohan sang nahumlaran na sia sing buut, dili mahimo nga macapalangit. Ini nga tatlo ca camatooran amo ining masonod:

1.ª Ang pagtoo sa isa lamang ca Dios, nga magbábalus sa mga maayo, cag magsasaquit sa mga malaut.

2.ª Ang pagtoo nga ining Dios nga isa lamang may tatlo ca personas nga diosnon nga nagacalainlain nga amo ang Dios nga Amay, Dios nga Anac, cag Dios nga Espiritu Santo; nga bisan tatlo sila ca personas, apang isa lamang ang pagca Dios nila nga tadló.

3.ª Ang pagtoo nga ang Dios nga Anac, nga amoy icaduha ca personas sang Dios, nahimo sia nga tauo cag guin ngalanan cay Jesucristo, nga Dios nga matuod sia cag tauo man sia nga matuod nga nagpanubus sa aton.

Apang agud nga mapuslan ta ang santos nga pagtoo quinahanglan nga magcabuhi quita siling sang guinatudlo sang amo nga pagtoo; nga ipasacup ta ang aton hunahuna sa pagtoo sa Dios, cag ipasacup ta man ang aton buut sa pagtuman sang iya diosnon nga mga sogo; cay siling sang polong sang Dios: "Ualay pulus ang pagtoo nga dili pagupdan sing mga buhat nga maayo, cay bisan

pa ñgani ang mña yaua nagatoloo man cag nagaculurug."

Busa, magcabuhi quita siling sang guinatudlo cag guinasogo sang santo ñga pagtoo, cay cun dili, dili man mahimo ñga maluas quita sa infierno. Horas na ñga magpacamata quita, cag horas na ñga sa catulogon sang salá cag cahimtañgan ñga malaut bumañgon na quita, cay nagapalapit na sa aton ang horas ñga dili na quita macahimo pagbuhat sa tuñgud sang aton icapalañgit. Ñgani man, caron cay may tiempo pa, bumalic na quita sing minatuod sa Dios; licauan ta ang pagpamati sang mña disparates, cag tinontosan, cag mña herejías ñga guinahambal sang mña herejes cag mña cismático; licauan ñga licauan ang pagbasa sang mña tolon-an ñga Protestante, cag aglipay, cag ang iban pa ñga mña balasahon ñga malaut, ñga nagatudlo sing batoc sa pagtoo ñga católico, cag batoc man sa maayo ñga batasan.

¡Dios co! ¿san-o ca pa malooy sa cabisay-an? ¡Ah! caron duro na ang mña tolon-an ñga Protestante cag cismático

cag sang iban pa nğa mğa hereges nğa yari sa amon; malo-oy ca na sa amon, cag dilí mo igtuguian nğa ini nğa cacristianosan nğa católico mahimo nğa herejes, con Protestante ó aglipay. Tuman na ang mğa silot nğa nagabut diri sa amon, cay nacasala cami sa imo; bisan mauadan cami sang tanan, cag nğa dili lamang cami cauad-an sang Dios cag sang lanğit, cag nğa magcabuhi man cami sa guihapon sa santos nğa pagtoo.

ADLAO NĞA 19.

Sa tunğud sang paglaum sa Dios.

Cun sa aton man lamang caugalinğon nğa mğa cusog dili quita sarang macahunahuna sing bisan ano nğa maayo, cag dili man quita sarang macagtuman sang mğa tulumanon nğa icadanğat ta sa lanğit; apang con ubayon cag buligan quita sang gracia sang Dios, mahapus guid sa aton ang pagtuman ta sang tanan nğa mğa tulumanon nğa icadanğat ta sa cabulahanan nğa dayon. May gracia nğa guinatauag nğa mananabang, cag gracia nğa

guinatauag nğa manogpacasantos. Ang gracia nğa mananabang amoy quinahanglan sa gihapon sang tauo sa paghinulsul cag sa paglicao sa mğa sala, cag sa pagdanğat cag sa paghupot sang gracia nğa manogpacasantos, nğa amo lamang ang nagahimo sa tauo nğa manonobli sang lanğit. Ang gracia nğa mananabang guinahatag sang Dios sa aton sa tanan nğa horas; apang ang gracia nğa manogpacasantos guinahatag sang Dios sa aton dirà sa iya mğa Sacramentos; cag ini nğa mğa gracia aton guinabaton tunğud lamang sang mğa pahanungdan ni Jesucristo; busa man nğani, ang polong ni S. Pablo, dacú ang aton pagsalig sa Dios tunğud cay Jesucristo nğa aton Ginoo.

Siling man sang Dios sa bábá sang mğa Profetas nğa ituguian ta sa iya ang nğatanan ta, cay sia amo ang mahibalo sa aton; nğa buhaton ta ang caayohan, cag sumalig quita sa iya nğa aton Guino-ong Dios; nğa tumanon ta ang iya mğa sogo, cag danğaton ta ang pagdaet; nğa ipahayag ta sa iya ang nğatanan nğa aton guinatinğuha, cag

isalig ta sa iya, cay iya pagatumanon; nğa sa bisan ano nğa horas nğa bumalic sa iya ang macasasala, guilayon sina patauaron sia bisan dao ano cadalagcu cag caramu ang iya mğa salá.

Oh Guino-o co, tumana na ini nğa pa-ŋaad mo cag patauara na aco. Matuod man nğa dili aco tacus nğa patauaron; apang yari ang mğa pahanungdan ni Jesucristo nğa Manunubus; tan-aua si Jesus nğa bungtong mo nğa Anac, nğa namatay sa cruz banğud sa acon, tan-aua, Oh Dios, ang nauong sang imong Anac nğa si Jesus; cag bisan dalagcu cag maramú ang acon mğa sala, apang labi na guid nğa maramu cag dalagcu ang mğa pahanungdan sang diosnon nğa Manunubus co nğa si Jesus. ¡Oh nğa pagcadalagcú sang mğa cabudlayan cag sang mğa casaquitan nğa guinantus ni Jesus tunğud sang pagpanubus nia sa aton! Caron, Oh Jesus co nğa matam-is, mahapus na çaayo ang pagpatauad mo sang acon mğa sala, bisan dao ano cadalagcu cag caramu ang acon mğa sala, cay cun sumiling ca bisan isa lamang ca polong, patauaron

na ang acon mg̃a sala cag maulian sing calinong ng̃a lang̃itnon ang acon caläg.

ADLAO NG̃A 20.

Sa tung̃ud sang paghigugma ta sa Dios, cag sa aton isigcatauo.

Siling sang aton Guino-o Jesucristo sa Evangelio ng̃a: "Higugmaon mo ang Dios sa bug-os mo ng̃a casingcasing, sa bug-os mo ng̃a caläg, cag sa bug-os mo ng̃a hunahuna; amo ini ang nahauna cag labi ng̃a sogo sang Dios. Ang icaduha ng̃a sogo ng̃a nagacaang̃ay sining nahauna amo ini: higugmaon mo ang imong isig-catauo subong sang paghigugma mo sa imong caugaling̃on; diri sining duha ca sogo ng̃a nasambit nacabig ang tanan ng̃a mg̃a guinasogo sang Dios."

Guinbuhat sang Dios ang dili maisip ng̃a mg̃a caayohan bang̃ud sa aton, apang ang aton casingcasing guinbuhat sang Dios ng̃a agud sa iya guid lamang: "Oh Dios cag Guinoo co, ng̃a nia ni S. Agustin, imo cami ng̃a guinhimo, cay agud sa

imo guid lamang, cag bañgud sini dili mahamtang ang amon taguiposoon tubtub nğa pumahuay sa imo.“ Bisan ang tanan nğa mğa calipayan nğa dutanon, bisan ang mangad, bisan ang pagmando sa bug-os nğa calibutan dili macabusóg sa taguiposoon sang tauo, cay ang aton casingcasing dacu pa guid sa bug-os nğa calibutan, cag ang Dios lamang ang macahatag sa aton sing capalaran nğa himpit cag igo sa aton taguiposoon.

“Higugmaon ta 'ang Dios, nğa nia ni S. Juan Evangelista, cay guinhigugma quita nia sing una. Ang Dios amoy gugma nğa caridad; con sin-o ang may gugma nğa caridad, yara sia sa Dios, cag ang Dios yara man sa iya. Ang nahagugma sa Dios nagatuman sang iya guinasogo; busa, nagabutig ang tauo nğa nagasiling nğa nahagugma sia sa Dios, cag nagalapas sia sang iyang mğa sogo.“

Ang paghigugma nğa caridad nğa guinahigugma ta sa Dios labi sa nğatanan amoy iguinahigugma ta sa aton isigcatauo tuñgud sa Dios. Ang polong ni Jesucristo nğa: “ang sogo co sa iño maghigugma-

anay camo nĝa subong sang paghigugma co sa iño; cay sa siná nĝa paghigugma-amay niño maquilala sang tanan nĝa camo amo ang matuod nĝa mĝa guintoton-an co."

Con guinapacamahal ta ang diosnon nĝa dugó nĝa guinulá ni Jesus sa cruz tunĝud sang paghigugma nia sa tanan nĝa mĝa tauo, higugma-on ta man ang aton isigca-tauo nĝa guintubus man nia sang iya diosnon nĝa dugó. Con pamalandonĝon ta ang mĝa guinbuhat ni Jesus tunĝud sa aton ¿sin-o bala ang dili mahagugma sa isigcatauo? ¿Paano ayhan nĝa magdumot quita sa aton isigcatauo, con dumdumon ta nĝa sang nalansang si Jesus sa cruz nanĝayo sia sa iyang Diosnon nĝa Amay nĝa patauaron nia ang iya mĝa caauay nĝa naglansang sa iya sa cruz? Busa, magpatauad man quita sa mĝa nacasala batoc sa aton; maghigugma-anay quita tunĝud sa Dios; Dili quita magbuhat sa iban sang dili quita maluyag nĝa pagbuhaton sang iban sa aton, con dili higugmaon ta ang aton isigcatauo subong sang aton caugalinĝon, cag hi-

gugmaon ta ang Dios sing labi sa nğa-tanan, cag sa tanan nğa horas, cag sa guihapon, cag sing uay catubtuban, dinhi sa duta cag didto sa lanğit.

ADLAO NĞA 21.

Sa tunğud sang mğa labing nagadumili sang paghigugma sa isigcatauo; cag sa tunğud man sang catungdanan sa pagbulig man sa isigcatauo con yará sia sa dacu nğa quinahanglan sa lauas, ó con sa calag.

Naga sogo ang Dios nğa dili quita magdaut sa lauas, ó con sa calag, ó con sa mangad, ó mğa bienes sang aton isig-catauo. Guinadilian sang Dios ang pag-daut bisan sa polong lamang sa cabuhi sang calag, ó con sa cabuhi sang lauas nğa caugalinğon, ó sang iya sang isigca-tauo. busa duro guid ca lain ang pagpa-noloy sa pagsiling nğa: "Lintian ca dirá; uala ca gabdi; mamatay ca pa unta."

Ang pagcuha sa isigcatauo sang iya mangad, duta ó con ano sa malain nga paagui; ang pagsopsop sang cabudlay

sang mĝa imol, nĝa uala sila pagbayari sing justo sang ílang trabajo; ang paglimó limó sang sohol; ang paglupig sa mĝa imol, ó sa mĝa ilo, ó sa mĝa balo amo ini ang mĝa sala nĝa nagasinggit sa lanĝit sa pagpangayó sa Dios sing macahahadluc nĝa silot.

Con mahimo unta nĝa pagpugaan ang mĝa viste cag ang mĝa galamiton nĝa tanan sang mĝa malupigon sang ila isigcatauo, dirá maquita sa mĝa pinuga sini ang nagabahá nĝa balhas cag dugó sang mĝa imol, cay ila guinlimólimó ini sa mĝa pobre. Sa tunĝud sini nagasiling ang Dios: "¡Ay sa mĝa nagalupig sa mĝa pobre! ¡Ay sa mĝa nagapatubo sing manggad nĝa dili matarung! ¡Ay sa mĝa macauat! cay pagacauaton man sila cag dalhon sa infierno." Con mamatay ang tauo uala sing dala nĝa manggad sa isa ca calibutan; apang bisan may dala man sia, abe, nĝa manggad sa isa ca quinabuhi, ¿Ano ang pulus nia siná didto, cay ang lanĝit dili balaclon sang pilac ó con bulauan, condi sa mĝa buhat nĝa maayo nĝa sonó sa mĝa sogó sang Dios?

Siling ni Jesucristo sa Evangelio: "¡Abao sa iño nga mga hipócrita nga iño guincauat ang pagcaon sang mga balo, cag sang mga imol! ¡Abao sa iñó nga nagadayá sa mga ilo, cag sa mga balo! ¡Abao sa iño nga nagalimo limó sang sohol sang mga sologoon! ¿Paano ayhan ang pagcaluas niño sa pagcaholog sa infierno? Isa na lamang ca calalangan ang nabilin sa iño agud maluas camo sa causican nga dayon; ang calalangan nga ini amo nga iuli niño ang iño guinpangauat; cag maglimos camo sa mga pobre. Ang paglimos sa mga imol amoy icatinlo sang mga sala; cag bulahan ang mga maloloyon cay macadangat man sila sing calooy sa Dios." Busa, ibutang ta sa camot sang macalolooy sing limos, cay iná magaampo agud maluas quita sa bisan ano nga icalaut. Dumdumon ta man yadtong guinsiling ni Jesus nga: "Ang tanan nga pagabuhaton niño sa iñong isigcatauo tungud sa acon, pagabatonon co nga subong guid sang sa acon niño pagbuhaton; cag bisan ang isa ca vaso nga tubig nga ihatag niño tungud sa acon sa nauhao,

pagabaslan cò man camo." Busa con may sarang quita icatabang sa caimolan sang aton isigcatauo aton sia limosan, cag tabangan tuñgud sa Dios.

Ang may sarang icatabang sa iyang isigcatauo ñga yará sa dacu ñga quinahanglan, cag sa mabug-at ñga buut pagdilian nia sang quinahanglan sa pagcaluas sa iya sa calisud, dili mahimo ñga yara sa iya ang paghigugma sa Dios; cay ang uala mahagugma sa iya isigcatauo ñga iya naquita, ¿ano ang paghigugma nia sa Dios ñga uala nia maquita? Ang manggaranon ñga macaquita sa iya isigcatauo ñga yara sia sa dacu ñga quinahanglan cag dili nia pagtabañgan, ¿ano ayhan ang paghigugma nia sini sa Dios?

Ang tagsa tagsa ca tauo may catungdanan sa pagtabang sa iya isigcatauo con yara sa dacu ñga quinahanglan, ñga con dili pagtabañgan mamatay sia; apang labi pa guid ñga catungdanan ta ang pagtabang sa aton isigcatauo con yara sia sa catapusan ñga quinahanglan sa tuñgud sa pagcabuhi ñga sa calág. Diri sini nagquilala ta ang paghigugma sang Dios sa

aton cay napapatay sia tuñgud sa aton nĝa mĝa macasasala; cag quita may catungdanan sa paghandá sa camatayon con quinahanglan tuñgud sang ica-ayo sa calag sang aton isigcatauo. Dumali na quita sa pagbuhat sing mĝa ma-ayo tuñgud sa Dios, cay sia mahibalo maghatag sa aton sang sohol nĝa ualay catapusan sa himaya.

ADLAO NĜA 22.

Batoc sa pag amancebado cag contra sa ca-ulag.

Ang salá nĝa malau-ay nĝa batoc sa icanum ca sogo naga padulum sang ihibalo, cag nagapatig-á sang buut sang mĝa tauo nĝa maulagon. Ualay tauo nĝa mapa-infierno con dili tuñgud sang salá nĝa malao-ay, cag sa may sala nĝa malao-ay, ang polong ni S. Ligorio. Guinahigtan sang yaua ang mĝa amancebados sa mabacud nĝa talicala, nĝa iya guinabutang sa pagguyud sa ila sa infierno, cag indi sila maghimulat agud maluas cag mahubaran sila sang amo nĝa talicala, nĝa guinahigot sa ila, con dili nĝa

nagacalipay pa nğani sa paghimo sang guinadilian sa ila sang Dios, cag nacasala sila sing dacu, cag nacadaut man sila sa ila pobre nğa mğa anac, nğa ila guinaescándalo, cag pagahinğadlan nğa bastardo, cag buut man onta manğin-guinicanan sang Anticristo, nğa matauo sa babaye nğa amancebado.

Ang salá nğa mahigco amo ang labi guid nğa nagapabulág sa tauo sa Dios; tunğud sini guina aquigan sang Dios sing labi ang sala nğa malao-ay, cag iya man nğa guinpadala sa calibutan sing tuman caramu cag dalagcu nğa mğa silot sa pag castigo sang amo nğa mğa salá.

Sa pagpahayag sang Dios sang ca aquig nia sang mğa sala nğa malao-ay namolong sia cay Noe sa pagsiling: "Naghinulsul aco nğa guinbuhat co ang tauo. Caron uboson co guid sing pamatay ang tanan nğa mğa catauohan. " Guinpa-anao nğani sang Dios ang bug-os nğa duta, cag dirá namatay ang tanan nğa mğa tauo, luas lamang si Noe nğa matarung cag ang iya familia nğa may ualo sila tanan ca tauo.

Sang olehe nğa mğa adlao nğa nagma-

ramu naman ang mĝa tauo nĝa macasasala guinpaolan sang Dios sing calayo sa lanĝit, nĝa nagsonóg sang mĝa banua sa Sodoma Gomorra, Adama, Segúr, cag Sèboin, cag sa tanan nĝa mĝa pumoloyo sa amo nĝa mĝa banua.

Sang didto sa cahauaan ang mĝa Israelita, guinpapatay man sang Dios cay Moises ang duha ca puló cag apat ca libo ca mĝa tauo nĝa nagpalacasalá sing malao-ay nĝa mĝa salá.

Ang cauláç amoy guinahalinan sang dili maisip nĝa mĝa casal-anan. ¿Macapila ayhan nĝa guinhimo sing mĝa malaut nĝa pagconfesar cag pagcalauat tunĝud sang macahuhuya nĝa tuod nĝa sala nĝa mahigco, nĝa guinlilong sa pagconfesar? ¿Pila man aihan ca mĝa cabata-an, cag mĝa tauo nĝa iban ang guinpamatay sini nĝa vicio nĝa amoy tuburan sang mĝa heregias cag cisma? Sin-o ayhan ang sarang macaisip sang mĝa tauo nĝa guinpatay sa bug-os nĝa Europa tunĝud sang pagca hereges sang amancebado nĝa si Lutero, nĝa amo ang nagtucod sang heregia nĝa protestante?

Ang caulag ni Enrique VIII nga hari sa Inglaterra nagdala sa pagcaheregias nga protestante sang bug-os nga guinharian. Ang caulag sang tampalasan nga hari nga si Herodes, cag ang iya sang iya babaye nga si Herodias, nga nag amancebado sila, amo ang cabangdanan sang pagcapreso cag pagpugut cay San Juan Bautista, nga nagsauay sa ila sang mahigco nila nga sala. Sa caron may mga Herodes cag Herodias man guihapon, may mga maulagon cag amancebado, nga sang dili na nila sarang ma-antus ang mga matarung nga pagbadlong sa ila sang mga Padre nga totoo, nga mga ministro sang Dios, ila sila guinatamay, cag buut pa guid ngani nga pagapresohon cag pagapation; cay agud dili na sila macabati sa ila sing mga paglaygay.

Ang mga maquiglaye-on uala nay panublion sa guinharian ni Jesucristó; ang mga mahinulsulon cag ang mga matinlo sing casingcasing amo lamang ang sarang macadangat sa langit.

Ang pagcacastos nga sa lauas cag sa calág amo ang macapahamuot sa Dios

sing labi guid. Ang caputli sang mahal nḡa Virgen Maria, nḡa ulay guihapon, amoy guincahamu-utan sang Dios nḡa Anac, nḡa nanaog guican sa lanḡit, cag nagpacatauo sa ulay nḡa tian ni Maria. Matuod man nḡa ang tanan nḡa mḡa tauo dili macag-ilug sang pagca-ulay ni Maria Sma. nḡa amo ang guinsondan ni S. José, cag sang iban pa nḡa dili mai-isip nḡa mḡa lalaque cag babaye sa pagcaulay; busa guinlalang sang Dios ang pagcasal agud nḡa ang dili- sarang magcabuhi sa pagca-ulay nḡa macasal sia.

Ang pagcasal amoy lalang nḡa usara nḡa guinpahayag sang Dios cay agud magmaramu ang mḡa tauo diri sa duta cag sa amo guid ini buut sang Dios nḡa macasal si Maria Sma. bisan magapanḡa-nac sing diosnon nḡa bata sa lalang sang Dios lamang. Ang iban nḡa pagtiayon sang lalaqui cag sang babaye, nḡa dili pagabuhaton siling sang guinasogo sang Dios cag sang iya santa Iglesia, amoy pagtiayon nḡa mahigco cag yauaon nḡa nagdala sa ila sa infierno. Busa, duha ca butang: O magabiya na can Jesucristo

cag sa iya Iglesia nĝa guinbuñagan sa aton, ó magabiya sang pagamancebado, cag con buut magpuyó, magtiayon anay sa sacramento. Ang pagbiya can Jesucristo cag sa iya Iglesia dili mahimo banĝud cay uala guid sing sarang macapalanĝit condi tunĝud can Jesucristo nĝa Dios cag tauo nĝa matuod nĝa nagpanubus sa aton; cag ang iya mĝa panahungdan, nĝa amo lang ang nagapacasantos sa aton iya guinbilin sa iya Iglesia; busa quinahanglan nĝa licauan cag biya-an ang pag-amancebado, cag magtiayon lamang sa matarung nĝa pagtiayon, nĝa guinasogo sang Dios cag sang iya Iglesia, nĝa amo ang guinadumalahan sang Santo Papa nĝa salili ni S. Pedro sa pagca-Obispo sa Roma.

Guinlalang ni Jesucristo ang sacramento sa pagcasal, cag iya guinbilin sa iya guid lamang nĝa Iglesia católica romana, cag dili sa aglipay cag dili man sa civil, busa ang mĝa nagtiayon sa aglipay ó sa civil uala guid sila magbaton sa Sacramento sa pagcasal, cag yará sila nĝa pulus amancebado sa atunbanĝan sang

Dios, cay dili mahimo nğa may pagcasal nğa matuod sa mğa cristianos, condi dirá lamang sa pagbaton sang icapito ca Sacramento sang santa Iglesia.

Ang Dios lamang amo ang tag-iya sang aton calag cag sang aton lauas, cag dirá lamang sa pagbaton sang mğa naga-alasaua sang icapito ca Sacramento sa pagcasal, guinabaton man nila sa Dios sing gahum sa lauas sang caugalinğon nila nğa estado nğa quinasal sa Sacramento, cay agud sila nğa duha lamang ang sarang magpuyo, cag magtuman sang ila pagtiayon, cag pamata sa ualay salá; apang ang paghimo siná sa tauo nğa dili caugalinğon nğa estado nğa quinasal sa Sacramento sang santa Iglesia, amoy dacú caayo nğa salá, nğa guina-aquigan sang Dios sing labi.

Maramu man nagasiling nğa yará sila sa pagca-amancebado, cay uala sila sing galastohon; apang ang Dios nagasiling nğa bulahan ang mğa imol nğa ualay pagpaducot sang ila buut sa manggad, con sa mğa butang nğa dutanon, cay mangin-ila ang guinharian sa langit; busa,

ang caimolan indi caulañgan sa pagtuman sa Dios, condi nğa nagabulig sa pagdañgat sang lañgit. Quita nğa tanan may catungdanan sa pagtabang sa aton isigcatauo con yará sia sa dacú nğa quinahanglan sa calag, ó con sa lauas, busa, dili mahimo nğa ang Padre Cura nğa totoo mag-indi sa pagcasal sa mğa sinacup sang iya Parroquia tuñgud lamang cay uala sila sing galastohon nğa arras, nğa igahatag sa iya; cay con sin-o nğa Padre Cura nğa totoo magdumili sa pagcasal sa mğa pobre bañgud cay uala sila sing sarang icaghatag sa iya sang arras, nacasala sing dacu batoc sang catungdanan nia sa pagca Cura. Apang ang naquita sa caron amo nğa guinahicaoan ang paghatag sa Padre ang bisan anano nğa derechos; maramu ang mğa tauo nğa may sarang, cag may galastohon sa mğa vicio, cag nagahicao sila paghatag sa Padre sang mğa derechos nğa nahanuñgud sa iya, cag sa simbahan. Guinadilian sang santa Iglesia nğa magcomercio ang mğa Padre, cag guinasogo sa ila nğa magestudio cag magtiñguha lamang

sang catigayonan nğa icapalanğit sang mğa tauo, cag natimanan na man sang santa Iglesia çon isa ca ano nğa derechos ang igahatag sa ila sang mğa may sarang icahatag; busa, nagalapas sang sogo sang santa Iglesia ang mğa cristianos nğa may sarang, cag uala magbayad sang derechos nğa sa arancel; apang ang pagcaualay galastohon indi man caulanğan sa pagbaton sang mğa Sacramento sang santa Iglesia.

May iban pa nğa maramu nğa nagasiling: "Ah, mapacasal man sa tubas" cag con tubas na masiling: "Ah, sa lapas na lang ang pagpacasal." cag uala man sila magpacasal sang lapas, condi nğa nagacalamatay na lang sa ila pagamancebado.

Ang iban nagahulat nğa yará na sa catapusan nğa balatian, cag capoton sa horas sang ila camatayon. Ang camatayon nacabungcag sang pagcasal sang nagacalamatay cag sa iyang estado, nğa nahimo nğa balo tunğud sang pagcamatay sang iyang upud nğa quinasal sa Sacramento. Sa horas sang camatayon amo na ang horas nğa guinasogo sang Dios nğa ma-

bungcag ang pagtiayon sang mğa nacasal: busa, ang mğa nagahulat nğa pagacapoton sa horas sang camatayon, dao nğa buut na sila magpacasal, cay agud bungcagon guilayon ang ila pagtiayon nğa sa Sacramento; cag guinahimo nila iná sa horas nğa indi na sarang macagtuman sang mğa catuyoan sang Dios sa paglalang nia sang icapito ca Sacramento, nğa amo ang pagpatiayon sa mğa nagaalasaua, cag ang paghatag sa ila sing gracia, cag pagtabang nğa diosnon, cay agud managpuyo sing mahusay, cag managpatubo sing mğa anac, nğa pagaton-an agud macapalangit.

May mğa balo nğa amancebado nğa con singganon sila nğa magpacasal nagasabat nğa: "Ycapila caslon?" Ang Dios cag ang santa Iglesia naga sabat nğa quinahanglan nğa pacaslon sa guihapon ang balo nğa buut uli maguyat sing opud; cay con ang tauo macasal cag mabalo, nabungcag na yadto nğa casal tunğud cay patay na yadtong upud nia nğa quinasal.

Con caisa nagasabat ang mğa nagtiayon sa aglipay con sa civil nğa: "Ycapila

caslon?" quinahanglan nĝa caslon: cay uala pa sila macasal, sa atubanĝan sang Dios; cay dili mahimo nĝa may pagcasal nĝa matuod sa mĝa cristianos, con dili dirá lamang sa pagbaton sang icapito ca Sacramento sang santa Yglesia católica romana.

Talagsa guid lang nĝa macadumdum cag macapanĝamuyo sa Dios ang mĝa amancebado, apang nagabutig sila sa Dios con sila nagapanĝadie sang "Amay namon" dirá sa pagsiling: "Matuman ang imong buut dinhi sa duta siling sang sa lanĝit," cay dili sila maluyag nĝa matuman ang buut nĝa sang Dios, condi ang ila buut nĝa malain, nĝa nagabatoc sa pagbuut cag sa sogo sang Dios.

Caron bungcagon co sa isa na lang ca hambal ang tanan nĝa mĝa balibad sang amancebado: Uala sila sing catungdanan sa pagpacasal; apang may catungdanan nĝa con indi sila magpacasal, nĝa magbulag sila sa ilang calolót sa guihapon; cag con buut sila magpacasal, nĝa magbulag man sila hasta cutub nĝa macasal na sila sa Sacramento sang santa Iglesia;

amo ini ang ila catungdanan, amo ini ang guinasogo sang Dios, nğa con indi nila pagatumanon, yará sila sa puerta sang infierno, nğa naga hulat lamang sang ila camatayon sa pagbaton didto sang ila caláġ. Ang Dios uay magsogo sa aton sang dili naton madala, cay mamagan cag dili mabugat ang iya mğa sogo apang con indi quita magpasacup sa iya, pagasacupon quita sang mğa yaua, nğa, nagahandum sang aton icalaut.

ADLAO NĞA 23.

Sa tunğud sang tulumanon sa pagdanğat cag sa paghuput sang pagca castos.

Agud madanğat ta ang lanğit quinahanglan nğa magbuhat quita sing mğa buhat nğa maayo, apang uala may buhat nğa maayo nğa mahamut-an sang Dios con dili pagupdan sang pagcacastos; busa bisan con sin-o nğa tauo may quinahanglan sang pagcacastos sa pagpalanğit, apang ¿ano ang ma-ayo ta nğa buhaton sa pagdanğat cag paghuput sining mahal

nğa virtud sa pagcacastos? Isaysay ta ini caron.

Bisan con sin-o nğa maluyag nğa macadanğat sing bisan anano nğa butang, nğa iya quinapacamahal, nanagcugui cag nanagtinğuha man sia sa pagpatigayon sang mğa calalanğan nğa inogdangat sang iya tuyo. Nğani man ang maayo guid nğa calalanğan sa pagdanğat cag paghuput sang pagcacastos bisan panulayon quita sing mabascug, amo ang pag licao sa mğa catalagman sa sala. Busa con maluyag quita magdanğat sa paghuput sang pagcacastos, quinahanglan nğa licauan cag palaguiohan ta sa dacu nğa cacugui ang mğa cahigayonan sa pagpacasala. Ang cahigayonan sa pagpacasala dao sa isa ca gal-um nğa maitum nğa nagapadulum sa hunahuna, agud dili sia macapanundum sang mğa camatuoran sang Dios, cag agud nğa dili sia mahadluc sa infierno nğa guinatigana sang Dios para sa mğa nagalapas sa iya. Siling sang santos nğa sulat nğa ang nagapanğita sang catalagman, sa catalagman man mamatay; busa ang uala paglicao sa ca-

talagman sa sala mamatay sa camatayon nğa sa calag. Sang nasayoran ini sang mğa Santos, ila man guinlicauan ang tanan nğa cahigayonan sa pagpacasala.

Ang castos nğa si José nacadaug sia sang malao-ay nğa mğa pagagda sa iya sa pagpacasala sadtong babaye nğa maulagon nğa asaua ni Putifar, cay nalaguio sia sa guilayon. Ang maligdon nğa babaye nğa si Sara nanğamuyo sia sa Dios sa pagsiling: "Oh Dios co, nahibaloan mo nğa uala guid aco sing caluyag sa lalaqui, uala man aco mahilabti sang cahigcoan sang sala, uala man aco pag upud-upud sa mğa palasa-ot, cag uala man aco magpaquig-abian sa mğa madupacon." Amo man ini ang aton buhaton, con dili quita buut magpacasala; sondon ta ang castos nğa si José dira sa pagpalaguio nia sa cahigayonan sang salá, cag ilugon ta si Sara dira sa paglicao nia sa mğa abian nğa malaut cag mğa pagsa-ot.

Ang calibutan, nğa caauay sang Dios cag sang aton calag, napunó sa mğa calinğauan nğa batoc sa mğa guinasogo sang Dios. Ang yaua, nğa amay sang

mg̃a calibutanon, amo ang nagpatuga sing mg̃a sa-ot ng̃a malao-ay cag sang mg̃a viste ng̃a moda ng̃a macapatubo sang salá, cag sang mg̃a comedia, ng̃a nagaagda sa sala, cag sang iban pa ng̃a mg̃a malaut ng̃a caling̃auan tung̃ud sa pagdala sa calainan sang mg̃a tauo, cag sa pagdala man sa ila sa infierno. Busa dili quita maquig-abian sa mg̃a calibutanon, ng̃a mg̃a caauay sang Dios cag sang aton calag. Dumtan ta ang ualay pulus cag calibutanon ng̃a ca-alam, cag tumanon ta ang mg̃a sogo cag mg̃a laygay sang diosnon ng̃a ca-alam ng̃a nagasiling sa santos ng̃a sulat sing: "Anac co, con laygayan ca sang mg̃a macasasala, dili ca magpati sa ila; con hagaron ca nila, dili ca magupud; cay sila nagadalagan sa dalan sang mg̃a sala pacadto sa infierno.

Con may cristianos, abe, ng̃a nagnulsul sia sang iya pagcacristianos, cag maluyag sia magsonod sa mg̃a calibutanon, ng̃a para sa ila guinatigana na ng̃a da-an ang infierno, sia man lamang ang mahibalo; apang quita aton ng̃a guinapacama-

hal ta ang totoo nğa pagcacristianos nğa católico, nğa nahibaloan ta nğa ang aton icaayo cag icaluas yará cay Jesucristo; sondon ta sia hasta sa camatayon, biyaan ta ang batasan nğa calibutanon, dili quita magcabuhi sa mğa calao-ayan nğa subong sang mğa tauo nğa uala magaquilala sa Dios; con dili tinğuhaon ta ang pagsonod cay Jesucristo, nğa aton Guino-o, siling sang polong ni S. Pablo nğa Apóstol.

Busa catungdanan ang pagsicuay sa aton babá sang mğa polong cag calantahon nğa mğa malao-ay, cag labi pa sa mğa dupac; cag licauan ta man ang pagpaquig-inğod sang mğa lalaqui sa mğa babaye, cay ang siling sang santos nğa Sulat nğa: ang pagpaquigpolong-polong sang mğa lalaqui cag babaye dao isa ca biti sang calayo nğa sumulud cag somonog sang casingcasing.

Dili camo maghunahuna nğa con magliçao camo sa mğa calinğauan nğa calibutanon, magadala camo sing casubó; cay con magpaumud camo sa mğa calainan, maca-agum man camo sing pagdaet

cay calipay nĝa lañĝitnon, nĝa uala pa ma-agumi sang mĝa calibutanon. Ang pagcaligdon cag ang pagcacastos guinaupdan sa guihapon sing calipay cag himaya bisan sa diri pa sini nĝa quinabuhi, cag guinsa-ad man sang Dios nĝa ang mĝa matinló sing casingcasing macadanĝat sila sa lanĝit.

Mahapus caayo ang pagdaug ta sang mĝa panulay sa caulag con yara quita sa pagpanumdum nĝa ang Dios nagatanao sa guihapon sa aton. Sa pagcamatuod, ¿sino-o bala ang manĝahas sa pagpacasala sa Dios, con guinapamalandong nia nĝa ang Dios, nĝa magahocom sa iya, yara nĝa nagatanao sa guihapon sa iya? Abe pananglet con may isa ca panulay nĝa mabascug caayo nĝa magsulay sa imo sa pagpacasala, apang mahibaloan mo guid nĝa con matapus ang pagpacasala mo pagautdan ca sing isa ca pa-a ó butcon, seguro nĝa dili ca magpacasala; busa ¿nĝa-a man nĝa manĝahas ca sa pagbuhat sang sala sa atubanĝan sang Dios nĝa sarang macagpadala sa imo sa infierno sa guilayon siná sang imo pagpacasala?

Ang pagpamalandong nĝa ang Dios yará nagatanao sa nĝatanan amo ang nagpaisug cay Susana sa pagdaug nia sang duha ca maulagon nĝa hocom sa Israel, nĝa buut magpacasala sa iya. Guinapacamaayo co pa ang polon ni Susana sa ila, nĝa pagpation aco niño nĝa dili lamang aco magpacasala sa atubanĝan sang Dios.

Matuod man nĝa con caisa guinabatiag man sang tauo sing mabascug cag dalagcu nĝa mĝa pagpanulay batoc sa pagcacastos; cag agud nĝa madaug ta ini nĝa mĝa pagpanulay quinahanglan nĝa pagbuligan quita sang Dios. Ang Dios nagatabang sa guihapon sa mĝa mapainobuson nĝa nagapanĝayo sa iya sing pagtabang, busa man nĝani dumanĝup quita sa Dios, cay sia ang mahibalo sa aton sa pagluas sa pagcaholog sa sala.

Mabascug cag dalagcu caayo ang mĝa panulay nĝa guinbatiag ni S. Pablo cag ni S. Jerónimo cag ni santa Catalina de Sena batoc sa pagca castos, apang nagdanĝup sila sa guilayon sa Dios, cag nagluas sila sa pagcaholog sa salá.

Ang magayon nğa babaye nğa si Judit, sang buut sia pacasal-an sang General nğa si Holofernes, nanğamuyó sia sing mainit nğa tuod sa Dios sa pagsiling: "Oh Dios sang acon taguiposoon, tabanğan mo aco caron sa sini nğa horas." Nğani man, guintabanğan sia sang Dios, cag naluas sia sang mğa paghinğabut sa iya ni Holofernes sa pagcasala cag dili lamang cay sia ang nacaluas, con dili nacaluas man tunğud sa iya ang iban nğa mğa babaye sa Betulia, nğa buut man pagapacasal-an sang mğa soldado ni Holofernes.

Naquita ta caron sing maathag caayo nğa ang paglicao sa mğa cahigayonan sang salá, cag ang pagpanumdum nğa ang Dios yara sa nğatanan, cag ang pagpanğamuyó sa Dios amo ini nğa mğa calalanğan ang aton quinahanglan sa pagdanğat cag paghuput sang pagcacastos, nğa amo isa ca virtud nğa quinahanglan guid sa pagdanğat sang lanğit. Ang paglicao sa cahigayonan sang salá amo ang nacaluas sang castos nğa si José sa mğa pagagda sa iya sa pagpacasala; ang pag-

panumdum nĝa ang Dios nagatanao sa guihapon sa nĝatanan amoy nacaluas cay Susana; ang pagpanĝamuyo sa Dios amo man ang nacaluas cay Judit.

Apang may isa pa man ca calalanĝan sa pagdanĝat cag paghuput sang pagcacastos; may isa pa man ca bulong nĝa macagagahum nĝa amoy nagapamanhao cag nagapa-gua sing mĝa minatay sa lubunĝan, cag nagapalinog sang bug-os nĝa calibutan, cag ang adlao sa lanĝit nahuyá, cag nagdulum sa atubanĝan sang catahum sini nĝa bulong: si Jesucristo nĝa nalansang sa cruz amo ang bulong nĝa acon guinasiling.

Painoinohon con dao ano nĝa gugma ang guinpahayag ni Jesus sa aton sang malapit na sia mamatay sa cruz. Sang natudloan na ni Jesus ang mĝa catauohan sang dalan nĝa mapalanĝit, cag sa guinlalang na man nia ang santos nĝa tuod nĝa Sacramento sa pagcalauat, nĝa amoy calan-on nĝa lanĝitnon nĝa nagapacaolay sa mĝa tauo, namolong si Jesus sa iya mĝa Apóstoles sa pagsiling: "Tála, tindug na camo, cag lumacat na quita. "Apang

¿diin ca pacadto, oh Jesus? ¡Ah mg̃a cristianos! si Jesus malacat pacadto sa camatayon tung̃ud sa aton; cag quita aton ¿magalacat pa quita sa pagpacasala sa iya ng̃a namatay bang̃ud sa aton?

Ang diosnon ng̃a lauas sang aton Guino-o Jesucristo guinbunal sing mabang̃is tung̃ud sang mg̃a sala ng̃a lauasnon sang mg̃a macasasala, ng̃a iya guinbayaran sa diosnon ng̃a catarung̃an; cag quita aton ng̃a iya guinpanubûs ¿managcalipay sa cahigcoan sang salá? Ang olo ni Jesus ng̃a aton Guino-o napurongpurong̃an sing mg̃a matalum ng̃a tunoc tung̃ud sang malain ta ng̃a mg̃a hunahuna; ¿sarang pa aihan mahimo ng̃a managcalipay pa quita sa pagpanghunahuna sing mg̃a calao-ayan? Ang mg̃a camot ni Jesus nalansang sa cruz bang̃ud sa pagbayad nia sang malain ng̃a mg̃a pagcolocablit sang mg̃a catauohan, cag ¿mang̃ahas pa quita sa pagdala sang aton mg̃a camot sa sala? Si Jesus nalumus sa cadagatan sang casaquitan didto sa cruz ng̃a guinlansang̃an sa iya bang̃ud sa aton; cag ¿magapangg̃ahas pa quita sa pagbuhat

sing sala nğa amo ang cabangdanan sang mğa pagpasaquit cag pagcamatay sang diosnon nğa manunubus ta nğa si Jesús?

¿Sin-o ang dili managtuao subong sa cay S. Francisco Javier sa pagsiling: Guinoo co Jesucristo, con masayoran co nğa ang isa ca buhat sang acon camot, cag ang isa ca hunahuna sang acon calag, cag ang isa ca caibug sang acon taguiposoon dili magpadulung sa imo, buut co unta nğa uala aco sing camot, cag uala sing calag cag taguiposoon.“ Apang dili na quinahanglan ina, cay dili na quita magpacasala nğa mas-a, con pamalandongon ta si Jesús nğa nalangsang sa cruz, cay ang mğa pilas nia dao baslay sang paná nğa nagadulot bisan sa labing matig-a nğa casingcasing; ibutang ta ang aton panumduman sa çahitaasan sang buquit sa calvario, nğa guinpatindugan sang cruz ni Jesús; ibutang ta man ang mğa caibug sang aton casingcasing didto sa punó sang cruz nğa quinamatian ni Jesús, cag dili na quita magapacasala.

Sa tanan nğa bagay, apang labi na guid con guinapanulay quita sa pagpaca-

sala panumdumon ta si Jesus nğa nalansang sa cruz. "Hinigugma co nğa mğa inanac, nğa nia ni S. Juan nğa Evangelista, ayao camo pagpacasala." Con panulayon camo sang sala, itib-ong niño ang iño panumduman sa mğa casaquit nğa guinantus ni Jesus tunğud sa aton, cag dili camo magtangdú sa panulay. Hinigugma co nğa mğa inanac sa calag, ayao camo magpacasala. Sondon ta si Jesus, cay con magambit quita caron diri sini nğa quinabuhi sang iya mğa casaquit, macaambig man quita sang iya himaya didto sa lanğit.

ADLAO NĞA 24.

Sa tunğud sang Sacramento sa pagcasal.

Cutub pa sa guinhalinan sang calibutan guinlalang sang Dios ang pagcasal; cag sa tapus na ang pagcasal nia cay Adan cag cay Eva, iya sila guinbendicionan cag pinamolonğan sing: "Magmuad cag magmaramú camo, cag pun-on niño ang duta sing mğa tauo." Sang pagcari

na ni Jesucristo sa duta nagdugang pa guid ang pagca santos sang pagcasal, cay iya guinhimo nğa Sacramento.

Ang pagcasal nğa dili Sacramento nğa quina-ugali sang una nğa batasan nagdugay tubtub lamang sang pagcari sang aton Guino-o Jesucristo, cag nagapadayon pa sa mğa tauo nğa uala magbaton sang nahauna nğa Sacramento sang santa Iglesia católica Romana, banğud cay ang mğa ualay buñag dili mahimo nğa macagbaton sing iban nğa Sacramento; apang sa mğa cristianos dili mahimo nğa matuod ang ila pagcasal tubtub nğa dili sila macagbaton sang icapito ca Sacramento; cay dili mahimo sa mğa cristianos ang pagcasal nğa dili Sacramento. Ang civil uay Sacramento; ang aglipay uay man; solo ang aton iloy nğa santa Iglesia católica romana ang may pito ca Sacramento, cag sia lamang amo ang manoghicot sang mğa Sacramento nğa guinbaton nia sa Dios; búsa ang cristianos nğa magpacasal sing laing nğa pa-agui, siling sang guinasogo sang santa Iglesia católica romana, dili sia mahimo nğa casado

sa atubañgan sang Dios, con dili amancebado.

Guinlalang ni Jesucristo ang Sacramento sa pagcasal tuñgud sa pagpatia yon cag paghatag sing gracia sa mĝa naga alasaua, agud managpuyo sing mahusay, cag magpañganac sila sing mĝa anac nĝa ila sila pagton-an sang ila icapalañgit. Ang culang sing tigayon nĝa pagaman sa pagbaton sining Sacramento sa pagcasal amo ang cabangdanan sang maramu cag çailo nĝa mĝa pagalasaua, cay bisan nacagbaton sila sang Sacramento, apang nauadan sila sang mĝa gracia nĝa guinatigana sang Dios sini nĝa Sacramento. Diri man sini nagaguican ang maramu nĝa paglinas-ayay, cag pagilinauay, cag pagbulagay, cag paglimbongay sang maramú nĝa nagaalasaua; cag uala man sila maghuput sing maayo sang ila mĝa anac.

Ang mĝa catungdanan sang mĝa nacasal sa Sacramento sang santa Iglesia amo nĝa maghigugma-anay sila, cag magbuligay cag maglipayay sila sang mĝa calisdanan nila, cag managpuyo sila

sing mahusay cag malinong, cag mĝa dili sila magbulagay hasta sa camatayon, nĝa dili guid maglimbonĝay sila sa isa ca butang, con dili nĝa magtuman sang ila pagtiayon; cag con hatagan sila sang Dios sing bata, patigayonon guid nila ang mĝa caayohan sa lauas cag sa calág sang ila anac, nĝa ila pagaton-an agud macapa-lanĝit.

Ang calasalon quinahanglan nĝa magpainoino sing maayo sa uala pa sia magpamiño. Iya guid lamang sang magapacasal ang pagpili sang tauo nĝa igapamiño; busa dapat nĝa con dili iya cabubuton ang pagpacasal sa tauo nĝa guinahatag sa iya sang iya guinicanan ó sang iban, licauan guid, cag dili magdayon magpacasal sa tauo nĝa uala nia maoyoni.

Oh camo nĝa mĝa may catipan sa pag casal, dili camo magbuhat sang mĝa guinatugot lamang sa mĝa quinasal na sa Sacramento sang santa Yglesia sang Dios; dili camo magtiayon sa yaua, con dili sa Dios; "dili camo magcalimot,—ang polong ni S. Pablo sa mĝa nagaalasaua,—nĝa

quita nğa tanan mğa umalagui lamang diri sa duta; ang aton caron diri quinabuhi malipot caayo" Busa magpadulung camo sa Dios sang iñong mğa guinapanğabay cag catuyoan. ¡Abao sa mğa tauo nğa malinapason sang mğa sogo sang Dios, cay pagasilotan sila sing ualay catapusan sa isa ca quinabuhi! Bulahan ang tauo nğa mahadlucon cag matinumanon sa Dios, cay pagabaslan sia sing calipay nğa himpit didto sa lanğit.

ADLAO NĞA 25.

Sa tunğud sang mğa catungdanan sang mğa guinicanan sa ila mğa anac; cag ang pagbobo ó pagbuñag nğa Sacramento.

Con may guinadala na nğa bata sa tian quinahanglan nğa magbantay sing maayo ang guinicanan nğa nagadala, cay agud nğa dili maholog ang bunğa sa iya tian, apang con mahanabo, abe, nğa maholog ang bata nğa guinadala sa tian, bisan sa pila pa lamang ca adlao nğa guinpanamcon, may catungdanan ang guinicanan sa

pagtinğuha nğa mabobohan ang bata con buhi pa sia.

Ang pagbobo con pagbuñag nğa Sacramento amo ini: but-on guid sang maga bobo ang pagbuñag sa bata siling sang binubuut sang santa Yglesia, amanon man sing tubig nğa tunay, cag bobohan ang bata sa agtang, dunğan ang pagsiling: "Aco nagabautizo sa imo sa nğalan sang Amay, cag sang Anac, cag sang Espiritu Santo."

Tanda-an cag patin-an sing maayo ang nasambit nğa pagbobo, cag quinahanglan guid, agud mahimo ang sacramento, nğa dunğanon guid ang pagpamitlang sang polong sa pagbuñag, cag ang bobo sing tubig sa lauas sang bata, cag con mahimo nğa sa agtang guid amo ang labing maayo. Con ang pagbobo sa bata pagbuhaton sing lain sini uay sayud, cag uay buñag, nğa sacramento, cag uala mahimo nğa cristianos ang bata.

Con maholog ó matauo ang bata nğa ualay guinhaua cag guiho, apang uala pa mabaho, dapat nğa bobohan man sia, apang unahon ang pagsiling: "cun buhi

ca pa" cag bobohan dayon, cag sa pagsiling sing dungan man sang pagbobo nga: "Aco nagabautizo sa imo sa ngalan sang Amay, cag sang Anac, cag sang Espíritu Santo."

Con may sing babaye nga sambol nga mamatay, tinguhaon guid nga mabobohan man ang iya bata nga yara sa tian. Ang iloy ni S. Ramon Nonnato namatay sang yara nga nagasambol sa iya, cag guinbosbosan cag guinbobohan ang iya bata nga nagdacu, cag nagPadre, cag nagtigulang, cag nagSantos. Isa ca veces natatabo nga naquita sang isa ca Padre sing babaye nga namatay sia nga sambol, apang cay may catahapan nga dacu, nga matauo nga patay ang bata, con hulaton pa nga cuhaon sia sa tian sang iya iloy nga patay na, namancot sia sa partera con macasarang bala sia magdala sang iya camot nga macahicap sa lauas sang bata nga yara pa sa sulud sang iloy; cag sang pagsabat nia nga sarang, guinhatag sang Padre sa iya ang punta sang *ayuda* nga lavativa, nga guinbutang sang partera sa agtang sang bata,

nğa guinpasumpitan sang Padre sing tubig, cag guinbuñagan nia.

Banğud cay quinahanglan guid caayo ang pagbobo ó pagbuñag nğa Sacramento sa pagdanğat sa lanğit, busa guinatugot sang Dios nğa con sa capiutan nğa quinahanglan, nğa ualay lugar nğa Padre guid ang magabobo, cay mapatay ang bata, sarang magbuñag ó magbobo sa amo nğa bata bisan sin-o nğa lalaqui, con babaye nğa may buut na cag mahibalo magbuñag.

Con may guinicanan nğa nagpadayá, cag guindala ang iya bata sa aglipayano sa pagbuñag, may catungdanan sa pagpabuñag sa Sacramento sa santa Iglesia católica romana, banğud cay uay pa mahimo nğa cristianos ang iya bata, cay ang pagbobo ó pagbuñag sang mğa aglipay dili sacramento, cay guinahipsan nila ang nğalan sang Amay, cag sang Espiritu Santo; cag uala may buut sila sa paghimo sang Sacramento sang santa Iglesia sang Dios.

Catundanan sang mğa guinicanan ang pagbantay, ang pagsagud, ang pagviste

cag ang pagpatigayon sang tanan nĝa mĝa quinahanglanon nĝa sa lauas cag sa calag sang ila mĝa anac; nĝa higugmaon guid nila ang ila mĝa anac, cag nĝa dili magpanghimalaut cag dili magbuyayao sing malauay sa ila. Con may sala ang mĝa bata tudloan sila sang maayo, cag sauayon ang ila sala, cag con dili sila magpati sang maayo nĝa pagtudlo cag pagsauay sa ila, silotan sila siling sang casarangan lamang, cag dili sila pagpintasan, cay con silotan sing sobra, magabinuang sila, cag madugang ang ila pagcamalaut.

Sa guilayon nĝa macapamitlang na sing polong ang bata, tudloan na sia sa pagpanĝurus cag pagpanĝadie; cay nahamutan sang Dios sing labi ang mĝa pagpanĝamuyo sa iya sang mĝa bata. Ang aton Guino-o Jesucristo nagasiling sa Evangelio nĝa: "Itugot niño nĝa magcari sa acon ang mĝa cabata-an; cag dili niño pagdilian sa ila nĝa magtulus sa acon, cay ila ang guinharian sa lanĝit."

Ang Dios nagtuguian sa mĝa guinicanan nĝa cristianos sing mĝa bata nĝa santos, nĝa nacadanĝat sang pagcasan-

tos cag sang pagcamanonuble sang langit dira sa Sacrameto sa pagbuñag; apang may maramu nga mga guinicanan, nga uala magtatap sang ila mga bata, cay agud indi nila madulaan ang gracia sa pagcasantos tungud sang sala nga dacu; uala nila pagton-i ang ila mga bata sang mga camatuoran sang Dios cag sang iya mga sogo, guinatogot nila nga sa mga adlao nga fiesta sang santa Iglesia macadto sa escuela ang ila mga bata nga uala magsinba sing Misa; uala nila pagbasola ang ila mga bata, nga nagahambal dupac cag mga heregias cag mga pagpasipala batoc sa mga sacerdote sang Dios; cag olehe sini nagahambal ini nga mga guinicanan sa pagsiling: "Ah, sa caron uala guid sing tinon-an ang mga bata, uala na-i pagtahud sa guinicanan, duro calain ang ila batasan, duro sa ila ca retobado cag malalison." Amo ina ang guinahambal sang mga malaut nga guinacanan nga naomid sa mga salá sang ila anac; cay ang mga bata magamaayo guid lang, con tudloan sila sing maayo, cag hatagan sing maayo nga so-

londan sang pamatasan. Caron pamatii ang guinasiling ni S. Pablo sa mg̃a guinicanan cag sa mg̃a agalon: "Con sino ang dili magatatap sa iya mg̃a sinacop, cag labi na sa iya mg̃a anac, malaut pa sia sa dili cristianos ng̃a uala may pagtoo." ¿Anano bala ang sarang ta paabuton sa mg̃a bata, ng̃a uala caquilala can Jesucristo, cag ng̃a uala pagton-e sang ila ng̃a catungdanan ng̃a guinasogo sang Dios? Cunina, con sila magdalagcu, ¡may con sin-o ng̃a sarang macagpatuman sang ila mg̃á catungdanan!

May mg̃a guinicanan ng̃a nagapang̃ita sang pagcadesgraciados sang ila mg̃a anac dirá sa paglugos sa ila ng̃a magbaton sing estado ng̃a uala nila maluyagui. Ang guinicanan ng̃a buut maglugos sa iya anac sa pagpacasal sa tauo, ng̃a uala maoyoni sang taglauas, ng̃a iya anac, nacasala sing dacŭ caayo sa atubangan sang Dios, cag contra sa gobierno, cag mapreso guid sia con igqueja sa justicia.

May yara man sing mg̃a agalon ng̃a nagapilit sa ila mg̃a sinacop sa pagpatia-

yon sa civil; cag indi sila maluyag nga magpacasal sa Sacramento; nacasala sing dacu caayo ang amo nga mga sinacop bangud cay uay sila magbatoc sa ila agalon sa sina nga butang; apang labi na guid nga nacasala ang ila mga agalon, nga naomid sang pag-amacebado sang ila mga sinacop. Ang guinicanan cag ang agalon may catungdanan sa pagtinguha nga indi guid macasala ang iya anac ó sinacop; cag con indi sila magtuman sina; cag sa tungud sini macasala ang ila anac ó sinacup, ang mga sala nila sini nagadalagig man sa ila guinicanan ó agalon.

Oh hinigugma co nga mga iloy, cag amay, cag mga agalon, calooyan ta ang aton isigcatauo, con buut quita nga macadangat man sing calooy sa Dios; ang langit amo ang aton banua, busa tinguhaon ta ang pagpadulung sa langit sang aton mga pagpangabay, cag sang ila man sang aton mga guinsacopan, agud nga quita nga tanan; mga sologoon cag mga agalon, mga anac cag mga guinicanan magquilita-ay didto sa langit.

ADLAO NGA 26.

Sa tungud sang mga catungdanan sang mga anac sa ila mga guinicanan.

Ang Dios nagasogo nga magtahud quita sa aton amay cag iloy: buut sang Dios nga tahoron cag higugmaon ta sia dira man sa pagtuhod sa aton amay cag iloy, cag guinpanaad nia nga magacabuhising malauig nga mga tuig sa calibutan ang mga managtunan sini nga sogo. Con quita nagatahud sa aton amay cag iloy, nagatuman quita sa Dios, nga amo ang nagasogo sina; cag sia man ang magabalus sa aton sing bendición, cag malauig nga quinabuhi diri sa calibutan, cag pagasoholan pa quita nia sina sa isa ca quinabuhi; apang con magpasipala, ó magbuyayao quita sa aton amay, ó sa aton iloy, bisan sa hunahuna laman, bisan uala quita nila pagsiloti, cay uay sila cahibalo; apang ang Dios, nga nacaquita sang aton hunahuna nga nagabatoc sa iya

sogo, amo ang magatimalus sang pagpasipala ta sa ila.

Bisan sa Dios ngã aton Guino-o cag magbubuhat sarang quita casabat sa razón, cay guinhatagan quita sang Dios sing hunahuna cag dila, agud sarang quita macasaysay sang aton razon; busa dili salá ang pagsabat sa razon bisan sa aton guinicanan ngã amay ó iloy, ngã quinahanglan ngã aton sila tahoron sa guihapon.

Sang buut na ang tauo magbaton sing estado, cag buhi pa man ang iya amay cag iloy, may catundanan sa pagpahibalo sa ila cag sa pagpamati sang ila laygay; cay sila ang may labing catungdanan sa pagpaninguha sang caayohan sang ila anac; apang con ang mgã guinicanan, ó con sin-o pa, nagabatoc sa iya sa ualay cabangdanan, ó razon ngã matarung, uala man sia sing catungdanan sa pagpati sa ila sa sini ngã butang, condi sa pagbatoc.

Con yara quita sa aton guinicanan, ó sa agalon, cag magsogo sila sang sa aton sing batoc sa guinasogo sang Dios ó batoc sa

ADLAO NĞA 26.

Sa tunğud sang mğa catungdanan sang mğa anac sa ila mğa guinicanan.

Ang Dios nagasogo nğa magtahud quita sa aton amay cag iloy: buut sang Dios nğa tahoron cag higugmaon ta sia dira man sa pagtuhod sa aton amay cag iloy, cag guinpanaad nia nğa magacabuhi sing malauig nğa mğa tuig sa calibutan ang mğa managtunan sini nğa sogo. Con quita nagatahud sa aton amay cag iloy, nagatuman quita sa Dios, nğa amo ang nagasogo sina; cag sia man ang magabalus sa aton sing bendición, cag malauig nğa quinabuhi diri sa calibutan, cag pagasoholan pa quita nia sina sa isa ca quinabuhi; apang con magpasipala, ó magbuyayao quita sa aton amay, ó sa aton iloy, bisan sa hunahuna laman, bisan uala quita nila pagsiloti, cay uay sila cahibalo; apang ang Dios, nğa nacaquita sang aton hunahuna nğa nagabatoc sa iya

sogo, amo ang magatimalus sang pagpasipala ta sa ila.

Bisan sa Dios nĝa aton Guino-o cag magbubuhat sarang quita casabat sa razón, cay guinhatagan quita sang Dios sing hunahuna cag dila, agud sarang quita macasaysay sang aton razon; busa dili salá ang pagsabat sa razon bisan sa aton guinicanan nĝa amay ó iloy, nĝa quinahanglan nĝa aton sila tahoron sa guihapon.

Sang buut na ang tauo magbaton sing estado, cag buhi pa man ang iya amay cag iloy, may catundanan sa pagpahibalo sa ila cag sa pagpamati sang ila laygay; cay sila ang may labing catungdanan sa pagpaninĝuha sang caayohan sang ila anac; apang con ang mĝa guinicanan, ó con sin-o pa, nagabatoc sa iya sa ualay cabangdanan, ó razon nĝa matarung, uala man sia sing catungdanan sa pagpati sa ila sa sini nĝa butang, condi sa pagbatoc.

Con yara quita sa aton guinicanan, ó sa agalon, cag magsogo sila sang sa aton sing batoc sa guinasogo sang Dios ó batoc sa

catungdanan sang aton pagcacristianos, may catungdanan quita sa pagbatoc sang ila sogo nga malain, cay uay sing sarang magsogo sa aton sing batoc sang guinasogo sang Dios; busa con may guinicanan, ó agalon, ó hari, ó bisan con sin-o nga magsogo sa aton sang malain, catungdanan naton dili ang pagtuman sa ila, condi ang pagbatoc sang ila sogo nga malain cay ang sogo sang Dios yara sa ibabao sang pagbulutan sang tauo, cag quinahanglan nga palabihon ta ang pagtuman sa Dios sa pagtuman sa tauo.

Ang mga anac may tungud man sa pagpangaquig cag sa pagbasol sa iya guinicanan nga amancebado, ó nga uala magtuman sang catungdanan nia sa paghatag sing maayo nga solondan sang pamatasan nga cristianos sa iya anac: Apang quinahanglan nga buhaton ini sa may pagtahod sa ila lauas, cag caaquig sa ila sala.

Bisan catungdanan guid naton ang pagtahud, cag ang paghigugma sa aton amay cag iloy sa guihapon, apang labi na guid nga quinahanglan nga tahoron; cag hi-

gugmaon, cag tabañgan ta sila sa ila mñga calisdanan sa calag cag sa lauas; ñga tabañgan ta sila sa ila caimolan, ñga buligan ta sila sa ila catigulangon, ñga saguron ta sila sa ila pagmasaquit, cag tiñguhaon ñga bulñgon sa ila balatian, cag ñga macagbaton ang guinicanan ñga masaquit sang mñga sacramento, cag magampo sa Dios tuñgud sa iya, con mamatay na sia.

ADLAO ÑGA 27.

Sa tuñgud sa pagsimba sing Misa sa mñga domingo cag fiesta.

Ang guinatauag ñga misa amoy sacrificio ñga sa idalum sang baihon sang hostias cag vino iguinahalad sang matuod ñga sacerdote sa Dios ñga Amay ang lauas cag dugó ni Jesucristo sa pagpaquilala ñga sia amo ang tag-iya sang cabuhi cag camatayon, cag sa pagpadumdum cag pagpadayon sang diosnon ñga sacrificio sa cruz, cag sa pagpadapat cag pagpatuñgud sa aton sang ualay catapusan ñga bili sang sacrificio ñga sa cruz. Si

Jesucristo nğa Dios cag tauo nğa matuod amo ang naglalang sang Misa, cag amoy una nğa nagmisa. Didto sa cruz napahalad si Jesús tunğud sang aton mğa sala, cag diri sa Misa napahalad sia sa Dios nğa Amay sa lalang sang totoo nğa Padre tunğud sa pagpadapat sa aton sang iya mğa pahanundan nğa ualay catapusan. Ang santos nğa Misa amoy sacrificio nğa usara guid lamang sang diosnon nğa religion nğa cristianos, nğa dili sarang mahalad bisan cay Maria Sma. cag sa iban pa nğa mğa Santos, con dili sa Dios lamang. Con abe may magpamisa cay Maria Sma. cay señor S. José, cag sa mğa calàg sa Purgatorio, con sa iban pa man nğa tuyó, ang casayoran sina amo nğa ihalad sang matuod nğa Padre ang Misa sa Dios tunğud sa pagpasalamat ta sa iya banğud sang mğa bugay cag hatag nğa lanğitnón nğa guinhatag nia cay Maria Sma. ó sa iban pa nğa Santos; ó agud sa pagdanğat ta sing mğa gracia nğa icatabang sa aton, ó sa mğa calág sa Purgatorio.

Ang pilac nğa guinahatag sa Padre nga

totoo sa pamisa amoy limos nĝa estipendio lamang, cag sa tunĝud sini catungdanan nia ang paghalad sing Misa sa Dios tunĝud sang maayo nĝa tuyo sang naghatag sa iya sing pa misa; apang ang bili sang isa ca Misa dili sarang mabacal, tunĝud cay si Jesucristo nĝa Dios cag tauo nĝa matuod amo ang guinahalad sa santos nĝa Misa nĝa dili sarang mabacal. Ang santos nĝa Misa amo ang labi nĝa buhat nĝa icapadunĝug ta sa Dios cag icadanĝat ta sing labing mahal nĝa caayohan, cag sa tunĝud sini ang pagtambong sa santos nĝa Misa amo ang labi nĝa buhat nĝa guinasogo sa aton sang santa Iglesia sa pagpacasantos sang mĝa domingo cag fiesta, busa quita aton cag ang tanan nĝa mĝa cristianos may catungdanan sa pagpacasantos sang mĝa adlao nĝa inogsimba dirá sa pagtambong sa santa Misa, con uala sing cabilinĝan nĝa matarung, ó dacu nĝa caulangan; cag con indi quita cadanĝat sa pagsimba sing matuod nĝa Misa nĝa pagamisahan sing totoo nĝa Padre católico romano, catungdanan naton ang pagpacasantos sang mĝa domingo cag

fiesta sa balay man lamang, ó bisan con diin nga aton na-estaran, dira sa pagpamalangdong sa mga camatuoran sang Dios cag sa pagpangamuyó sa iya. Con pagatumanon ining mamagan nga catungdanan nga guinasogo sa aton sa icatlo ca sogo sang Dios, cag sa nahauna ca sogo sang santa Iglesia, magmahapus guid lang sa aton ang pagtuman sang iban pa nga mga catungdanan ta; cay con pagsaguron ang aton hunahuna sa mga camatuoran sang Dios dirá sa pagpamalandong sa iya, cag con pacabascugon man ang aton buut sang pagtabang sang Dios, nga igahatag nia sa aton con pagapangamuyo-on ta sa iya, mahapus guid lang nga maluas quita sa pagcaholog sa salá cag sa infierno; apang con indi quita magpamalandong sa Dios, cag indi quita magpaquitabang sa iya, dili mahimo nga maluas quita sa pagcaholog sa salá, cag sa infierno; busa man ngani, ang santa Iglesia sang Dios, nga nagatinguha sa guihapon sang icapalangit sang mga tauo, nagapahibalo sing masunsun sa pagsiling sa aton: "Sursum corda" nga

con sayoron: "Igtib-ong ta sa Dios ang aton casingcasing" cay con dili, mahigcoan quita sang salá, nğa amo ang guinhalinan sang tanan nğa mğa calautan.

Quinahanglan nğa maghimulat guid quita sa pagpahamuot sa Dios; cag ang nahamut-an nia amo ang pagcamatinumanon ta sa iya, cag dili ang caayo sang aton viste, ó con iban pa nğa cadayauan, ó mangad nğa calibutanon; guinahulat na quita sa madali sang matarung nğa paghocom sang Dios, cag pagataga-an sang Dios ang cada isa sa aton siling sang aton mğa binuhatan; ang Dios amo ang nagpanaad sini, cag iya guid pagatumanon; magpati ang tauo cag dili, ang camatuoran sang Dios indi mauala.

Indi quita macasala con indi quita magsimba, cay may caulanğan nğa justo, apang macasala guid quita, con indi pagpacasantoson ta ang mğa adlao nğa inogsimba bisan sa balay lamang, cag con pagpaligaron ta sing maramu nğa tiempo sa dili pagsimba.

—Ang una nğa mğa guinicanan ta nğa macasasala, cag quita aton nğa ila caliuat

nataga-an sang Dios sing penitencia nĝa magpanĝabuhi quita sang aton cabudlay diri sa calibutan; apang nagasogo man ang Dios sa aton nĝa pumahauay quita sa obra sa mĝa Domingo cag fiesta. Bisan magpataypatay quita sa pagobra, con indi pagbendicionan sang Dios ang aton trabajo, indi man naton mapuslan; uay quinahanglan ang Dios sing hanot sa pagcastigo sa mĝa malinapason sa iya sogo; con indi pagpadal-an sang Dios sin olan, uay pulus ang pagobra sa duta; con indi pagpadayonan sang Dios ang icaayo sang aton lauas, mapunó quita sa balatian. Busa, magtuman quita sang guinasogo sang Dios; pacasantoson ta guid ang mĝa domingo cag fiesta, cag licauan ta sa amo man nĝa mĝa adlao ang pagpanĝabudlay nĝa mabugat sa lauas, subong sang pagarado cag pagcalás, paghabol cag pagpanahi, paglinas cag pagpamanday, paggaling cag paghacot sing tubó, cag ang iban pa nĝa mĝa buluhaton nĝa caugalinĝon sang mĝa mamomogon; cay amo guid ini nĝa mĝa obra ang guinadilian sa aton sa sina nĝa mĝa adlao.

Quita, cag ang aton pagabutahon, cag ang tanan nga nahanungud sa aton paga bendicionan sang Dios sing dagaya, con magtuman cag mag tahud guid quita sang iya santos nga sogo.

Sa mga domingo cag fiesta dapat nga bug-oson ta ang aton casingcasing cag igbalati sa pagtuman sa Dios, cag sa pagpatigayon sang ica-ayo sang aton calag;cag licauan ta yadtong mga calingauan nga may cahigayonan sa pagpacasala, ó nga nacapatubo sang sala; cag licauan ta man ang pagcapalahubog, ang pagpaquig-auay, cag ang iban pa nga subong siná nga mga calainan nga guinahimo sang mga calibutanon sa sina nga mga adlao. Alagaron ta ang aton Guino-ong Dios sa bug-os ta nga casingcasing, cag sia ang mahibalo sa pagbención sa aton diri sa duta, cag didto sa langit.

ADLAO NGA 28.

Sa tungud sa pag confesar.

Ang mga Hari ó mga Presidente sang mga guinharian, ó sang mga República

nagapili sing mĝa tauo nĝa guinahimo nila nĝa mĝa hocom sang mĝa provincia nĝa sacop sang ila nación; cag si Jesucristo nĝa Dios cag tauo nĝa matuod, cag Hari s'a sang mĝa hari, cag sang mĝa Presidente; cag nĝa naga mando sa lanĝit, cag sa duta, cag sa nĝatanan; amoy nagahatag sa mĝa Padre nĝa totoo sang gahum sa paghocom sa mĝa calag, cag sa pagpatauad sang mĝa sala. Ang mĝa matuod nĝa Padre amo mĝa tauo man sila nĝa subong sang sa aton; apang sila guid lang ang mĝa nagbaton sa Dios sang gahum sa pagpatauad sang aton mĝa sala; subong sang mĝa hocom man, abi, nĝa nombrado sang Gobierno, nĝa amo lamang ang may gahum sa paghocom sa iban, bisan tauo man sila nĝa parejo sang iban nĝa ila guinahocman.

Guinlalang ni Jesucristo ang Sacramento su pagconfesar dira sa pagsiling nia sa mĝa Apostoles nĝa: "Batonon niño ang Espíritu Santo, ang tanan nĝa mĝa salá nĝa patauaron niño sa ibabao sang calibutan, patauaron man sa lanĝit; cag ang dili niño pagpatauaron sa duta, dili

man pagpatauaron sa lan̄git." Sa sini n̄ga paagui nacabaton ang mg̃a Apóstoles sang gahum sa pagpatauad sang mg̃a sala; cag ang amo n̄ga cagamhanan amo man ang guinbaton sang mg̃a totoo n̄ga Padre dirà sa pagorden sa ila sang matuod n̄ga Obispo.

Ang pagconfesar amo ang guinasogo sang Dios agud mapatauaran ang mg̃a salá n̄ga mortal; cag con sin-o ang mag siling sing suli cag lain sini, man̄guin-escomulgado sia, n̄gania sang aton iloy santa Iglesia, n̄ga nagasogo sa tanan n̄ga mg̃a cristianos, n̄ga nahumlaran na sing buut n̄ga magconfesar bisan macaisa sa tagsa ca tuig, cag con may icalaut n̄ga icamatay, cag con buut magpan̄galauat.

Maayo guid lang n̄ga con sin-o ang bumatiag sa iyang conciencia n̄ga may salá n̄ga mortal, dumayon sia pag confesar, con may Padre n̄ga confesor, cag con ualay Padre n̄ga confesor, tin̄guhaon nia ang paghinulsul n̄ga himpit, cag tumapat n̄ga dili na magpacasala liuan cag magconfesar con may Padre na n̄ga paga confesaran, ó con may sinosogo ang aton iloy n̄ga santa Iglesia. Dili quita magtulog

nğa may sala quita, cay basi pa lamang con magmata nasa infierno ang aton calag.

Uala sing camonoanan ang cahuya sang mğa nahadluc sa pagconfesar sang ila mğa sala sa Padre nğa confesor nğa nacaquilala sang pagca maluyahon sang tauo; cag ualay- salá nğa isuguid ta sa iya, nğa uala nia nasayori sang pag estudio sang moral; cag bisan salili sia sang Dios sang nagapaconfesar sia, apang tauo man sia nğa may quihanglan man sa pagconfesar cag sang calooy, sang Dios; cag ang mğa sala nğa isuguid ta sa confesor, iya matagó sa guihapon bisan con pation sia. Si Wenceslao IV nğa hari sa Bohemia namolong cay Padre Juan Nepomuceno nğa confesor sang Reina nğa iya asaua nğa: "Con dili mo pagisuguid ang guinconfesar sang acon asaua, pagasentenciahan ca sa camatayon." Si Juan Nepomuceno nagsabat sa hari nğa: "Icao, nğa uala sing cahadluc sa Dios, nğa magahocom sa imo, sarang macapatay sa acon; apang dili icao macapahambal sa acon bisan isa lamang ca tagá sang nabatian co sa confesion."

Te, guingapus ang mg̃a camot cag tiel ni P. Juan Nepomuceno, cag guindala sa camatayon, cag nacabig sia ng̃a nahauna ng̃a martir sa pagtagó sang nabatian sa confesion, cag nagSanto sia, cay nang̃uinmatay sa Sacramento sa pagconfesar, ng̃a guina-aquigan cag guina contra sing duro guid sang mg̃a infiernohanon, tung̃ud cay diri sini ng̃a Sacramento guinabaui sing maramu ng̃a mg̃a macasasala sa camot sang yaua, cag sa ila mg̃a sala.

Agud maquilala ta con sin-o ang Padre ng̃a Confesor ó dili, quinahanglan ng̃a mahibaloan ta ng̃a bisan ang mg̃a totoo ng̃a Padre nacagbaton sila sa Dios sing gahum sa paghocom, cag sa pagpatauad sang mg̃a sala sa mg̃a cristianos; apang uala pa sila macagbaton sa pagorden sa ila sing mg̃a saçop ng̃a cristianos, ng̃a ila pagahocman ó paga confesaron. Ang santo Papa, cag ang mg̃a Obispo ng̃a totoo, amo ang tunay ng̃a mg̃a ponoan sang santa Iglesia, cag sila lamang ang macahatag sa mg̃a totoo ng̃a Padre lamang sing mg̃a sacop,

nga sarang nila pagahocman ó pagaconfesaron; cay con ang santa Iglesia dili magtudló sing mga sinacop sa mga Padre, indi man sila macaggamit ó macag ejercer sang ilang gahum sa pagpatauad sang mga salá sang mga cristianos. Busa, dili confesor ang aglipayano nga nagpaca olo padre; cag dili man Padre nga confesor ang mga cismático nga iban, cay uala sila sing licencia sa Papa, ó con sa Obispo nga totoo sa Diocesis.

Con, abe, may tauo nga nacacaon sing hiló, mamatay guid sia, con dili nia iná igsuca; ang salá nga mortal amoy hiló nga icamatay sang calág, nga con dili nia igsuca iná dirá sa pagconfesar, mamatay nga gayud sia, cag ilubong sa infierno; busa, dumtan guid ang sala nga hiló sa calag, cag con yara nga may salá quita, tinguhaon ta nga mauala sa aton tungud sa maayo nga pagconfesar, ó tungud man sa himpit nga paghinulsul, con ualay Padre nga confesor.

SOLONDAN SA PAGCONFESAR.

Magampó anay sa Dios sing capaua sa pagquilala sang mĝa salá nĝa igaconfesar, cag maghunahuna dirá sa mĝa sogo sang Dios, cag sang santa Iglesia, cag isipon con may salá bala nĝa nahimo batoc sa tagsa ca sogo, cag con pila guid ca sala ang nahimo sa tagsa ca sogo; cag con dili mahimo ina, isipon capin con culang con macapila hinimo ang sala sa isa ca semana, abi, ó sa isa ca bulan, ó sa isa ca tuig. Con pila abi ca Misa ang uala masimbahi, cag con ano nĝa cabangdanan cay uay magsimba, cay ang dili pag simba sa adlao nĝa inogsimba mahimo nĝa salá nĝa dacú, mahimo man nĝa dili guid salá; ang dili pagsimba cay may caulanĝan nĝa justo, indi man salá; apang ang dili pagsimba bisan uala sing caulanĝan amo dacu nĝa sala.

Con, abe, naglapas sa icalima ca sogo dirá sa pagpanoloy, indi tuman nĝa magsuguid sa Padre nĝa: "Nacapanoloy aco",

condi quinahanglan nga magsuguid con macapila bala nacapanoloy; cay lain con nacapanoloy sing macaisa lamang, lain con magisa ca gatus, ó isa ca libo. Mag examen sing subong man siná sa iban nğa mğa sogo sang Dios cag sang santa Iglesia.

Con matapus na ang pag examen ó pagpanumdum sang mğa sala, maghimulat sa paghinulsul, cag magpanğadie sang "aco macasasala" sa uala pa magtulos. Con yara na sa confesonario, indi na magpanğadie, condi magsuguid dayon sa Padre con sia soltero ó con ano, cag con isa na ca ano ang cadugayon nğa naca confesar na hasta caron, ó con uala pa; cag magsuguid dayon sang tanan nğa mğa salá nğa nadumduman sa ualay lilong, cag sa uay dulogdulog, cag indi na magsiling nğa "nacasala aco" cay dili quinahanglan ini nğa hambal sa pagsuguid sang mğa sala; cag licauan ang pagsuguid sang mğa polong nğa guinpolongpolong sa suguilanon man lamang, condi nğa sumuguid sang mğa sala sing masanag, cag sa malip-ot nğa hambal.

Con ang Padre nagapaconfesar may

catungdanan sa pagbaton sa mg̃a macasasala sa may pagcaloló, cag dili guid mahimo ng̃a pagaquigan nia ang naga confesar tung̃ud sang mg̃a salá, ng̃a guinasuguid sa iya; apang ang naga confesar isa lamang sia, cag ang Padre nagapa confesar sa maramu, cag con ang Padre amo pa ang mag examen sa ila, magaugtas ang iya guinhaua cag madugay ang pagpaconfesar.

ADLAO NG̃A 29.

Sa tung̃ud sang pagcalauat sang diosnon ng̃a lauas ni Jesucristo.

Con may tauo, abe, ng̃a igsuca nia ang hiló ng̃a iya guincaon, cag uala na sia magcaon sing bisan ano ng̃a calan-on, ng̃a sarang nia cabuhi-an, mamatay ng̃a gayud sia sa gutum; amo man ini ang nahatabo sa calag ng̃a tung̃ud sa isa ca maayo ng̃a pagconfesar guinsuca nia sing bug-os ang iya mg̃a sala, ng̃a amoy hiló ng̃a icamatay sang calag, con uala sia magcaon sang calan-on ng̃a cabuhi-an sang calag, ng̃a amo ang pagca-

lauat sang diosnon nga lauas ni Jesucristo, nga yara sa Sacramento sa Hostia nga guinconsagrahan.

Guinlalang ni Jesucristo ang sacramento sa pagcalauat nga bilang calan-on; cag siling nga quinaiya sang calan-on ang pagsagud sa lauas, subong man nga quinaiya sini nga sacramento ang pagsayud sang aton cabuhi nga sa calag; cag siling nga ang calan-on nga sa lauas dili macapulus sa lauas nga patay, amo man ang calan-on nga espirituhanon, nga amo ang santo nga Sacramento sa pagcalauat, dili man macapulus sa calag nga bilang patay tungud sang salá nga mortal.

Siling sang Apostol nga: "Ang yara sa sala nga mortal cag bisan pa sini pumalapit sa pagcalauat nanginsililotan subong sang mga nagpatay sa aton Cuino-o Jesucristo; busa, nga nia pa ni San Pablo, tanauon anay sang tauo con uala sia sing sala nga dacu sa uala pa sia magcalauat, cay ang yara sa sala nga mortal, nga nagacalauat sang lauas ni Jesucristo, nagatolon sang paghocom sa iya sa infierno.

Ang mĝa nagacalauat sing malaut, cag ang mĝa nagadumili sa pagcalauat sing may pag-aman nĝa tigayon sang lauas ni Jesucristo, indi sila buut maghatag sa iya sing puluy-an; busa, nagacaigo sa catarunĝan, cag sa mĝa guinpanaad ni Jesucristo, nĝa indi man sila pagahatagan sing puluy-an didto sa lanĝit; apang ang mĝa nagatuman cag nagabaton sa iya sa pagcalauat sing maayo magacabuhi sing uay catapusan sa iya guinharian nĝa lanĝitnon.

Maramu cag dalagcu nĝa mĝa caayohan sa calag cag sa lauas ang sarang ta madanĝat dirá sa pagcalauat can Jesucristo, nĝa yará nĝa totoo sa Hostias nĝa guinconsagrahan, nĝa subong sang yadto sia caron didto sa lanĝit. Ang Dios nĝa Anac, nĝa ualay guinsogoran; cag tagiya sa nĝatanan, nĝa nahimo sia nĝa tauo, cag nĝa guinanĝalanan can Jesucristo, nĝa guindala ni Maria Sma. sa iya olay nĝa tian, cag natauo sa Belen, amo guid man ang guinabaton sa pagcalauat. Yadtong Jesus nĝa maayo cag maloloyon, nĝa sang nagalacat sia sa mĝa cabanua-

anan nagabaton sa mğa macasasala sa may pagcaloló, cag nacapatauad sang ila mğa sala; yadto nğa Jesus, nğa macagagahum sa nğatanan, nğa nacapalacat sa mğa lupúg, nğa sa guilayon nacatindúg sa pagtuman sa iya, nğa nacapagua sa ila mğa lubunğan sa mğa minatay, nğa may apat na ca adlao nğa nalubung, cag sa guilayon guinul an sila sing cabuhi, nagabiya sang ila lubnğanan, cag naga sonod sa iya. Yadtong Jesus nğa mahigugmaon nğa tuod, nğa abian cag manog apin sang mğa cabataan, cag nğa nanğin matay sa mğa catauohan nğa tanan, cag nabanhao sia nğa mahimayaon, cag nagsaca sa lanğit, sa guinatanao sang iban nğa maramu, cag nğa amo ang maga-hocom sa mğa catauohan, amo guid man ini nğa Jesus ang yará nğa buhi sa Formas, nğa guinconsagrahan sang totoo nğa Padre, nğa guinapacaon man nia sa mğa nagacalauat.

Sang nagalacat si Jesus nğa nagapacadto sa pagbanhao sa bugtong nğa bata ni Jairo nğa nagpaquitabang sa iya, nag-upud man sing maramu nğa mğa

tauo nga naga-ipin sa iyang paglacat; cag may isa ca babaye nga may napulo na cag duha ca tuig nga naga-masaquit, nga guinurot nia ighatag sa mga medico ang tanan nga manggad nia, cag uay sia mag-ayo; apang sang pagcabati nia nga si Jesus nagaligad na sa tupad sang iya balay, namolong ang babaye sa iya hunahuna sa pagsiling: "Con macadangat aco paguyat bisan sang sid-sid lamang sang nauong ni Jesus, maga-ayo guid lang aco sa acon pagmasaquit nga ini." busa naghimulat guid sia sa paguyat sa nauong ni Jesus, cag sang paguyat nia, nag-ayo sia dayon. Nagdulog man si Jesus cag namancot nga: "Sin-o bala ang naguyat caron sa acon?" Si Pedro nga Apostol nagsabat can Jesus nga: "Señor, maramu nga mga tauo ang naga-ipin sa imo, cag halus ngani quita maca-lacat, cag namancot ca pa nga con sino bala ang naca-uyat sa imo?" "May yara guid sing naca-uyat sa acon, ang polong ni Jesus, cay guinbatiag co nga nag-halin sa acon sing gahum sa pag-ayo sa iya." Sang pagcaquita sang babaye nga

nahibaloan man ni Jesus ang natatabo, nagpalapit pa sia sa dacu nğa culba ang iya, cag nagluhud sa atubangan ni Jesus, cag nagsuguid sia sa mataas nğa tinğug, nğa nabatian sang tanan, sadtong iya hunahuna cag buhat sa pagdanğat sang icaayo sang iya guinbatiag nğa masaquit; cag si Jesus nagdayao sang pagtoo sadtong babaye, cag iya pa sia guinbendicionan sa atubanğan sang tanan.

¿Ano aihan nğa mğa caayohan ang idanğatan sang mğa nagacalauat sa buhi nğa pagtoo, nğa dili lamang cay nacauyat sila sa panapton ni Jesus, con dili nğa guinabaton cag guinatulon guid nila ang amo guid nğa lauas, cag calág, cag pagca Dios ni Jesus, nğa yara sia nğa bug-os sa diosnon nğa Sacramento sa pagcalauat? Dirá sa pagcalauat sing maayo, cag sa buhi nğa pagtoo, nacuha sang mğa Santos cag sang iban pa nğa maramu nğa mğa cristianos sing cabascug sa pagbatoc sa mğa caauay sang Dios, cag sang ila calag, cag sa mğa sala; busa, guinapanğabay sang santa Iglesia sa mğa cristianos nğa totoo nğa

magacalauat sila sing masunsun, cag guina-sogo nia nğa ang tanan mğa cristianos, nğa nahumlaran na sing buut, managcalauat bisan macaisa lamang sa Pascua sa pagcabanhao sang aton Guino-ong Jesucristo, nğa amo ang tiempo nğa inogtuman sang panuigon sa mğa lugar nğa may sing mğa Padre nğa sarang magapaconfesar sa nğatanan sa tiempo sang amo nğa Pascua. Ang tiempo nğa guinapatima-anan sa pagtuman sini nğa sogo sa pagcalauat diri sa Filipinas amo ang guinatauag nğa Domingo sa Septuagésima, nğa amo icatlo ca domingo sa uala pa ang miercoles sa badlis, tubtub sa fiesta ni S. Pedro cag ni S. Pablo.—Sa uala pa pumalapit sa altar sa pagcalauat quinahanglan nğa hugasi anay ang mğa cadagtaan sang mğa salá dira sa Sacramento sa pagconfesar, cag ang pagpuasa nğa bug-os sa mğa calan-on cag ilim-non nğa tanan cutub sa tunğa ang gabi tubtub sa obus na macapanğalauat; cag amo guid lang ina ang quinahanglan sa pagcalauat; busa sarang man matulog, cag maligó, cag tanan, luas lamang ang sala.

Con yara na sa pagcalauat ñgañgaha sing maayo ang bábá, cag idiual sing justo ang dilá, cag tonlon guilayon ang Hostias, ñga dili cagton, cag dili magdupla tubtub ñga macacaon ó macainum sing con ano lamang ñga calan-on ó ilimnon. Sa ubus na magcalauat indi pa anay maghalin sa simbahan, condi magpadugaydugay dirá sa pagpasalamat cag sa pagsimba cag sa pagpañgayo can Jesucristo ñga yara pa sa dughan cag sa sulocsuloc sang nagcalauat. Bulahan guid ang nagacalauat sing maayo cay nagadala man sia sang timaan sa iyang icapalañgit.

ADLAO ÑGA 30.

Sa tuñgud sang pagpuasa.

Quinahanglan ang pagpenitencia cag ang pagsaquit sang lauas tuñgud sa pagpugung sang mñga cailigbon ñga malaut, cag tuñgud sa paglugpay sang matarung ñga caaquig sang Dios; amo ini ang natungdan ñga ang santa Iglesia nagasogo sa pagpuasa siling sang igasaysay caron.

Ang pagpuasa may tatlo ca bagay; ang nahauna nĝa bagay amoy pagpuasa nĝa bug-os nĝa dili macagcaon con dili macaisa lamang sa odto ang adlao, cag sa gabi sarang man macacaon sang guinatauag nĝa colación, apang sa colacion dili sarang macagcaon sing isda, con dili utan cag can-on, cag sa caron guinatugot na man sang santo Papa nĝa sarang man macacaon sing itlog cag gatas sa colacion, nĝa vale tanan tunĝa sa libra ang timbang capin con culang, cag sa aga sarang man macacaon sing diotay nĝa icapainit sang solocsoloc, nĝa isa ó duha ca pisos ang timban, cag dili isda ó itlog, apang sarang macainum sing gatas. Sa sini nĝa mĝa adlao nĝa inogpuasa sing bug-os guinadilian ang pagcaon sing carne; sa pagcaon sa odto sarang macagcaon sing bisan ano lamang nĝa dili carne, ó con mananap, cag bisan mabusóg man. Tunĝud sang isa ca pasahi nĝa guinatugot sing dayon sang santo Papa sa mĝa tumandug nĝa pumuluyo sa Filipinas, siam lamang ca adlao sa isa catuig ang may pagpuasa

sing bug-os nğa amo ining mğa masonod: Ang pito ca Viernes sa cuaresma, ang sabado Santo, cag ang vigilia sa pagcatauo sang aton Guinoong Jesucristo; cag ini nğa mğa pagpuasa nahatunğud lamang sa mğa cristianos nğa may edad na nğa duha ca pulo cag isa ca tuig, cag nğa ualá pa man sila macalambot sa canuman ca tuig, cag nğa uala man sing caulanğan nğa icaluas sa pagpuasa.

Ang icaduha nğa bagay sa pagpuasa amo ang pagpaumod lamang sa pagcaon sing carne, cag nagtugot, ang santo Papa sa mğa taga Filipinas nğa uala sila sing iban nğa mğa adlao nğa inogpaumod sa pagcaon sing carne con dili ang siam ca adlao nğa inogpuasa nğa nasambit na; cag ini nğa icaduha nğa bagay sa pagpuasa nahananğud sa tanan nğa cristianos nğa nahumlaran na sing buut, cag nğa uala man sing cabandanan nğa matarung nğa icalauas sa ila sa pagpaumud sa pagcaon sing carne sa pito ca viernes sa cuaresma, sa sábado santo, cag sa Vigilia sa pagcatauo sang aton Guinoo Jesucristo.

Ang icatlo ca bagay sa pagpuasa amo ang dili pagcaon sing carne cag isda sa isa ca pagcaon; ang mğa adlao nğa ini, nğa guinadilian sa pagcaon sing salacot, amo ang tanan nğa mğa adlao nğa sumugud sa miercoles sa badlis hasta sa sábado Santo; ini nğa mğa pagpuasa nacasacop man sa tanan nğa mğa cristianos nğa nahumlaran na sing buut.

Luas lamang ang nasambit nğa mğa adlao nğa inogpuasa, nğa inog-paumud sa carne, cag ang dili paglacot sang carne aug isda sa isa ca pagcaon, uala na sing ban nğa mğa adlao sa bug-os nğa tuig, nğa may catungdanan pa ang mğa taga Filipinas sa pagpuasa sa bisan ano ang bagay, nğa guican sa sogo sang santa Iglesia; busa, sarang macagcaon sing carne cag isda cag bisan ano sa tanan nğa mğa viernes sa bug-os nğa tuig, luas lamang ang sa cuaresma.

Mahapus cag mamagan ang pagpuasa siling sang mğa nasaysay na; cag bisan pa sini, may pila pa ca cabangdanan nğa matarung nğa icaluas sa pagpuasa sabong pananglet ang mabug-at nğa mğa

pagpangãbudlay, ang mgã masaquiton, ang mgã imol, ngã culang sing pangãbuhi, cag ang mgã nagapaquilimos, cag ang iban pa ngã subong sini ngã mgã tauo uala sila sing catungdanan sa pagpuasa. Ang mgã mabdus cag ang mgã naga pasosó, ngã uala man sing catungdanan sa pagpuasa sing bug-os, apang may catungdanan sa pagtuman sang iban ngã bagay sa pagpuasa, ngã dili magcaon sing carne sa mgã adlao ngã inogpuasa, cay tuman na sa ila ang mgã calan-on ngã guinatugot sa vigilia, con dili icalaut ini sa ila lauas.

Magtingũha guid quita sa pagtuman sang guinasogo sang santa Iglesia, cay amo ini ang pagbuut ni Jesucristo, ngã namolong sa Evangelio ngã con sin-o ang dili magpati sa santa Iglesia, pacabilangõn sia ngã herejes, cag bantug ngã macasasala. Busa, tumanon ta ang mgã sogo sang Dios cag sang iya Iglesia, cay ang pagtuman siná macadala sa aton sa cabulahanan ngã dayon.

———

ADLAO NĞA 31.

Sa tunğud sang pagdevoción sa mğa Santos labi na cay Señor San José, cag sa mahal nğa Virgen Maria.

Quita nğa mğa cristianos, nğa mğa guintoton-an ni Jesucristo uala magsimba sa mğa Santos, condi nğa nagasimba quita sa Dios lamang, cay ang una cag labi nğa sogo sang Dios nagasiling nğa: "Simbahon mo ang imong Dios nğa isa lamang, cag sia ang imong alagaron cag higugmaon sa bug-os mo nğa casingcasing, cag sa bug-os mo nğa calag, cag sa sa bug-os mo nğa hunahuna." Busa, ang Dios nğa isa guid lamang nğa may tatlo ca personas nğa diosnon, amo lamang ang aton guinasimba.

Dili guid maanğay ang pagtahud ta sa Dios sa pagtahud ta sa mğa Santos, cay ang Dios aton guinasimba cag guinatahud cay sia, cay halangdon nğa uay catapusan, cag puno cag guinicanan sia sang

mg̃a binuhat; apang sa mg̃a Santos nagatahud quita tung̃ud sang pagtahud ta sa Dios, cay mg̃a abian sila sang Dios. Nagapang̃amuyo quita sa Dios, cag man sa mg̃a Santos; apang sa nagacatuhay ng̃a paagui; cay sa Dios nagapang̃amuyo quita, cay sia ang tag-iya cag ang manoghatag sang tanan ng̃a mg̃a caayohan; cag sa mg̃a Santos nagapang̃amuyo quita, cay magalampo naton sila, agud idang̃at quita nila sang aton guinapang̃ayo dira sa aton pagpang̃amuyo.

Nagatahud man quita sa mg̃a larauan sang mg̃a Santos; dili cay nagatoo quita ng̃a may camahalan ang mg̃a larauan, con dili ng̃a nagatahud quita sa mg̃a Santos ng̃a adto sa lang̃it dira sa ila mg̃a larauan, cag tung̃ud siña nacadumdum quita sang mg̃a adto sa lang̃it, subong panang-let sang isa ca anac, abi, ng̃a nagahupot, nagatuloc cag nagahaloc sa dacu ng̃a paghigugma sang larauan ó retrato sang iya amay cag iloy ng̃a mg̃a patay na; ang iya paghigugma dili sa pintura, con sa papel, ó sa cahoy, ó con sa ano pa ng̃a butang ng̃a iguinhimo sang larauan,

ó retrato, condi sa iya guid nğa amay cag iloy, nğa guinalarauanan sina nğa mğa butang. Caron supongamos, abe, nğa may sing nagasiling sa amo man nğa anac nğa quinahanglan nğa pagatapacan cag sonogon pa sang calayo ang mğa larauan sang iya amay cag iloy bangud cay uay sayud ang paghigugma nia sa siná, ¿indi bala cay manğaquig ang nasambit nğa anac, con hambalon sia sing amo ina? Té man, anğay guid sini ang pagtahud ta sa mğa Santos dira sa ila mğa larauan; cag ini guinapacamaayo sang Dios, cag sang iya Iglesia, cag sang batasan nğa quinatubo. Diri maquita man ang pagcamalain sang mğa herejes nğa protestantes, nğa nagatahud sang mğa larauan ni Wasington cag sang ila sang iban nğa mğa tauo nğa dili Santo, cag guina-aquigan nila nğa pagtahoron ta ang mğa Santos dira sa ila mğa larauan.

Ang aton Santos nğa sanğay, cag ang aton Angel nğa manogbalantay, amoy pinili nğa mğa mananabang ta sa pagtinğuha guid sang aton icaayo. Cutub sang

aton pagcatauo guinhatagan na sang Dios ang tagisa-isa sang mga tauo sing isa ca Angel nga manogbalantay nga nagatambong sa aton bisan san-o, cag bisan diin, cag sa guihapon, sa dacu nga cabalaca; cag guinaapinan quita nia contra sa yaua. Con magpacasala ang tauo, guinapasubó nia ang iya Angel nga manogbalantay, nga sa dacu nga paghigugma nagasiling sa sulud sang hunahuna sang macasasala nga: "Luasa ang calag mo, bayae ang sala, maghinulsul ca sing minatuod."

Ang aton Angel nga manogbalantay cag ang aton Santo nga sangay nagaampo sa Dios tungud sa aton, cag guinahalad nila sa iya ang aton mga pagpangamuyo; busa magdevoción quita sa ila sing pasahi nga pagdevoción, cag magpangalauat quita sa adlao sang aton Santo nga sangay sa paglipay cag sa pagpadungug sa iya, cag sa Angel ta nga manogbalantay.

Magdevoción man quita sing labi cay Señor San José, nga nacabig nga manluluas sang aton Manunubus nga si Jesus,

nğa guinsagud nia, cag guinluas man nia si Jesus sa mğa camot ni Herodes nğa buut magpatay sa iya. Caron didto sa langit quinatugot man ni Jesucristo, nğa aton Guinoong Dios, ang tanan nğa guinapanğayo sa iya ni S. Señor San José, nğa nagatabang sa tanan nğa mğa quinahanglan, cag sia amo ang mananabang sang bug-os nğa santa Iglesia. Si Señor S. José amo ang mananabang sang tanan, sa mğa cabataan cag sa mğa tigulang, sa mğa masaquiton, cag sa tagumatayon, cag sa mğa maayo man sing lauas, sa mğa matarung cag sa mğa mahinulsulon nğa mğa macasasala. Busa, magdevoción quita nğa tanan sing labi guid sa cay Señor San José; cay con matuod ang pagdevoción ta sa iya, magatabang man sia sa aton sang tanan ta nğa mğa quinahanglan, cag sa horas sang aton camatayon igadulung quita nia didto sa lanğit.

Luas lamang ang Dios, cag ang pagcatauo ni Jesucristo, nğa Dios, cag tauo nğa matuod, si Maria Sma. amo ang labing Santos sa tanan nğa mğa Santos Bi-

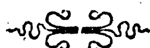
san tingbon ang tanan ñga mña Angeles cag mña santos, si Maria Sma. labao guid sa ila ñga tanan sa gracia, cag sa pagcasantos, cag sa himaya; sia amo ang isa ca binuhat ñga putli, cag labing mahal, ñga ang iya casubong uala pa maquitá, cag dili man maquit-an sa calibutan.

Ang aton Guino-ong Jesucristo buut nia ñga tumahud cag maghigugma quita sa mahal ñga Virgen Maria, ñga iloy nia sa tuñgud nia ñga tauo; cay sang nalansang sia sa cruz iguintuguian quita nia sa iyang iloy ñga si Maria sa pagsiling sa iya. "Babaye, ohó ang imong anac" cag guilayon siná namolong man si Jesus sa aton ñga mña cristianos sa pagsiling: con sin-o ca ñga cristianos, ohó ang imong iloy ñga si Maria. Busa tumanon ta ang bilang testamento ni Jesus sa aton, cay sang malapit na sia mamatay sa cruz, guinhatagan quita nia sang iyang mahal ñga iloy, agud ñga mañgin iloy sia naton, cag pagailoyon ta man sia.

Ang nacasalá sing dacu subong ñga namolong sia sa iyang buhat sa cay Maria sa pagsiling: "Adios Maria, dili na aco

buut paganacon pa nimo aco; indi na aco buut nğa pagtabanğan mo pa aco, cay guinapalabi co pa sa imo ang calipay sang salá" ¡Oh nğa pagcamacahahadluc nğa pagpa-adios! Si Agar nğa asaua ni Abrahan, sang naquita nia ang iyang anac, nğa si Ysmael, yará nğa tagumatayon, nagpalayó si Agar, cag sa dacu nğa pagpanánğis namolong: "Dili aco buut magtanao sang camatayon sang acon anac." Amo man ini ang nahatabo sa cay Maria Sma. nğa sang pagcaquita nia nğa ang iyang mğa inanac nğa mğa macasasala yará na sa pagcaholog sa infierno, tunğud sang pagcatig-a sang ilang casingcasing sang sala, nagpalayó man si Maria sa pagsiling: "¡Ay! indi guid aco buut magtanao sang causican sang acon mğa anac." Oh hinigugma co nğa mğa macasasalá dili guid quita magbulag sa luyó sang mahal nğa Vírgen; dili na quita magpacasalá, cay ang sala nagapasaquit sing dacu sa iniloy nğa casingcasing ni María; dili quita magpaligad sing adlao sa pagabeabe sa iya sa pagpanğadie sang "Maghimaya-ca

María," cay con dayaon ta sia caron diri sini nga quinabuhi, pagadalhon man quita nia didto sa cahimayaan sa langit.

APÉNDICE

Mga pana-ad ni Jesus sa mga nagasimba sa mainit nga paghigugma sa iyang diosnon nga casingcasing, nga amoy lincoran sang ualay catapusan nga paghigugma nia sa aton.

1.ª Pagataga-an co sila, ang polong ni Jesus, sing dagayá nga mga gracia, agud macagtuman sila sang mga catungdanan sang ilang pagcahimtang.

2.ª Ipadala co man sa ila ang calinong.

3.ª Papalipayon co sila sa tanan nila nga mga calisdanan.

4.ª Alaypan aco nila sa bug-os nila nga quinabuhi, cag sa horas sang ilang camatayon.

5.ª Pagabendicionan co sing masunsun ang tanan nila nga bubuhaton.

6.ª Ang mğa macasasala maquita sa acon casingcasing sing tuburan cag calalauran nğa dili matungcad sa pagcalooy.

7.ª Paca-initon co ang paghigugma sang mğa calág nğa culang sing paghigugma sa Dios.

8.ª Ang mğa tauo nğa maiinit sing paghigugma sa Dios macadanğat sing madali sang mata-as nğa pagcasantos.

9.ª Pagabendicionan co ang mğa balay nğa guinatahuran sang larauan sang acon casingcasing.

10.ª Pagataga-an co ang mğa sacerdote sing bugay sa pagpatandug sang labing matig-a nğa mğa macasasala.

11.ª Ipaducot co sa acon casingcasing ang mğa nğalan sang tanan nğa nagapalacnad sini nğa devoción.

12.ª Sarang macasalig nğa mamatay sa gracia sa pagcasantos ang tanan nğa nagapanğalauat sa mainit nğa pagdevocion sa nahaona nğa mğa viernes sang siam ca bulan nğa dayon; cag magsalig man ini sila nğa dili sila mamatay nğa uala macagbaton sang mğa sacramentos

Mğa calantahon sa silimbahon nğa tuod nğa casingcasing ni Jesús.

CORO — *Corazon Santo*
ni Jesus Dios,
batona ang amon
taguiposo-on.

COPLA Jesus mahagup,
cag maloloyon.
Hari sang langit,
Dios nğa matuod,
sa imong teelan
aco naga yaub
sa pag pangayó.
calooy calooy

CORO — *Corazon Santo*

. . . .

COPLA — Jesus co, Dios
mahinoclogon,
nğa nagpalansang
sa santa cruz;
ang sala namon
amoy nag pilas
sa imong santos
taguiposo-on

CORO — *Corazon Santo*

———————

Mĝa calantahon sa horas sang pagcalauat

CORO — *Cari camó sa altar*
cay caonon ta ang manamit
ang matamis nĝa calan-on
nĝa si Jesus nĝa mahal.
COPLA — Sa daguay sang tinapay
sa Hostias nĝa quinonsagrahan
yará ang Dios nĝa si Jesus
tuburan sang calipay.
CORO — *Cari camó sa altar*
. . . .
COPLA — Ining santo Sacramento
dili sarang calauaton
sang yará sa casalanan
condi sang ualay salá.
CORO — *Cari camó sa altar.*
. . . .

Mĝa calantahon sa santo Rosario.

Vírgen María
mahiĝugma on
sa santo Rosario
dayauon ta namon.
Ang santo Rosario
bilang nĝa hagdan
pag saca sa langit
sa cahimaya-an.

Ang santo Rosario
amoy calalangan
nga aton saligan
contra sa yaua.
Oh Vírgen María,
Icao ang dalangpan
sang mahinulsulón
nga macasasala.
¡Ah Vírgen nga Olay,
Iloy ni Jesus,
nga bangud sa aton
namatay sa cruz!
Con sa camatayon
umabut ang horas
ilingig sa amon
ang imong calooy.

2.ª

¡Oh María iloy namon!
¡Oh calipay sang tanan!
imo aco nga lipayon
sining duta nga luha-an.
Maghimaya ca, Oh Vírgen,
nga nahamu-utan sang Dios
icao ang labing magayon
nga nahigugma-an co.
Maghimaya ca Maria
iloy nga santos sang Dios
imo aco nga tabangan
cag dalhon sa Himayá.

ÍNDICE

Pág.

Pág

